ДОКУМЕНТИ: "НЕДЈЕЉНИ ГЛАС" 4. И 5. АВГУСТ 1990. ГОДИНЕ

АКАДЕМИК Др ЈОВАН РАШКОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

ОЗБИЉНО ЛИЦЕ КРАЈИНЕ

• Интервју објављујемо поводом трибине „Јован Рашковић и српско питање“
Страна 5.

ГЛАС СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1 ИЗДАЊЕ

БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК ЗА ПРИПАДНИКЕ ВОЈСКЕ

БАЊА ЛУКА, 15. и 16. ОКТОБАР 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7486, ГОДИНА LII • ПРИМЈЕРАК 50 НОВИХ ПАРА

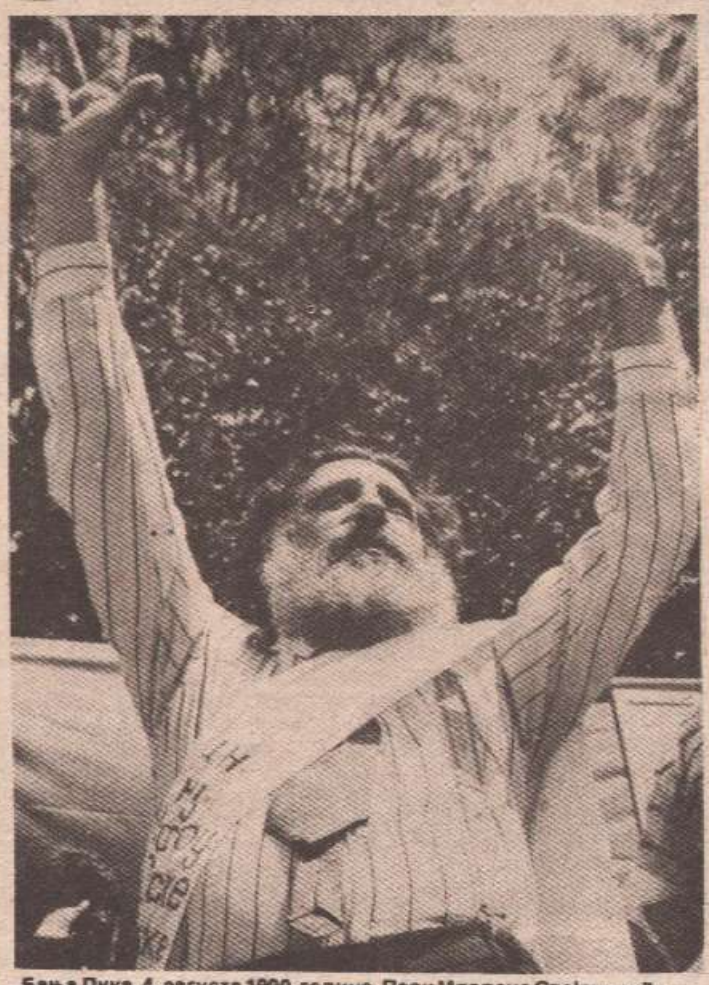

Бања Лука, 4. августа 1990. године. Парк Младена Стојановића

ПУКОВНИК ЛАЗО БАБИЋ, КОМАНДАНТ 18. КОРПУСА СВК

НЕПРИЈАТЕЉ НАС НЕ МОЖЕ ИЗНЕНАДИТИ

• Сваки напад хрватске војске на простор Западне Славоније уједно би био напад на Републику Српску Крајину. То је сваком познато, а и хрватској страни, категоричан је пуковник Бабић

• Ми смо до сада са Унпрофором имали веома добру сарадњу, на овим просторима показао се као непристрасан, каже наш саговорник

• Хрватска страна искористила смјену мировних снага и помјерила свој пункт у Буковчанској улици за 250 метара у правцу Липика

ИНТЕРВЈУ "ГЛАСА СРПСКОГ"

БРАНКО ВОЈНИЦА, ПРЕДСЈЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

ЗАСТУПАТИ СВОЈ НАРОД

Као предсједник парламента не заступам више ставове странке, нити хоћу да улазим у страначке сукобе. На овом, мјесту заступам само свој народ. У парламенту Крајине дошло је до разбијања посланичких група придобијањем појединих посланика и до стварања нове климе, што ће бити видљиво на предстојећој сједници Скупштине. Наш основни циљ је јасан. То је уједињење српског народа и хомогенизација Срба, стварање националног програма и реализација вијековне идеје да Срби коначно добију свој стабилан кров над овим просторима

Стране 6. и 7.

"ГЛАСОВ ПАРЛАМЕНТ"

Проф. ВЛАДО КОВАЧЕВИЋ, НАРОДНИ ПОСЛАНИК (ГАЦКО)

ОБНОВИТИ ЖИВОТ НА ЗГАРИШТИМА

• Лично сматрам да је проглашавање ратног стања неопходно из простог разлога како би се терет рата равномјерно распоредио

• На једној страни, мајке сахрањују синове јединце, а они, ратни профитери, шепуре се по Југославији, а по престанку рата ће се вратити као спасиоци са етикетама великих, провјерених стручњака...

• Усудио бих се рећи да живот у општинама зависи од сналажљивости челних људи, што је у условима централизоване државе недопустиво и кажњиво

• Посебно инсистирам на функционисању финансијске полиције јер је она та која својим радом треба да омогући доток новца у државну касу

Страна 7.

КУЛТУРА

КОМЕНТАРИШЕМО: „СТАЗЕ И БОГАЗЕ“ СРПСКЕ КУЛТУРЕ
КО ТО ОСЛУШКУЈЕ СРБИЈУ?!
(страна 16)

КЕНЗАБУРО ОЕ ДОБИТНИК НОБЕЛОВЕ НАГРАДЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ
ЈАПАНСКИ САРТР
(страна 16)

ИЗДВАЈАМО: КРАЈИШКО ДЈЕЧИЈЕ ПОЗОРИШТЕ ТРЕБАЛО ГОСТОВАТИ У ЛОНДОНУ
ПОЗИВ ЗАКАСНИО ПЕТ МЈЕСЕЦИ
(страна 16)

СЛИКА БЕЗ ОКВИРА
ФРАГМЕНТИ НЕПРОЛАЗНОГ
(страна 17)

УЧИМО СРПСКИ
МИЛИЦА — МИЛИЦИН ИЛИ МИЛИЧИН?
(страна 16)

КО СВЕ КИДИШЕ НА СРПСТВО?

НАТО - ДИРЕКТНИ УЧЕСНИК РАТА

• Рат у бившој БиХ реално има осам, а не три директна учесника. Или, конкретније речено, у бившој БиХ ратују Војска РС, такозвана армија БиХ, ХВО, регуларне војне снаге Хрватске, УНПРОФОР, НАТО, војне снаге исламских земаља у саставу УНПРОФОР-а и „добровољци из исламских земаља“

Страна 8.

ПРОТЕСТ РУСИЈЕ ЗБОГ МУСЛИМАНСКОГ ЗЛОЧИНА

СТАНДАРДИ ЗА ДУБОКО ЖАЉЕЊЕ

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ, 14. октобра - Русија је у четвртак оптужила Савјет безбједности Уједињених нација да, пропуштајући да осуди недавно убиство 20 босанских Срба на Игману од стране припадника муслиманске војске, у Босни примјењује двоструке стандарде, јављају агенције.

Замјеник руског представника у Уједињеним нацијама, Василиј Сидоров, изјавио је новинарима послије затворене сједнице Савјета да је ово тијело УН често спремно да осуди босанске Србе, али не и муслиманску босанску владу и припаднике њене армије.

„Дубоко жалимо што Савјет безбједности није био у стању да адекватно реагује на нападно нарушавање демилитаризоване зоне на планини Игман, у близини Сарајева, од стране војника босанске владе 6. октобра, рекао је Сидоров.

„Постоји тенденција да Савјет слиједи политику двоструких стандарда“, рекао је Сидоров. „Спреман је да осуди једну страну, босанске Србе, али није спреман да адекватно реагује на нарушавање резолуција Савјета и демилитаризоване зоне од стране владе Босне и Херцеговине“.

ИЗВЈЕСТАН ПОГЛЕД

"КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ" АД БАЊА ЛУКА

ОВЕН И СТОЛТЕНБЕРГ У ЗАГРЕБУ И БЕОГРАДУ

НЕМА ВИШЕ „УЗМИ ИЛИ ОСТАВИ"

ЗАГРЕБ, 14. октобар (Танјуг) - Копредсједници међународне конференције о бившој Југославији лорд Овен и Торвалд Столтенберг посјетиће данас Београд. То је изјавио лорд Овен синоћ у Загребу.

Овен је рекао новинарима, да су он и Столтенберг разговарали с хрватским предсједником Туђманом о потреби да се што прије организују разговори између Загреба и Книна о економским питањима, затим је потребно пријећи на политичка питања, додао је лорд Овен.

План такозване загребачке четворке о проблему УНПА-зона није готов а када буде израђен, консултоваће се и хрватска влада и Срби, рекао је он.

Понављајући да је у међувремену потребно почети рјешавање економских питања Овен је рекао да му се чини да "сада постоји опште увјерење да хрватско питање треба да се расправља на истом високом нивоу као проблем Босне".

Потребно је да почну разговори али не у стилу "узми или остави", већ у оквиру конференције о бившој Југославији, изјавио је лорд Овен.

БЕОГРАД, 14. октобар (Танјуг) - Копредсједници конференције о бившој Југославији Дејвид Овен и Торвалд Столтенберг допутовали су данас око подне у Београд, у оквиру својих редовних активности око рјешавања југословенске кризе, а посебно босанског сукоба.

Одмах по доласку копредсједника је примио предсједник Србије Слободан Милошевић.

БЛОКАДА СРЈ ПРЕМА РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ВИДЉИВЕ ПОСЉЕДИЦЕ

САРАЈЕВО, 14. октобра (СРНА) - Министар индустрије и енергетике у Влади Републике Српске **Боро Босић** оцијенио је данас да се посљедице блокаде СР Југославије према РС итекако осјећају без обзира на то колико је витална привреда РС, а људи који раде у њој сналажљиви.

Босић је у изјави за Радио-Шамац рекао **да се сада најбоље окренути самом себи и покушати разријешити барем дијела проблема да би се ситуација што више олакшала.**

"При томе би требало имати на уму да РС објективно **има** капацитета за многе индустријске гране које могу да задовоље већи дио потреба" - додао је министар индустрије и енергетике.

Он је нагласио да је сада нереално инвестирати и покушавати подићи ниво производње, али да се може уложити више напора како би се одржала постојеће или њој приближна висина производње.

"Што се тиче увођења блокаде према Републици Српској Крајини, ја нисам обавијештен да је она примењена директно. Али, у сваком случају блокадом РС, те контролом токова робе на Дрини, један део РСК, који робу довози преко територије РС, сигурно је на индиректан начин стављен под санкције" - истакао је Босић.

Он је на крају констатовао да би заједнички требало тражити излазе и облике сарадње како би се скупа што лакше пребродили постојећи проблеми.

КАКО НОВИНАР ЈАПАНСКЕ АГЕНЦИЈЕ МПИ ВИДИ ЗБИВАЊЕ У ЦАЗИНСКОЈ КРАЈИНИ

РАЗРОКА МЕЂУНАРОДНА ЈАВНОСТ

• Међународна јавност данима се активно бави проблемом неколико испаљених снајперских хитаца у Сарајеву, а ништа не предузима да ријеши проблем више од 60.000 избјеглих муслимана из Цазинске крајине

БЕОГРАД, 13. октобар (СРНА) - Република Српска Крајина чини све што је у њеној моћи да помогне муслиманским избеглицама из Цазинске крајине, али је то недовољно, док хрватска страна и међународна заједница не предузимају ништа. Избјегли муслимани, заиста неће да се врате у Велику Кладушу док је тамо војска Алије Изетбеговића, а УНХЦР то не разуміје, или неће да разуміје, па није ријешен њихов политички и избјеглички статус

Смјештај у Турњу и Батноги, и поред великих напора власти у РСК није задовољавајући, јер у камповима нема основних услова за живот.

Међународна јавност данима се активно бави проблемом неколико испаљених снајперских хитаца у Сарајеву, а ништа не предузима да ријеши проблем више од 60.000 избјеглих муслимана из Цазинске крајине.

Од почетка свог извештавања са ратних подручја у бившој Југославији нисам видео већи број избјеглица на једном мјесту, у тако тешкој и безизлазној ситуацији.

Најбезболнији начин да се ријеши питање избјеглих муслимана је да се снаге Петог, муслиманског, корпуса повуку из Велике Кладуше, и да се онда избјеглице тамо врате у своје домове.

Прије него што су припадници Петог, муслиманског, корпуса заузели територију Цазинске крајине, муслимани су у Великој Кладуши и околним насељима живјели у миру, заједно са Србима и Хрватима, и зато нема разлога да се тај мир разбија одлуком муслиманске владе у Сарајеву. Јер, за избјегле муслимане из Цазинске крајине најважнија је одлука њиховог предсједника Фикрета Абдића. Они не признају Алију Изетбеговића за свог предсједника.

Примарни проблем у овом тренутку представља питање обезбјеђивања хране за тако велики број избјеглих лица, међу којима сам видио и жене у дубокој старости и много нејаке дјеце.

Долази зима и УНХЦР мора да пожури са рјешењем тог проблема. У противном, свијет ће опет имати прилику да се неколико дана згражава над још једном великом трагедијом.

Људски живот је много важнији од политичких интереса.

Јасунари МИЦУЈУЧИ

ДА ЛИ ЋЕ И ЊЕМАЧКА ПОСЛАТИ СВОЈ ОДРЕД У БЈРМ?

НИЈЕМЦИ ПОД „ПЛАВИМ ШЉЕМОВИМА"

• Да ли ће стварно бити нешто од њемачке дипломатске иницијативе, остаје да се види наредних дана, упозорава амерички дописник из Скопља

• Њемачка штампа објашњава да би долазак "плавих шљемова" у БЈРМ био у складу са потребом да се ојача улога Њемачке у Европи

• Рачуна се на пораст угледа у УН и мјесто у Савјету безбједости

БЕОГРАД, 14. октобра (Танјуг) - Вијест да би, послије Американаца, у састав мировних снага УН на територији БЈР Македоније могли доћи и Нијемци, изазвала је доста пажње, не само у тој бившој југословенској републици, већ и у Вашингтону.

О могућем доласку њемачких војника македонску јавност је јуче први обавијестио **Радио-Скопље**, а из Вашингтона је већ, посредством радио "Гласа Америке", стигао коментар у којем се такве најаве оцјењују као "превише смјеле".

Истина, каже дописник америчког радија из БЈРМ, **"за дипломатске посматраче у Скопљу није никаква тајна да Бон предузима кораке да се укључи у овај регион". Он, међутим, упозорава да са оцјеном да ли ће стварно бити нешто од немачке дипломатске иницијативе, треба причекати још најмање неколико дана.**

Ова опрезност оправдава се првенствено тиме што су и у Њемачкој и у БЈРМ избори заказани за 16. октобар.

Нико, међутим, не сумња да, без обзира на исход њемачких избора, ни сљедећа бонска влада неће жељети, а ни моћи, да одустане од досадашње подршке Скопљу. Већ је, наиме, поодавно објављен договор шефова дипломатије Немачке и Француске да одмах послије избора отпочну хитну посредничку иницијативу на југу Балкана.

Њемачка штампа објашњава да би долазак немачких "плавих шлемова" у БЈРМ био у складу са потребом да се ојача улога Немачке у Европи, посебно наглашавајући да је то недавно у Берлину одобрио и сам амерички предсједник.

За њих је веома важна и чињеница да би се, у случају да дође у Македонију, њемачки војници нашли раме уз раме управо са америчким.

Нијемци, такође, рачунају да би таквим ангажовањем порасле њихове акције у Свјетској организацији, а тиме и шансе Бона за стално мјесто у Савјету безбједности.

Њемачким аналитичарима је до сада као једина озбиљнија могућа препрека за остварење планова Бона изгледало то што би ангажману њихових миротвораца могла успротивити Грчка. Није искључено ни да би отпор могао доћи и са неке друге стране - из Москве, на примјер.

Питање је, међутим, да ли би и Американци били одушевљени тако наглим продором Њемачке на Балкан који је одувијек сматран политички трусним подручјем.

То је, вјероватно, имао на уму и коментатор америчког радија када је, разматрајући наведене елементе сложеног сплета интереса великих на Балкану, закључио да "око њемачког ангажмана у том региону уопште има исувише много непознаница" и да би стога долазак мировног одреда под њемачком заставом, ипак, требало да остане "питање неке даље будућности"

Драган ГЛУМИЧИЋ

"ГЛАС СРПСКИ" ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник *Миро МЛАЂЕНОВИЋ*

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ГЛАС СРПСКИ", Ул. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93, БАЊА ЛУКА
в.д. директор предузећа *Горан МИЈАТОВИЋ*

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа" изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дервара 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1983. године „Глас" излази као дневни лист.

Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.

Указом Предсједника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски" одликован је Орденом Његоша првог реда.

Редакција-телефони: главни и одговорни уредник 12-032, деск 12-076, 12-084, дактилографи 12-004, телефакс 11-759.

Спортска рубрика у Улици Веселина Маслеше 28, телефон 12-852, телефакс 12-840.

Огласно у Улици Веселина Маслеше 28, други спрат, телефони 12-844 и 12-848. Шеф пласмана 12-143. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски", централа (078) 12-414. Директор предузећа 11-659 и 12-263, телефакс 12-283, директор штампарије 12-326.

Динарске уплате на жиро-рачун бр. 30500-620-71000-522 код Бањалучке банке ДД Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 30500-601-0-12456 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни

КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО

Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.

На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски" порез на промет плаћа се по стопи од 3 одсто („Сл. гласник Републике Српске" бр. 15/92).

ДР РАДОВАН КАРАЦИЋ У БАЊОЈ ЛУЦИ

С ПОСЛАНИЦИМА О БЛОКАДИ

БАЊА ЛУКА, 14. октобра (СРНА) — Предсједник Републике Српске и Српске демократске странке (српских земаља) **Радован Караџић** разговараће сутра у Бањој Луци с посланицима СДС-а (СЗ) у Скупштини Републике Српске Крајине **о посљедицама блокаде коју је према западним српским државама увела СР Југославија.**

На састанку ће бити ријечи и актуелној економско-политичкој ситуацији у РСК и раду Клуба посланика СДС-а (СЗ) у крајинском парламенту.

У оквиру своје посјете Бањој Луци, предсједник Караџић ће сутра, како је планирано, учествовати у раду јавне трибине о теми **„Јован Рашковић и српско питање“.**

КНИН

ОБИЉЕЖЕНА СЛАВА ГРАДА

КНИН, 14. октобар (Искра) - Свечаном литургијом и литијом градским улицама данас је у Книну одржан централни дио свечаности обиљежавања Покрова пресвете Богородице - славе града.

Свечану литију, у којој је учествовало више хиљада грађана книнске општине, и представника јавног и политичког живота предводили су епископи далматински Лонин, западнославонски Лукијан и бихаћко-петровачки Хризостом, са великим бројем свештеника епархије далматинске.

Славу града свим грађанима путем Српског радио Книна честитао је већи број установа и организација, а забавни дио свечаности вечарас ће бити завршен рок и фолк-концертом на коме ће учествовати велики број извођача из Србије и Републике Српске Крајине предвођених Бором Ђорђевићем и Бајом Малим Книнцом.

САСАСТАНКА ПРЕДСЈЕДНИКА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ДУШАНА КОЗИЋА СА КРАЈИШКИМ СНАБДЈЕВАЧИМА НАФТОМ

СПЕЦИЈАЛНА ОВЛАШЋЕЊА НАФТАШИМА

Без обзира на све тешкоће, снабдијевање републике нафтом и дериватима неће бити доведено у питање ● Премијер Душан Козић предложио крајишким нафташима склапање уговора с републичком дирекцијом робних резерви на основу чега би ови добили специјална овлашћења за несметано кретање дубином државне територије, а били би ослобођени и свих државних дажбина уколико одређени процент од увежене нафте одмах уступе дирекцији резерви

БАЊА ЛУКА, 14. октобар - Влада Републике Српске осигураће свим крајишким увозницима нафте, како из друштвеног тако и из приватног сектора, безбједан и несметан пут до одредишта, како би нафте и деривата било довољно на тржишту и јесења сјетва у потпуности била приведена крају. Нафташи ће заузврат потписати уговор са републичком дирекцијом робних резерви гдје ће похранити одређен проценат горива, на основу чега ће добити специјално овлашћење за несметано и сигурно кретање дубином територије Републике Српске, а биће ослобођени и свих осталих државних дажбина по тој основи.

Овако гласи закључак са данашњег састанка премијера **Душана Козића**, потпредсједника Владе за привреду **Радослава Брђанина** и ресорног министра трговине **Свете Ковачевића** с представницима крајишких фирми за набавку нафте и деривата. Говорећи о проблемима приликом набавке горива челни људи крајишких државних фирми и приватних предузећа сложили су се у оцјени да би им држава требала обезбиједити у првом реду правну сигурност у њиховом пословању, а да ће се они потрудити да нафте буде довољно за све потребе републике.

Нафташи су говорили и о недостатку дугорочније привредне политике, а замјерили су што држава до сада није формирала јединствено (централно) предузеће за набавку и дистрибуцију црног злата. Занимљиво питање поставио је данас један човјек бањолучке Топлане **Љубо Тутор**, замјеривши што држава није до сада пронашла начин оспособљавању рафинерије нафте у Бијељини. Он је истовремено инсистирао и на набавци мазута, што је подржао и **Радослав Брђанин**, рекавши да је мазут од виталног значаја за рад прехрамбене индустрије.

Без обзира што начини и путеви до црног злата нису једнаки за добављаче из друштвеног и приватног сектора, крајишки нафташи у принципу су прихватили приједлог премијера Козића о потреби склапања уговора с републичком дирекцијом резерви. Данашњем састанку присуствовао је и **Љубо Василић**, директор **„Центрекса“**, републичког предузећа за увоз нафте које је крајишким нафташима понудило и ексклузивно право на продају цигарета, како би ови компензирали све евентуалне губитке и ризике у нафтном пословању.

Сви нафташи који потпишу уговор с републичком дирекцијом резерви моћи ће добити специјална овлашћења у двије канцеларије - у Бањој Луци и Палама, за безбједно кретање територијом Републике Српске. **О проценту давања нафтних дажбина у натури данас није постигнута потпуна сагласност, премда се он кретао у распону од 33 преко 35 и 38 до 40 одсто од увезене нафте. То ће бити ријешено на састанку крајишких нафташа с предсједником Републике Српске др Радованом Караџићем који би требало, бити одржан у недјељу у Бањој Луци.**

Послије усаглашавања тог процента Влада Републике Српске ће на сједници која ће бити одржана средином наредне седмице верификовати овај својеврсни „споразум“ с нафташима.

А. А.

СРБИЈЕ

НАРОДНА ЧИТАНКА

СРБИЊЕ, 14. октобра — Ових дана свјетлост дана угледала је публикација „Календар Просвјете“ за 94/95. годину“ коју је издао Главни одбор Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета чије је сједиште у Србињу. Књигу је приредио проф. др Војислав Максимовић, предсједник „Просвјете“. У склопу 21. поглавља на око 500 страница публикација сачињава широк спектар вјечних српских тема. Највише из наше културне баштине али и из савремене књижевности и историје српског народа.

Посебну пажњу пријене тематске цјелине као што су **„Лучоноше“, „Погледи“, „Јубилеји“, „Инспирације“, „Мајстори српске приповијетке“, „На давним путевима господњим“, „Народне пјесме“, „Народне здравице“...**

Ова традиционална публикација, трећа по реду у времену обновљене „Просвјете“, тако је конципирана и тематски садржајна да сваки читалац у њој може наћи занимљиво штиво, и зато јој и приличи да се и именује — народном читанком.

М. Ж.

ХАГ: СУЂЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

ПОЧИЊЕ С ТАДИЋЕМ

БРИСЕЛ, 14. октобра (Танјуг) — Међународни суд у Хагу за злочине почињене у бившој Југославији заказао је прво суђење за 8. новембар.

Према данашњем саопштењу, пред суд ће бити изведен Душан Тадић, који је сада у Истражном затвору у Њемачкој. Суд у Хагу је затражио од њемачких судских власти да преузме случај и судећи по томе да је суђење заказано, добио је од њих одобрење.

Тужбу ће поменутог датума заступати Ричард Голдстон, док ће чланови судског вијећа бити Адолфус Кариби-Вант и као судије Елизабет Одио Бенито и Клод Хорда.

За Тадића се у образложењу тужиоца Међународног суда за покретање судског поступка тврди да је „починио злочине у подручју Приједора“, чијег суђење, према истом образложењу, треба да послужи као доказ о „раширеном и систематском прогону цивилног становништва у поменутом подручју познатом као етничко чишћење“.

ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОР КЛИНТОН — КУЧМА

БИЛЕ, ШАЉЕ ЈЕДНУ МИЛИЈАРДУ!

КИЈЕВ, 14. октобра (Танјуг) — Предсједник Украјине Леонид Кучма рекао је, у телефонском разговору са предсједником САД Билом Клинтоном, да је његовој земљи хитно потребна финансијска помоћ од милијарду долара, саопштио је јутрос Радио-Кијев.

Кучма је такође обавијестио Клинтона и о свом недавном иступању у украјинском парламенту, у коме је изложио програм радикалних економских реформи.

Амерички предсједник се похвално изразио о предвиђеним економским реформама у Украјини и саопштио Кучми да његова администрација „управо разматра начин како да се убрза финансијска помоћ Украјини“.

Клинтон је похвалио Кучму и због његовог приједлога Парламенту да Украјина хитно прихвати споразум о нераширењу атомског оружја.

ПОЧЕО СИМПОЗИЈ ИСТОРИЧАРА И ГЕОГРАФА СРПСКИХ ЗЕМАЉА

ДОПРИНОС УЈЕДИЊЕЊУ

ТОПУСКО, 14. октобар (Искра) — У организацији Министарства просвјете Републике Српске Крајине у Топуском је јутрос почео симпозијум историчара и географа о историјском, етничком и геополитичком простору српских земаља.

„Ово је први научни скуп историјског карактера у РСК, у којем учествују научници из све три српске земље, а догађа се у вријеме настанка РСК“, изјавио је дописнику „Искре“ министар просвјете РСК Стево Ратковић, уочи отварања симпозијума.

Научници су у својој уводној ријечи нагласили да је РСК најмање научно обрађен простор српског народа, те да ће симпозијум, који се одржава у вермену борбе за егзистенцију српског народа, у РСК, бити путоказ за даљу борбу и допринијети свесрпском уједињењу.

Научници ће, како је најављено, данас обрадити теме из историје почевши од Косовског боја до данашњих дана. Сутра су на распореду теме из географије.

На приједлог представника Српске војске Крајине, научници ће обићи западне српске границе.

ЛУЧЕ У ШАМЦУ

ОТВОРЕНА КЛАОНИЦА

ШАМАЦ, 14. октобра - Данас је Шамцу уз скромну свечаност, отворена клаоница, изграђена властитим средствима Пољопривредно-индустријског комбината „Шамац“.

Шамачки ПИК производњу није прекидао од почетка ратних дејстава. Стотину десет радника у овом комбинату бије битку за производњу хране и захваљујући томе гладних нема ни међу српским народом, нити међу српским борцима. Створене су резерве и за дужи временски период.

Данас шамачки комбинат обиљежава још једну радну побједу: пуштена је у рад нова Клаоница, капацитета 10 тона с хладњачом и дневним кланьем 40 комада јунади и 20 комада свиња, уз све санитарне прегледе и гаранцију испоруке здравог меса за народ и Војску Републике Српске.

Клаоница је изграђена властитим средствима у року од свега 4 мјесеца. Вриједност инвестиције износи 500.000 динара.

Капацитет објекта 10 тона с хладњачом и дневним кланьем 40 комада јунади и 20 свиња. Вриједност инвестиција 500.000 динара

Објект је пустио у рад **Љубо Ковачевић**, директор Добојске банке, која је финансијски помогла подизање овог значајног објекта, а о значају овог објекта говорио је **Стево Тутњевић**, директор Комбината.

Ова клаоница треба да прати сточарску производњу с годишњим обртом око 1.000 комада грла. Значај овог капацитета је још већи када се зна да шамачки комбинат дуже вријеме његује примарну сточарску производњу, а поред тога, пољопривредници Посавине такође су угледни сточари.

В. АНТИЋ

ХЕНРИ КИСИНЏЕР:

БОСНА НИКАД НИЈЕ ПОСТОЈАЛА

ПРАГ, 14. октобра (Танјуг) — Главни проблем у Босни је у томе што не постоји ниједан добар план, рекао је у интервјуу Првом програму чешког радија емитованом синоћ, бивши амерички државни секретар Хенри Кисинџер.

„Увијек сам заступао мишљење да није требало да Босна и Херцеговина буде створена у садашњим границама“ рекао је Кисинџер и додао да би „било боље да је прије пет година била подијељена према националном кључу, с обрастима за муслимане, јер Босна историјски никад није постојала“.

Југославија, према његовим ријечима ипак није „добар примјер“ кризе која би могла угрозити безбједност у Европи. „У Југославији је ријеч о етничким сукобима из далеке историје, који би се, међутим, лакше рјешавали да су Европска унија и НАТО били другачије организовани“.

НА ЛИНИЈАМА ФРОНТА

НАПАДИ НЕСМАЊЕНОМ ЖЕСТИНОМ

• Пјешадијска и артиљеријска дејства несмањене жестине регистрована на добојском ратишту • На озренско-возућком фронту непријатељ углавном дејствовао пјешадијским наоружањем и минобацачима већег калибра • Формације балијске војске посебно биле агресивне на требавском ратишту • Са балијских положаја у Добрињи 3 на српско насеље Добриње 1 испаљено неколико тромблонских мина • Јакој пјешадијској, снајперској, а повремено и минобацачкој ватри били изложени српски борци на бихаћком ратишту

БАЊА ЛУКА, 14. октобра - Балијске снаге су у протекла 24 часа на свим ратиштима у ширем региону Добоја наставиле са извођењем активних борбених дејстава по српским одбрамбеним положајима и градским и сеоским насељима саопштила је Информативна служба Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

Формације балијске војске су посебно биле агресивне на требавском ратишту, гдје су са Гаврића брда, Шамунице и Сиједог крша снажном ватром из ПАМ-ова, ПАТ-ова и минобацача тукли положаје и насеља у рејону Сјенине ријеке, Јајчевца, Кобиљачког потока, Топаловића и Росића, на јужном дијелу овог ратишта. Из правца јавора покушан је и пјешадијски напад, с циљем пробоја српске линије одбране у рејону Кика и Овчаревића, који је успјешно одбијен. Ватром из пјешадијског и противавионског наоружања угрожавани су и положаји дуж линије раздвајања источно од Добоја.

На озренско-возућком фронту непријатељ је углавном дејствовао пјешадијским наоружањем и минобацачима највећег калибра. Тако је пјешадијском ватром, из правца Лендића угрожавано насеље Карановац, на лијевој обали ријеке Спрече, док су минобацачким пројектилима нападани српски одбрамбени положаји у рејону Подсијелова, на југозападном дијелу озренског ратишта, односно Брадиња на југоисточном фронту одбране возућког ратишта.

ТЕСЛИЋ НЕМА МИРА

Пјешадијска и артиљеријска дејства несмањене жестине регистрована су и на добојском ратишту. Противавионским топовима и минобацачима калибра 82 мм, са Циганских вода Бандере, нападани су положаји у рејону Велике Јапије и Пећинске косе, западно, а пјешадијском ватром из више упоришта положаје југозападно од Добоја, али без посљедица по српске јединице.

Град Теслић је и јуче, већ четврти дан узастопно био мета напада балијске артиљерије из правца Тешња, ком приликом је испаљено више артиљеријских пројектила различитог калибра, од чијих је експлозија на објектима причињена нова материјална штета али срећом без људских жртава. Истовремено, непријатељ је пјешадијском и минобацачком ватром провоцирао српске борце дуж линија додира сјевероисточног дијела теслићког ратишта.

Балијске снаге нису мировале ни на влашићком фронту. Непријатељ је, из правца Шимића дејствовао из пјешадијског наоружања. Након адекватног одговора српских бораца, ова непријатељска дејства су престала.

Балијске снаге су отварале пјешадијску ватру из правца Кика, Виса и Великог Шиљковца, док се из правца Вучје Главе дејствовало из минобацача по рејону Погане Равни.

Један српски борац погинуо је синоћ у нападу балијске пјешадије на српске положаје у рејону Мошевачког брда на Нишићкој висоравни - саопштио је јутрос Информативни центар Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске (ВРС).

Са балијских положаја у Добрињи 3 ноћас је на српско насеље Добриња 1 испаљено неколико тромблонских мина.

Српски извиђачи примјетили су синоћ кретање колоне од 40 балијских војних возила са Игмана према Храсници.

На осталим дијеловима сарајевског ратишта забиљежена су само повремена дејства муслиманских јединица из пјешадијског оружја.

Балијске снаге из Буковца, Бајића и Ђукића, осам километара западно од Брчког, јутрос су испалиле 15 артиљеријских пројектила на сусједна српска села Дукиће и Секулиће - саопштио је Прес-центар Источнобосанског корпуса ВРС.

Жртава међу становништвом није било.

ХРВАТСКА ВОЈСКА У ЗАПАДНОЈ СЛАВОНИЈИ

МАЊЕ ПРОВОКАЦИЈЕ

Хрватска војска јуче је у више наврата провоцирала стрељачким наоружањем из села Субоцка у западној Славонији, те из Била и Лулића у Лици, саопштио је јутрос Главни штаб Српске војске Крајине (СВК).

Посљедица није било, а припадници СВК нису отварали ватру.

НА ПРАВЦУ ГОРАЖДЕ - СРБИЊЕ

РАЗБИЈЕНИ ДИВЕРЗАНТИ

Послије неколико дана варљивог затишја, балијске снаге из Горажда одлучиле су испробати чврстину српских одбрамбених положаја на правцу према Србињу. Једна непријатељска диверзантска група покушавала је током прошле ноћи упасти у борбени распоред српских јединица у рејонима Осанице, Репетитора и Зебине шуме. Група је на вријеме уочена и ефикасном акцијом српских бораца разбијена, те натјерана на повлачење. Ефикасно потискивање "незваних гостију" потврда је одлучности српских војника да сачувају границе своје државе и да казне непријатеља кад се одлучи на сличне кораке који су унапријед осуђени на пропаст.

М. Ж.

МИНЕ ПО ЈЕЊИЋИМА

Уз јаку пјешадијску ватру хрватске јединице из Видовица, код Орашја, испалиле су ноћас и пет мина на српске положаје у Јањићу.

Јакој пјешадијској, снајперској, а повремено и минобацачкој ватри ноћас и рано јутрос били су изложени и српски борци на бихаћком ратишту.

Посебно учесталу артиљеријско-пјешадијску ватру балије су отварале из Бужима по Градини и Бојној те из правца Спахића и Брековице по српским положајима на подручју Залошког Грабежа, Мале Зечице и Хасиног врха.

На мајевичком ратишту није било јачих борбених дејстава.

Само повремено са балијских положаја из правца Теочака, 10 километара јужно од Угљевика, отварана је пјешадијска ватра према положајима српске Војске у сусједној Мезграји.

НА ЈУЖНИМ ДИЈЕЛОВИМА ТЕСЛИЋКОГ РАТИШТА

ХУСАР НА МЕТИ

• Нападима зеничког и травничког корпуса тзв. армије БиХ, у чијим се редовима налази и велики број плаћеника, углавном из исламских земаља, успјешно се супротстављају јединице Оперативне групе "Усора" ВРС

ТЕСЛИЋ, 14. октобра (СРНА) - Офанзива балијских снага на јужне дијелове теслићке општине, посебно обронке Влашића, безуспјешно траје већ десети дан, а првобитни циљ балијсих напада из правца Тешња је заузимање доминантне коте Хусар - сазнаје СРНА из српских војних извора.

Нападима припадника трећег (зеничког) и седмог (травничког) корпуса муслиманске војске, у чијим се редовима налази и велики број плаћеника, углавном из исламских земаља, успјешно се супротстављају јединице Оперативне групе "Усора" српске Војске, не дозвољавајући помјерање линија фронта.

Српски борци балијским формацијама наносе велике губитке у људству и ратној техници о чему извјештавају и муслиманска средства информисања у Зеници и Травнику.

Због неуспјеха у окршајима са српским борцима, балијске снаге из правца Кицеља, код Тешња, четврти дан за редом, у знак одмазде, гађају Теслић и околна насеља артиљеријским пројектилима свих калибара. Од посљедица ових дејстава један цивил је погинуо, а шест рањено.

ХРВАТСКО-МУСЛИМАНСКИ ФРОНТ

ХРВАТИ НАПАЛИ БУГОЈНО

САРАЈЕВО, 14. октобра (СРНА) - Јединице Хрватског вијећа одбране почеле су јутрос нападе из свих врста артиљеријског и пјешадијског наоружања на подручју Бугојна.

Муслимански радио у Сарајеву преноси да гранате, испаљене са хрватских положаја, падају и по ужем градском језгру Бугојна не саопштавајући податке о посљедицама.

Радио Хрватске Републике Херцег-Босне - Студио у Ускопљу јутрос није јавио ништа о артиљеријским нападима на Бугојно, али је оптужио муслиманску војску да припрема општу офанзиву на положаје ХВО-а на бугојанском подручју.

Према тврдњама тог радија, на свим линијама раздвајања на подручју Бугојна, муслимани већ мјесец дана групишу нове снаге и борбену технику, што недвосмислено упућује на припрему опште офанзиве на положаје ХВО-а.

СПРОВОЂЕЊЕ СПОРАЗУМА О РАЗГРАНИЧЕЊУ

ЗЛОУПОТРЕБА ХЕЛИКОПТЕРСКИХ ЛЕТОВА

• Унпрофор не смије дозволити да хрватска страна насилним путем у зони разграничења доведе и трајно смјести тзв. прогнанике

КНИН, 14. октобра (Искра) - Спровођење споразума о разграничењу била је главна тема јучерашњих разговора команданта Славонско-барањског корпуса Српске војске Крајине (СВК) генерала **Душана Лончара** са командантом УНПРОФОР-а за сектор "Исток" генералом **Перљакином** и координатором за цивилне послове **Филипом Корвином.**

Како је јутрос саопштио Главни штаб СВК, на састанку је истакнут проблем злоупотребе хеликоптерских летова, што, према ријечима генерала Лончара, представља директно угрожавање безбједности у зони одговорности Славонско-барањског корпуса.

Генерал Лончар је истакао да УНПРОФОР не смије дозволити да хрватска страна насилним путем у зону разграничења доведе и трајно смјести тзв. прогнанике и додао да ће, у случају да мировне снаге не успију спријечити такве провокативне активности, СВК предузети мјере да сама спријечи такве акције непријатеља.

На крају састанка закључено је да се СВК у односу према УНПРОФОР-у понаша кооперативно и чини кораке ка потпуној реализацији Споразума потписаног у Загребу.

ДОКУМЕНТИ: „НЕДЈЕЉНИ ГЛАС" 4. И 5. АВГУСТ 1990. ГОДИНЕ

ЗАШТО?

Интервју са др Јованом Рашковићем који је Миро Млађеновић, тада уредник у „Гласу", садашњи главни и одговорни уредник „Гласа српског" урадио у манастиру Веселиње код Гламоча, 2. августа, на Илиндан 1990. године, поново објављујемо из два разлога.

Први разлог је да покажемо, још једном, и то поводом данашње јавне трибине „Јован Рашковић и српско питање", на визионарске мисли родоначелника српског националног покрета деведесетих година.

Јован Рашковић је тад дефинисао вјерују свих истинских српских политичара данас, а то је да сваки од њих буде не вођ него слуга свог народа. Ту његову реченицу ваља да имају данас пред очима сви српски политичари и сва ове и са оне стране Дрине. Једино такви улазе у историју, гдје им је обезбијеђено мјесто са десне стране Јагњета. Остали добијају име онога Вука што је издао на Косову.

Желимо такође да укажемо и на високи политички рафинман уређивачке политике овдашњег „Гласа" и спремност српских новинара у редакцији оног комунистичког времена да допринесу крупним политичким промјенама које су услиједиле. Због овог текста, разговора са националним вођом, првим такве врсте у овдашњем информисању у Босни и Херцеговини, аутор и тадашњи главни и одговорни уредник „Гласа" Антон Касиповић, доживјели су низ неугодности од актуелне комунистичке власти.

Управо овај разговор, припремљен поводом оснивања Српске демократске странке у Бањој Луци, јесте и својеврсна одредница је био за „Глас" доцнији и данас „Глас српски", одредница које се све ово вријеме држимо.

ИНТЕРВЈУ „НЕДЈЕЉНОГ ГЛАСА"

АКАДЕМИК ДР ЈОВАН РАШКОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

ОЗБИЉНО ЛИЦЕ КРАЈИНЕ

● Босански суверенитет ће се вјероватно успоставити као појединачни грађански суверенитет, а то је елементарни демократски чин. Из тог и таквог суверенитета произаћи ће суверенитет појединих народа у Босни и Херцеговини. Очито је да ће ту постојати три политичка језгра и тада треба радити на зближавању квалитета тих различитости. Крајишници су одувијек имали обим слободе као ријетко који народ у феудалном простору некадашње Аустро-Угарске и Турске. Познато је, уосталом, да је тај човјек, Крјишник, био ријетка и чудесна појава на ратиштима широм Европе

Манастир Веселиње, 2. августа 1990 године

О академику др Јовану Рашковићу није потребно трошити много ријечи. Личност са аутентичним ставом, који није типичан за лик класичног политичара, у јавности оставља утисак доминације интелекта над шаблонизираним принципима актуелног политичког дјеловања. То му је неусмиљиво обезбиједило дуторитет и у редовима његових политичких противника.

Разговор који слиједи редакција је обезбиједила у контексту свога опредјељења да демократски плурализам обогати ставовима и опредјељењима оних политичких концепција које на јовом простору подразумијевају јединство супротности у оном обиму који ће нам свима, овдје, бити од користи.

- С обзиром на то да Ваша странка дјелује на простору читаве Југославије, за претпоставити је да и ваши политички ставови подразумијевају различитости културне, а тиме и политичке особености подручја на којем дјелујете. Господине Рашковићу, какве су Ваше процјене могућности квалитетне промоције програма СДС, с обзиром на проблематику везану за ово питање?

- Ми се тренутно налазимо у ситуацији да не можемо водити неку јединствену политику, посебно је осјетљиво промовирати странку у Србији, гдје има доста странака које сматрају да ми тамо долазимо да им купимо гласове. Посебно тамо морамо бити опрезни због харизме Слободана Милошевића, која се очито и латентно мијења. Ипак у Србију ћемо ићи јер желимо да плурализам у српском народу буде стваран, да што више партија и странки буде на политичкој сцени, јер сматрамо да само у таквој ситуацији ниједна странка не може добити апсолутну већину, што је предуслов за праве демокртске процесе. У супротном, парламент се претвара у инструмент једне странке и о демократији, у околностима доминације једне сранке, тешко да може бити говора бар кад је у питању наша тренутна ситуација.

У Хрватској морамо наглашавати питање суверенитета српског народа и то нам је главни правац активности. Етнички суверенитет, који нам сада нуди Устав Хрватске (групни суверенитет како ја то волим казати) неприхватљив је. То је суверенитет - који дозвољава таман толико демократије и слободе колико га је потребно у одређеним околностима дозирати. Наша је идеја да се у Хрватској успостави суверенитет грађана - и да се са позиције појединачног формирају сви остали суверенитети народа у Хрватској.

Сложена ситуација националних односа у Босни и Херцеговини, гдје је ово питање врло осјетљиве област, подразумијева и адекватну примјену свих политичких активности.

Како видите могућности дјеловања Ваше странке на овом подручју?

- У Босни и Херцеговини, у ствари, постоји тактички став свих националних партија, јер је очигледно да је национално повјерење данас у Југославији свагдје подједнако. У БиХ постоји та врста нетрпељивости, али је, с обзиром на специфичност тог политичког простора, њу могуће лакше и брже превродити. Босански суверенитет ће се вјероватно успоставити као појединачни грађански суверенитет, а то је елементарни демократски чин. Из тог и таквог суверенитета произаћи ће суверенитет појединих народа у Босни и Херцеговини. Очито је да ће ту постојати три политичка језгра и тада треба радити на зближавању квалитета тих различитости. Данас је актуелна и претпоставка по којој у тим комбинацијама треба претпоставити будућу сарадњу муслимана и Хрвата, али мене не би изненадило када би дошло до сарадње између мулимана и Срба, јер у Босни нико неће бити у већини. То ће бити прави парламент, у коме ће се ићу у коалицију за изборе. Оно што се догодило у Хрватској, гдје се у коалицију улазило прије избора, политички је нонсенс. На политичкој сцени је најприје потребно одмјерити снаге, утврдити ко шта добива а онда се улази у коалицију. У Босни и Херцеговини је, дакле, могућа свака коалиција: и српско-хрватска и муслиманско-српска и хрватско-муслиманска... и коначно, могућ је чак и заједнички договор.

У контексту питања везаних за БиХ, оно што је за нас тренутно занимљиво, јесте однос СДС према Босанској крајини.

- Однос СДС према Босанској крајини је однос који ће врло брзо постати актуелан. Мислим да смо ми као странка највеће разумијевање имали и имамо баш на овом простору и овдје је ситуација готово идентична оној у крајини, која припада Хрватској. Крајишници нису само један народ, тај менталитет је једна посебна психолошка структура.

Она подразумијева један посебан тип човјека, без обзира на његово поријекло. Ви сви имате строга и озбиљна лица иза којих се крије посебан сензибилитет и благост душе која је ријетко драгоцијена и аутентична. Према мојем мишљењу, на том простору се може лако појавити јединство Крајине, без обзира на то коме ће она припасти. Ријено јединство је могуће и због тога што ту није ријеч само о етничким везама, ту постоје и посебне социјалне везе. Крајишници су одувијек имали обим слободе као ријетко који народ у феудалном простору некадашње Аустро-Угарске и Турске. Познато је, уосталом, да је тај човјек, Крајишник, био ријетка и чудесна појава на ратиштима широм Европе.

Ви сте у својим изјавама често имали критичке примједбе на понашања појединаца у понекад еуфоричним ситуацијама на масовним скуповима које организује Ваша странка. Има се утисак да Ваша и сарадницима понекад ситуација измиче из контроле, којом би требло бити задовољан.

- Тешко је контролисати масу. Онај који има искрену комуникацију с великим бројем људи зна да је говорник у таквој позицији врло осмљено биће. Само онај који нема способности правог односа са масом може мислити другачије. Велики скуп људи има своје емоционалне пулзије које увијек могу промијенити свој ритам. Масу не занима ништа што је рационално. Она се може индокринирати само на емоционалном плану, гдје простори разума немају квалитета.

Ви сте у једном поглављу своје књиге „НАЦИЗАМ" обрадили нарцизам власти, гдје сте на научно утемељеним методама елаборирали ту комплексну област. У том контексту бих спомено Вашу често алстрофирану изјаву да нисте вођа српског народа већ његов слуга... Да ли је такав став производ Вашег стручног, научног опредјељења или можда вокација Ваше природе.

— То је мој искрени став. Не само у тој књизи, ја сам говорио о власти као о агресији која употребом јача. Она је, дакле, неприродна, јер све што је природно употребом се губи и нестаје. Власт је у ствари мит и људска измишљотина. Сада када сам и сам практично осјетио шта значи моћ, дакле, власт над људима, и власт у једној странци, сам себе ограничавам дефиницијом сопственог статуса. Циљели тај комплекс се код мене своди на чињеницу да власт треба, ако већ постоји, а приори ограничити и то је основни задатак сваког људског бића које пристаје да живи у организованој заједници. Без таквог ограничења власт постаје безвлашће.

— Чињеница је да српски народ има историјско искуство са демократским процесима. Истина је, међутим, да се тај исти народ у тим процесима неријетко показао невјештим, углавном на своју, а понекад и туђу, штету. Мислите ли да ово вријеме подразумијева квалитетне помаке у овом простору, или с обзиром на специфичност менталитета српског човјека, можемо очекивати наставак те помало рустичне традиције у његовом политичком понашању.

Политика подразумијева двије чињенице које треба поштивати. Једно је чињеница осмишљавања ствари а друго је чињеница реалитета. Чини се да ниједна не лежи у српском карактеру као садржај који би био трајан. Српски карактер је врло ирационалан и његове психолошке карактеризације су изразито митске. Према томе, ирационалност преплављује обје ове чињенице, које су претпоставка рационалног политичког дјеловања. Онај који је рационалан најприје нема прави однос према збиљи, већ више однос према својој митској представи о реалности. Та емоционална или митска црта у карактеру српског народа прави је реметилачки фактор у успостављању неке трајније политичке мисли.

Може ли се у контексту те тезе поставити питање утицаја православне религије?

— И о томе сам већ писао, мада је то питање везано за доста комплицирану материју. Православље је религија која проповиједа самостални однос према Богу.

Дакле, комуникација православног бића са Богом је директна и своди се на однос без посредника. Насупрот томе католичанство у својој традицији његује посредништво, гдје посредник постаје важнији од самог циља.

У таквом односу он (у овом случају сама црква) мора бити врло добро организован и структуриран. Католичка црква је врло добро организована, и структурирана и по логици ствари, неминовно развија нешто што би смо могли назвати клерикализмом, али не у оном идеолошко-партијском смислу него клерикализмом као системом међукомуникације између католика и Бога. Баш због тога што је српски човјек на Бога упућен преко православља, тај митски елемент је код тога народа посредно потенциран и много снажније него код католика, у овој различитости се негдје крије и различитост и практично у политичком дјеловању.

Очигледно је да тај и такав тип човјека тешко долази до комплетне побједе, за коју је на крају заинтересован сваки политички програм.

— Ирационални народи попут српског и рецимо јерменског и жидовског врло тешко се сналазе у практичном функционисању које је претпоставка комуникације савременог човјека. Ваљда се зато добро сналазе у ратовима, јер у таквим околностима се увијек отварају простори ирационалног.

Чињеница је да је хрватски народ веома брзо организовао своју државу. Уз извјесне, подразумијевајуће резерве, хрватска политика има очигледно, компактан и осмишљен програм. Разумљиво је да питање његове перспективе логично остаје отворено. Када је српски народ у питању, очигледно је да је у овој области проблематика још увијек отворена и чини се крајње неизвјесна.

Хрватско колективно биће несвјесно је везано за мит о држави. Хрвати имају и мит и сан о држави. Ако у том народу постоји мит који би одговарао косовском у Срба, онда је то мит у држави, држави која је постојала прије 1000 година и која је негдје несретним околностима нестала. Због тога колективног осјећања за давно изгубљеним вриједностима у хрватском човјеку наметнула се дубока жеља за остварењем свог дуговјеког сна. Плебисцит који се десио у Хрватској у ствари, није био парламентарни плебисцит већ се народ спонтано опредијелио за свој мит. И када су дошли у ситуацију да то досегну, циљ им је био важнији од пута којим ће до њега доћи, што је у таквим околностима могуће и разумјети.

Која су актуелна питања везана за Вашу странку и званичну хрватску политику?

— Ситуација је врло тешка. Мислим да је она без преседана у хисторији. Не признаје се устав једне државе од једног народа који у тој држави живи и коју као такву и формира. Тај народ формира чак и своју владу. Формира и свој сабор који никако није алтернативни. То је ситуација у којој држава, која има власт, може реагирати на неколико начина. Може покушати ситуацију разријешити демократским средствима што би било најсретније рјешење. Може, наравно, и силом, која опет, по сопственој логици, изазива силу и у таквим околостима могуће су озбиљне Конфонтације чији обим не могу претпоставити. Сигурно је, међутим да неће бити „либерализације" јер тренутно околности и у Југославији и у Европи не допуштају ту могућност.

Миро МЛАЂЕНОВИЋ

ИНТЕРВЈУУ „ГЛАСА СРПСКОГ": БРАНКО ВОЈНИЦА, ПРЕДСЈЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ

ЗАСТУПАТИ СВОЈ НАРОД

Свјетлана ШИЉЕГОВИЋ

Прва сједница јесењег засједања Народне скупштине Републике Српске Крајине заказана је за 25. октобар и очекује се са занимањем, с обзиром на прилично узаврелу политичку ситуацију и, како то овдје тврде званичници, медијски пренаглашен сукоб између појединих инстанци власти.

О предстојећем засједању, као и о неким отвореним питањима односа у најзападнијој српској држави, разговарали смо са **Бранком Војницом**, предсједником Народне скупштине Републике Српске Крајине, који је ових дана у консултацијама са предсједницима посланичких група у вези са формулисањем дневног реда прве сједнице јесењег засједања.

— Предсједник Републике и ја смо тражили да Влада након шест мјесеци поднесе, писмено или усмено, извјештај о раду Парламенту. То је неопходно, јер су се у овом љетњем периоду десили и неки важни догађаји на које је Влада реаговала, а ми нисмо о свему томе добили никакву информацију. Имали смо неколико ванредних засједања, али се она нису тицала рада Владе и система, него су била тематска и везана за ситуацију. Дакле, сасвим је нормално да се очекује извјештај Владе. Међутим, тај извјештај још није стигао и када бисмо на њега чекали, Парламент још не би могао да засједа.

• На недавној сједници Главног одбора Српске демократске странке Крајине било је озбиљних примједби на Ваш рад, а најављене су и неке кадровске промјене у Влади и институцијама система које би Скупштина требало да верификује. Очекујете ли да се и то нађе на дневном реду сједнице 25. октобра?

— Дневни ред Скупштине ће бити утврђен на састанку са шефовима посланичких клубова. Шта се договоримо, о томе ћемо и разговарати. Што се тиче наводних напада на мене на Главном одбору Српске демократске странке Крајине, ја о томе нисам обавијештен. Чуо сам неке личне оцјене о мом раду, али на то не желим да одговарам. Као предсједник Парламента не заступам више ставове странке, нити хоћу да улазим у страначке сукобе. На овом мјесту заступам само свој народ.

• Чињеница је да се у јавности са нестрпљењем очекује сједница крајинског Парламента, јер је дошло до евидентних преокрета на политичкој карти Републике Српске Крајине. Распадају се старе и стварају нове коалиције и није могуће прогнозирати ко и каква опција могу добити скупштинску већину. Чини се да ту није ријеч о страначким сукобима, него о суштинским различитим погледима на рјешавање националног питања.

— Политичка раздјелница о којој се данас може говорити, с обзиром на глобалне политичке односе, првенствено је везана са ситуацију у Републици Српској. Мислим да они исти који су и проузроковали раскол међу патриотским снагама у Крајини очекују исход скупштинске расправе. С обзиром на уложена средства и с обзиром на очекивања, врло је тешко бити спокојан. Свакако након толико уложеног труда, биће ефеката.

Сам не знам зашто бих био забринут. Немам никаквих политичких амбиција, нити имам посебних разлога да сматрам да ће бити пропаст ако ја одем. Биће само велика штета ако се дозволи институционални пад послије трогодишњег периода раста, који је постојао и у најтрагичнијим временима за српски народ. Та државотворност српског народа, која се наново пробудила прво у Републици Српској Крајини, не смије се прекинути и не би требало да се дозволи ломљење институција и евентуални пад предсједника. Настала би тада анархична ситуација, која би могла довести и до катастрофе. Само то ме брине, а никако не моја лична позиција. Не желим продубљивање негативних процеса.

• Занимљиво је и питање стварне улоге Парламента у политичком животу Републике Српске Крајине. Мислим да ћете се сложити са констатацијом да у Србији и Црној Гори, па и у Југославији, скупштине имају готово декоративну улогу, да се у Републици Српској ријеч посланика више цијени. Како ствар стоји код вас?

— Одмах након избора формирањем Парламента изабраног на најшири демократски начин, од њега се много очекивало. На неки начин он је и остварио та очекивања. Постао је тијело које било у стању да трасира политичку реалност која би требало затим да резултира одређеним системом, увезаним начином дјеловања институција Крајине. Изгледа да је баш то што је Парламент, без обзира на његов разуђен састав, дјеловао компактно, некога заплашио и учинило му се да Крајина иде пребрзо самосталним корацима. Неком је тада зазвонило за узбуну, јер у његовом глобалном погледу на расплет кризе на просторима бивше Југославије није било мјеста за такве „случајности". Вјероватно је у томе и узрок одређеним помјерањима снага у Парламенту, томе што је дошло до смишљеног дјеловања, придобијања појединих посланика, разбијања посланичких група, стварања нове климе и односа од којих се очекују ефекти. То ће већ бити видљиво на предстојећој сједници Скупштине.

• Засједање Скупштине почиње у заиста незавидној ситуацији. Нове одлуке и резолуције Савјета безбједности нису повољне за Крајину, прича се о отварању аутопута којим би била заобиђена Република Српска, а нове одлуке о забрани транспорта робе преко Републике Српсе с СРК доводи у различит положај два територијално неповезана дијела ваше државе. Да ли је могуће да све то раздроби Србе у Српској Крајини?

- Наш основни циљ је јасан. То је уједињење српског народа и хомогенизација Срба, стварање националног програма и реализација оне вјековне идеје да Срби коначно добију свој стабилан кров на овим просторима. Свако онај чији циљеви иду на то да се то онемогући, а то су наше комшије, ко жели да маргинализује улогу Срба, наш је непријатељ. У оваковим моментима, у нестабилним временима, шансе наших непријатеља се повећавају. Они све раде да нас разбију, подреде својим интересима и створе епигоне који ће да остваре њихове интересе овдје. Много су се на томе трудили, али су њихови велики напори до сада имали мале ефекте. Лорд Овен је још прије више од годину дана рекао да је Србе могуће разбити само изнутра, тјерајући их једне против других. Дакле, не бојимо се ми вањског непријатеља. Сигурно је да имамо снаге да се од њега одбранимо. Међутим, и мене лично плаши ситуација да се сами Срби, елиментима властите државе и њеним снагама међусобно униште.

Није мали број оних који имају некакве аспирације на овај простор, а покушавају да их остваре настојањем да се створи раскол између западних Срба, који су данас носиоци српске идеје, и оних на истоку. Направити раскол између Српске и Крајине, а затим и унутар саме Крајине, да би се на тај начин направио раскол између оних снага које би пружиле отпор и оних које би пристале на понуђену варијанту, то је управо оно што Запад жели, у крајњој инстанци што жели Ватикан. Жалосно је ако политика глобалног српског плана сада на неки начин омогућује остварење њихових идеја.

• Јесу ли власти у Крајини свјесне циљеле ситуације, и на који начин покушавају да чврсте економски и медијски увежу два просторно раздвојена дијела државе?

- Постоје очигледне тенденције да се територијална неповезаност Српске Крајине искористи за постизање жељеног политичког расплета. Народу се као сасвим логична ствар приказује да источни дијелови РСК гравитирају Србији, а овај овдје дио тешко може да нађе начин да се увеже у органску цјелину. Међутим, у исто вријеме реалност је та да је Србија (и Југославија) под жестоким теретом заиста неправедних санкција, и да би присаједињење неке територије (без обзира на његову органску припадност), сигурно створило веома тешку политичку ситуацију, те то није ни могуће ни реално очекивати. Дакле, приче о територијалној неповезаности Крајине имају други циљ, да изазову расцјеп унутар РСК. Лакше је Туђману реинтегрисати њене дијелове, него цјелосни

МОНОПОЛ

• Ко ломи институције?

- Па, онај исти који држи глобалну српску ситуацију у рукама. Онај који има монопол утицаја на расплет и развој ситуације у бившој Југославији.

РАЧУНАЈТЕ НА БРАЋУ ИЗА СЕБЕ

• Кажете неправедне санкције према Савезној Републици Југославији, а шта је са "праведним" према Републици Српској?

- Надам се да ће то брзо престати, да је таква једна глупост кратког вијека, да заиста неправедне санкције уведене према Србији и Југославији нису требале да се заврше преко братовљевих леђа! Рјешење би било да у вријеме, када у одређеној мјери признају српском народу у Српској право на самоопредјељење, а српски народ у Крајини и не помињу, онај народ којем признају право по аутоматизму води рачуна и има одговорност и за овај дио народа. И руководство Српске, ако јесте у позицији да разговара о свом државотворном простору, о функцијама своје државе, нормално је да води рачуна о томе да има браћу иза себе.

С таквим размишљањима смо и ишли према руководству Српске. Неки нам из Крајине пребацују да нереално идемо ка приближавању са Српском. Ријеч је о нашем настојању да јавно дамо до знања да смо свјесни чињенице да су они у нешто повољнијој позицији од нас и да, ако сломе њих, да смо ми на реду и да са њиховим сламањем, ми више немамо никакве шансе. Драго нам је да је руководство Српске томе дало значај који му припада и да су увијек спремни на сарадњу, исто као што је и Српска православна црква нашла за потребно да се укључи у тај процес. Врло је важно да се све снаге српског народа укључе да спасу Србе у овом трагичном тренутку.

УЈЕДИЊЕЊЕ ЈЕ НУЖНОСТ

• Прије неколико дана у интервјуу "Борби" предсједник Караџић је рекао о опасности за Републику Српску Крајину уколико се одмах дође до уједињења западних српских земаља. О каквим опасностима је ријеч?

- Мислим да се не може стати са уједињењем. Наша прва обавеза је да увезујемо тај народ на сваки начин и да му омогућимо егзистенцију и опстанак, а једини начин јесте, дословно, да ујединимо снаге. Реално гледано, Република Српска Крајина тешко може да се одбрани ако само на себе рачуна. Али, зашто би се ми бранили сами, кад смо дио истог корпуса. Логично је да рачунамо једни на друге, а у оваквој констелацији односа ми на то морамо ићи. Не мислим на културном и духовном плану, јер то је исто. Немамо ми ту никаквих разлика. Морамо ићи на економско увезивање простора, поготово што смо у великој мјери компатибилни и допуњујемо се.

Можемо се ми правити Тоше и не примијетити како Југославија под блокадом држи дио нашег народа и још доказује свијету да то ревносно ради, али, понављам, ако сломе Српску, ту је и наш крај.

Дакле, неопходно је ићи даље на фактичко уједињење та два простора, мада је немогуће рећи шта и докле је сада могуће постићи.

• Као предсједник парламента не заступам више ставове странке нити хоћу да улазим у страначке сукобе. На овом мјесту заступам само свој народ. У парламенту Крајине дошло је до разбијања посланичких група, придобијања појединих посланика и до стварања нове климе, што ће бити видљиво на предстојећој сједници Скупштине. Наш основни циљ је јасан: то је уједињење српског народа и хомогенизација Срба, стварање националног програма и реализација вјековне идеје да Срби коначно добију свој стабилан кров над овим просторима

ПАРЛАМЕНТ ГЛАС СРПСКИ

Покрећући рубрику Парламент "Гласа српског" желимо да омогућимо посланицима Народне скупштине Републике Српске да изнесу своје мишљење, лични став о питањима која сматрају приоритетним. Наравно, наше странице отварамо и за реаговања и мишљења наших читалаца како би се дошло до најбољег одговора на отворена питања.

"ГЛАСОВ ПАРЛАМЕНТ" ПРОФ. ВЛАДО КОВАЧЕВИЋ НАРОДНИПОСЛАНИК (ГАЦКО)

ОБНОВИТИ ЖИВОТ НА ЗГАРИШТИМА

• Лично сматрам да је проглашавање ратног стања неопходно из простог разлога како би се терет рата равномјерно распоредио

• На једној страни, мајке сахрањују синове јединце, а они, ратни профитери, шепуре се по Југославији, а по престанку рата ће се вратити као спасиоци са етикетама великих, провјерених стручњака...

• Усудио бих рећи да живот у општинама зависи од сналажљивости челних људи, што је у условима централизоване државе недопустиво и кажњиво

• Посебно инсистирам на функционисању финансијске полиције јер је она та која својим редом треба да омогући доток новца у државну касу

На почетку ове јавне расправе о нашим свеукупним дешавањима хоћу да кажем да српски народ по трећи пут бије битку за-бити или не бити, остати или нестати. Завршавамо дјело великог вожда Карађорђа када српски народ показује у највећем јеку рата своје хтијење да буде свој на своме и да остане на овим , својим просторима. Цјелокупан живот на овим просторима се одвијао у сјенци рата и чини се да тај моменат није довољно и адекватно вредновао на свим државно-политичким нивоима.

Није ми намјера да злоупотријебим "Глас српски" да се ситуација ни рата ни мира мора превазилазити, с обзиром да "де факто" имамо рат а формално-правно живимо у миру. Није ми познато у историји да је један народ водио и успјешно завршио рат и истовремено направио државу на основу мирнодопских закона. **Лично сматрам да је проглашење ратног стања неопходно из простог разлога како би се терет рата равномјерно распоредио на све дијелове Републике и васколики српски народ. Болна је чињеница коју желим илустровати тврдњом да Херцеговина, која укупно броји 80 хиљада становника, има корпус ВРС, а да Бијељина, која има више становника него цијели херцеговачки регион, располаже само са двије бригаде.** Херцеговина је сиромашна и живи на дијети, Бијељина пребогата, са огромним залихама хране и других богатстава. Закључите сами уз податак да ипак, упркос свему, бранимо фронт дужине 430 километара.

ДЕЗЕРТЕРИ И ПРОФИТЕРИ

Што ће се десити са онима који су ради спасења личног живота напустили подручје Републике Српске и избјегли обавезу према властитој нацији и отачеству? Морам их дефинисати као ратне дезертера. Они ће морати одговарати, сјутра када рат стане, због неодазивања на војну вјежбу у констелацији односа какви тренутно владају у држави. **На једној страни мајке сахрањују синове јединце, а они, ратни дезертери се шепуре по слободној Југославији, и по престанку рата, вратиће се, или покушати вратити, као спасиоци са етикетама великих и провјерених стручњака без којих би овај "народ пропао".**

"Гвожђе се кује док је вруће", каже наш народ и нема много времена за чекање иако нам је тренутно превасходан приоритет над свим приоритетима привођење рата крају и стварање правне државе. Системом добровољства, ниједна држава на свијету није добила рат, плашим се да нећемо ни ми, и због тога, још једном поминьем увођење ратног стања као не-опходност, како бисмо сачували "врапца у руци", с обзиром да је "голуб са гране" давно одлетио.

Парламент Републике Српске је, чини ми се, у законодавном дијелу одрадио посао без обзира што је рат. Донесено је толико закона и уредби за законском снагом, да би сваки парламент и у мирнодопским условима могао бити поносан на такво дјеловање. А ми имамо профитере. Свуда: од Херцеговине до Крајине, од Требиња, Гацка до Бање Луке и Србобрана.

Профитери и дезертери - двије су још недовољно дефинисане категорије криваца за многе наше неуспјехе и тренутно тешко стање код већине становника.

ЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА ИНСТИТУЦИЈА - ПРОМАШАЈ ДРЖАВЕ

Можда је централизовање неких институција у времену које живимо добро, али се држава није организовала и одазвала на своју обавезу према срединама и ситуацијама на терену. Општине су централизацијом развлашћене, све су инспекције под патронатом Владе и не дјелују у оквирима дјелатности. Шверц, ратно профитерство, празне општинске и државне касе довољан су доказ овакве тврдње. **Усудио бих се рећи да живот у општинама зависи од сналажљивости челних људи, што је у условима централизоване државе недопустиво и кажњиво.** Водимо рат, крвав и тежак, и питање је гдје му је крај, а држава још није дефинисала ратни буџет. Према мени, то је недопустиво. У овим условима комплетне блокаде Републике Српске, чак и од оних од којих се нисмо надали, морамо се окренути сами себи. Унутрашња политика у свим сегментима мора беспријекорно функционисати. **Посебно инсистирам на функционисању финансијске полиције, јер је она та која својим радом треба да омогући доток новца у државну касу и спријечи шверц и ратно профитерство.** Она тренутно не обавља своју задаћу због чега ће морати ово питање хитно разматрати на свим нивоима.

ВЛАДА МОРА ВЛАДАТИ ПРАКСОМ

Ова је Влада дошла у најтежим тренуцима на чело државе од почетка рата и лично мислим да ће бити тешко да обави све задатке који јој предстоје. Данас смо у ситуацији празних каса, једне сасвим озбиљне блокаде по оној Његошевој "да је игдје брата у сви-јету да пожали, ка да би помога", у ситуацији смо када овај рат морамо што прије приводити крају, а видите - брата нигдје.

Када је ријеч о Херцеговини, хоћу да кажем да су ово најсиромашнији српски простори, да се у својој бурној историји православља овдје стварала српска држава. **Овај дио Републике Српске мора бити сачуван и одбрањен, како са позиција политичког и националног, тако и са позиције економског аспекта. Највећи проблем Херцеговине је њена природна посност и иконосност.** И слаба насељеност. Сваки четврти становник овог региона брани границе нове српске државе са невјероватном жељом да остане са српским живљем бивше БиХ. Оваква, тако рећи 100-одстотна мобилизација има свој одраз и на привреду, која је буквално остала без способне радне снаге, јер тренутно раде углавном жене и пензионери. И лоша системска рјешења унутар "Електропривреде РС" имају свог одраза на цјелокупан живот Херцеговине с обзиром да су овдје најзначајнији електро-енергетски потенцијали државе. Струја је јавно добро, због чега се морају пронаћи начини да произвођачи буду адекватно стимулисани и обезбиједити наплата произведеног и испорученог.

Са политичког аспекта, у Херцеговини се укрштају разноразни интереси, почев од муслиманске БиХ, „Херцег-Босне па, зашто не казати, и СР Југославије, односно Црне Горе. Сви се ти интереси сламају преко леђа овог налађеног народа, који опет има само један интерес - да у овом крвавом и наметнутом рату, опстане на овим просторима, због које идеје плаћа крвави данак. И Бог је био шкрт према Херцеговини: дао јој је изобиље камена и шаргана, посну земљу и мало ниивице, па ми не бисте требали замјерити ако апелујем на Србе из других, житородних и богатијих средина да покажу своју српску солидарност да лакше превазиђемо ово тешко вријеме.

ПРОМАШАЈИ НА ДУШИ ВЛАДА

- На душу претходних влада стављам неспровођење многих законских и других опредјељења. Једноставно, нису хтјеле или нису знале обезбиједити инструментариј за спровођење договореног, што се више не би смјело догађати без обзира ко се налазио у владини или на њеном челу.

Херцеговци ће сигурно сачувати своју Херцеговину, остварити стратешке интересе и циљеве, које им је Скупштина наложила, и сигуран сам да ће ова најјужнија граница бити најквалитетнија и најтврђе брањена и одбрањена. Примијетили сте, да овдје све живи у знаку одбране. **Сви, буквално сви - жене, дјеца, старци, борци на фронту - нераскидив су одбрамбени бедем који ни јачи непријатељи у претходној историји нису могли покидати.**

Ми заиста имамо много проблема и шире, говорим недовољно стематизовано, али морам истаћи да првенствено у најзначајнијој области - области одбране и Војске, мора доћи до неких измјена и колико-толико помоћи борцима, њиховим породицама, инвалидима и рањеницима, породицама погинулих. Још једном поминьем ратно профитерство на овој, туђој муци, што виде и сами војници, који нас на то редовно упозоравају приликом наших посјета фронту. Наша, Гатачка бригада, прошла је скоро сва ратишта и свагдје добијала битке, а ми у Гацку, једва, заиста једва живимо и преживљавамо. **Договором цивилних и војних структура на квалитетнијим основама, могло би се постићи добро рјешење и покренути дио државних капацитета којим постоје и овдје, а то би онда значило, могућност обезбјеђења новца за све потребе одбране.**

На крају ми дозволите да кажем: без обзира на проблеме који постоје у организационом смислу, и који се у ходу морају рјешавати, вјерујем у српску државу, српску војску и СРПСКУ ПОБЈЕДУ.

Драган КИСИН

ХЕРЦЕГОВИНИ ЈЕ ПОТРЕБНА ПОМОЋ

- Ми смо више пута истицали веома тешко економско стање на подручју цијеле херцеговачке регије. Привреда није довољно ангажована због одсуства људи на фронту, а постојећи природни ресурси не гарантују квалитетније преживљавање. Посебно акцентирам одбрану и помоћ војсци, јер ми смо у ситуацији да дјелујемо на великој дужини фронта, а због камена и тешких услова, обућа и одјећа прије страдају него у другим подручјима. Морало би стога и хуманитарна помоћ, без обзира од кога и када долазила, бити равномјерније распоређена.

Крајину са једном војском и полицијом и истим систмом дјеловања и мишљења.

• Може ли Скупштина да поништи неке одлуке Владе, које су по општем мишљењу, штетне за Републику Српску крајину?

- Видите, ако успут, уз блокаду Српске, страда и овај дио Крајине (а у политици ништа није случајно), очигледно је да то ствара одређене посљедице и нове полтичке претпоставке. Ми смо свјесни тога. Чињеница је да у овом дијелу Републике Српске Крајине, за разлику од источног, у коме је нешто редовније снабдијевање, у посљедњих мјесеци дана нисмо успјели да добијемо ни минимално потребне количине енергената. Тешко је, пак, на основу свега тога претпоставити шта Парламент може да уради. Јер, није власт у његовим рукама. У систему какав ми имамо, он има само један дио - закондавну власт. Влада има извршну власт, на коју Парламент нема велики утицај.

Заиста је систем у том смислу недограђен и ту имамо велике задатке у његовом нормативном усклађивању. Нелогично је да све српске земље имају различите системе. Неминовне су уставне промјене. Рецимо, предсједник државе у нашем систему има велик утицај на извршну власт, без обзира на то што неки то негирају. Поготово у ратном стању, које је код нас на снази предсједникова овлашћења су велика и не треба му их оспоравати.

• Пред нама је расплет догађаја. Ипак, шта Ви мислите, да ли је на сцени скривена игра и кориштење ситуације да би се промијенили односи страна?

За мене су многи конци скривени. Једноставно немам многе информације. Не само да смо у економској ми смо и у медијској и у блокади сваке врсте, не знамо, дакле, с пуном поузданошћу шта се стварно дешава, него само осјећамо неке посљедице и наслућујемо шта то значи.

Неке снаге заиста не истрајавају на раније постављеном циљу. О чему је ријеч, не знам. Јесу ли подлегли притисцима, неким већим уцјенама или је ријеч о нечем трећем, тешко је рећи.

Али, неоспорно, најважније је да даље радимо на уједињењу, док још имамо шансе.

КО СВЕ КИДИШЕ НА СРПСТВО?

НАТО - ДИРЕКТНИ УЧЕСНИК РАТА

• Рат у бившој БиХ реално има осам а не три директна учесника. Или, конкретније речено, у бившој БиХ ратују Војска РС, такозвана Армија БиХ, ХВО, регуларне војне снаге Хрватске, УНПРОФОР, НАТО, војне снаге исламских земаља у саставу УНПРОФОР-а и "добровољци" из исламских земаља. • У европским размерама овај рат је локалног карактера и у њему НАТО нема шансу да оправда сопствено постојање. Све то значи да и даље у овоме рату не треба очекивати војну интервенцију НАТО. Не зато што они не би хтјели, већ зато што за то немају никакво оправдање ни шансе за успјех.

Мр Драган Марчетић, пуковник

Када се говори и пише о рату у бившој БиХ, као зараћене стране се без поговора подразумијевају: Срби (Војска РС), муслимани (такозвана Армија БиХ) и ХВО (Хрватско веће одбране). Предрасуда, но не једина о, и у овом рату. Међутим, ова предрасуда која је врло распрострањена има изузетан двојаки карактер и важност. Са једне стране, њоме се онемогућава реална спознаја овог рата, а са друге се прикривају остали учесници тог оружаног сукоба. То се постиже привидом који је могуће произвести неправилном примјеном критеријума директног ангажовања у овом рату. Тај привид су, као што смо на почетку навели, три зараћене стране. Захваљујући томе на њих се сваљује сва одговорност за све оно што се дешава на овим просторима. Објективно примијенивши тај критеријум лако се може утврдити да у бившој БиХ има више зараћених страна. Правилна примјена овог критеријума се избјегава од свих осим Срба јер им то одговара. Нама, Србима из РС одговара право стање ствари које је познато политичком и војном врху ове западне српске државе. Из непознатих разлога та сазнања се ријеттко користе у дипломатско-политичком деловању РС иако би их свако други максимално експлоатисао. Слично стање је и у нашој публицистици. Због свега тога, на почетку овога текста покушаћемо да рашчистимо с ким то све Срби ратују у бившој БиХ и ко то све кидише на српство.

МИР ПУТЕМ РАТА

У посљедње вријеме наши људи често пута гњевно реагују на сврставање УН, УНПРОФОР или НАТО на страни коалиције. Погрешно, односно још једна предрасуда, јер се у ствари ради о УН чије су војне снаге и УНПРОФОР и НАТО. УНПРОФОР је војна снага УН за миротворно деловање (какве ли ироније), а НАТО је одбрамбени савез Запада. Међутим, према Повељи УН, НАТО повремено и на захтјев УН преузима мјере у складу са тим фундаменталним документом ове миротворне организације. Из те Повеље су проистекле Резолуције УН (Савјета безбједности) на основу којих је НАТО у неколико наврата (Горажде, Сарајево, Рајловац) бомбардовао Србе из РС и њихову војску. То значи да се у суштини ради о УН (господа Гали и Акаши) који преко својих продужених руку (УНПРОФОР и НАТО) доносе мир у бившој БиХ путем рата. Међутим, и овдје одмах треба избјећи још један привид. Већину војних снага УНПРОФОР-а у бившој БиХ чине припадници НАТО (В.Британија, Канада, Шпанија, Француска и др.) Из свега тога је потпуно јасно да је НАТО уствари извршни огран УН у овоме рату. Директни учесник овог рата је и Хрватска без чије би војне помоћи ХВО одавно било "покојно".

На територији бивше БиХ су ангажоване (нормално већим дијелом под плаштом "миротворства") и војне снаге исламских земаља. Један дио тих војних снага је у саставу УНПРОФОР(Турска, Бангладеш, Малезија) и пружа несебичну помоћ м/х-федерацији. Други дио чине исламски "добровољци", односно белосвјетски муџахедини из Ирана, Пакистана, Авганистана итд.

ОСАМ УЧЕСНИКА

Према томе рат у бившој БиХ реално има осам, а не три директна учесника. Или конкретније речено, у бившој БиХ ратују војска РС, такозвана Армија БиХ, ХВО, регуларне војне снаге Хрватске, УНПРОФОР, НАТО, војне снаге исламских земаља у саставу УНПРОФОР и "добровољци" из исламских земаља. На једној страни су Срби из РС а на другој сви остали. "Два лоша убише Милоша" а у овоме случају то не успијева ни њих седам. По свему судећи то им не успијева јер су лошији од лоших па ће из тога вјероватно проистећи нека нова народна изрека.

НАТО је сигурно један од најважнијих директних учесника овог рата. Да није њега војне снаге м/х федерације би одавно изгубиле рат. Због тога ћемо покушати да сагледамо суштину и карактер овог западног одбрамбеног Савеза који је све друго осим одбрамбени. До тога ћемо најлакше доћи ако изнађемо одговоре на питања шта је НАТО, чему служи и какво му је устројство, ангажовање и опште могућности. При томе ћемо избјећи набрајање људства, тенкова, топова, борбених авиона и бродова да тиме не би замаглили суштинска питања која су од превасходног интереса за читаоце.

ПРАВА СВРХА НАТО

НАТО је Северно-атлански одбрамбени савез, формиран 1949. године у вријеме најжешћег хладног рата између Истока и Запада. Када се говори о том савезу људи га често пута именују као НАТО-пакт. Међутим, у скраћеници НАТО се већ налази и тај појам (савез, пакт) те се ради о плеоназму (вишку ријечи), па у говору или писању пакт треба изоставити. Чланице овог војно-политичког Савеза су САД, Канада, В.Британија, Белгија, Холадниија, Француска, Данска, Немачка, Исланд, Грчка, Италија, Луксембург, Норвешка, Португалија, Шпанија и Турска. Према "званичним"документима НАТО је основан "да би се подстакло рјешавање проблема мирним путем, ради развијања појединачних и заједничких способности за одбијање оружаних напада и ради преузимања (по потреби) мјера у складу са Повељом УН.Тако је то према званичним документима а она најчешће служе да прикрију право стање ствари. Праву сврху састанка НАТО је својевремено искрено прецизирао лорд Исмеј као први генерални секретар овог војно-политичког Савеза. По њему НАТО је створен како би Русе држао изван Европе, Американце у Европи, а Нијемце под контролом Европе. Руси су стварно ван Европе, Американци полако али сигурно сметају Европи, а по свему судећи Европа је под контролом Њемачке. Тако то бива када изостану праве процјене и предвиђања.

НАТО У ГРЧУ

Послије смрти М. Вернера, за новог генералног секретара НАТО је изабран досадашњи белгијски министар иностраних послова Вили Клас. Надам се да се сјећате и њега и Ван дер Брука како предане прегаоце на разбијању бивше СФРЈ. Као извршни органи НАТО предвиђени су Веће и Војни комитет са три посебне команде (за Европу, Атлантик и канал Ламанш).

НАТО располаже са респективним војним снагама које су у основи конципиране за судар са ВУ (Варшавски уговор), односно војском источноевропских земаља која више не постоји. Распад СССР и ВУ је уствари побједа Запада у хладном рату који је практично трајао све до тада. Међутим, са друге стране та побједа је Западу створила огромне проблеме са НАТО. Све оно што је НАТО припремио и организовао"за евентуални оружани сукоб са ВУ (интегрисане команде, огромне борбене снаге гдје се тенкови оклопни транспортери, топови и борбени авиони броје у хиљадама и одлично снабдијевено и увјежбано позадинско обезбиједђење) је постало сувишно јер противника више нема. Тиме је престао да постоји и основн разлог за постојање овог војно-политичког Савеза. Од тада је НАТО у грчу тражећи нове разлоге за постојање, па то на неки начин и покушава у бившој БиХ. Тако нешто није у складу са званичним документом али одговара САД. За САД, и поред свега, НАТО је изузетно користан и о његовом укидању се и не размишља. Преко њега се остварује увид у стање односа у Европи, њиме се остварује контрола и обезбјеђење старатегијских интереса САД и ван Европе а тиме и економска контрола читавог свијета. Због тога САД предвиђају трансформацију и реорганизацију НАТО за своје потребе што осталим чланицама из Европе не одговара. До свега тога треба да се дође када се рашчисти стање у земљама бившег ВУ. Због свега тога, док год постоји НАТО присуство САД у Европи је потпуно обезбиједђено а тиме је задовољан и један од виталних националних интереса Американаца. Ангажовање снага НАТО у конфликтним ситуацијама опредељује опште стање у глобалним и регионалним размерама али и стање тога војно-политичког система.

ТЕШКИ ПРОБЛЕМИ

Савез чине чланице од којих су неке биле, неке су, а неке ће бити непомирљиви противници (Грчка-Турска, Њемачка-Француска, Италија-Француска, Холандија-Њемачка итд).

У оквиру тога Савеза витални национални интереси водећих сила/ САД, В. Британија, Њемачка, Француска (се међусобно искључују јер Американци желе што веће присуство у Европи, а остали желе Европу искључиво за себе.

Функционисање НАТО директно зависи од виталних интереса САД и њених војних потенцијала.

Неке од чланица овог Савеза су годинама на ивици међусобног оружаног сукоба због жаришта на Кипру и Егејском мору.

НАТО хитно мора ријешити неколико тешких проблема од којих су најважнији оправдање даљег постојања, криза у бившој БиХ и пријем некадашњих земаља Источног блока у чланство, а да не дође до дипломатско-политичких размирица са Москвом.

Због различитости националног састава Савеза и различитих стања у коме се налазе оружане снаге земаља чланица планирање и организовање већих војних акција (операција) је споро, дуготрајно и често пута условљено политичким интересима појединих држава.

У склопу свега до сада реченог о НАТО-у треба посматрати његово ангажовање у бившој БиХ. НАТО је дужан да Алији узврати помоћ који је овај пружио Предсједнику САД да би се извукао из буле око укидања ембарга у коју је сама себе увукао. То би се обезбиједило жешћим војничким ангажовањем (бомбардовањем Срба из РС) и политички тврђим наступом НАТО у бившој БиХ под изговором очување угледа овог војно-политичког Савеза. Томе се противе остале чланице НАТО (земље Западне Европе) које имају своје војнике на овим просторима јер су свјесне свога статуса и посљедица у том случају.

БЕЗ ОПРАВДАЊА

Копнене снаге НАТО-а су већ у бившој БиХ у виду УНПРОФОР-а и оне су као што смо већ закључили на страни федерације. Међутим, обзиром на обим и садржај овог рата то су малобројне снаге од око свега 20.000 људи. **У случају војне интервенције већих снага НАТО-а његове снаге у бившој БиХ би, војсци РС као агресор биле на дохват руке. За сада НАТО не изналази рјешење овог проблема. Ни евентуално веће ангажовање борбене авијације НАТО није мали проблем.**Проблеми су у мјери ангажовања борбене авијације,очекиваним губицима о политичким реакцијама у земљама чланицама, навођењу борбених авиона са земље, односно територије РС што је практично немогуће, могућностима за неутралисање противваздушне одбране Срба из РС итд. Томе треба додати реаговање свјетског јавног мнења, непознате око реакције Русије али и мјере одмазде које би сигурно предузела Војска РС. Ни за ове проблеме НАТО не изналази повољна рјешења. Већих бомбардовања Срба и Војске РС не може бити све док је УНПРОФОР у бившој БиХ. Једино рјешење тога проблема је извлачење УНПРОФОР-а и довођење нових снага НАТО-а без плавих шљемова што је такође јако тешко изводљиво.Питање је колико би трајала та смјена када преко аеродрома Сарајево који контролише војска РС то није изводљиво, када је новоизграђени аеродром Високо малих капацитета и још недовршен, те је несигуран, нарочито када се зна да би превоз људства копненим путем био дуготрајан и рискантан због ватреног дејства Срба из РС. Тиме би се Војсци пружила идеална шанса за поправке територијалног разграничења на стратегијском нивоу, што се не смије дозволити.

Сигурно је да се досадашње ангажовање НАТО-а поред пријетњи из Севиље у скорој будућности неће измијенити. У европским размерама овај рат је локалног карактера и у њему НАТО-а нема шансу да оправда сопствено постојање. Све то значи да и даље у овоме рату не треба очекивати војну интервенцију НАТО-а. Не зато што то они не би хтјели, већ зато што за то немају никакво оправдање ни шансе за успјех.

(Аутор је магистар војних наука)

ПРЕДСТАВЉАМО ОПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ: ЉУБИЊЕ

ДО ПАКЛА И НАТРАГ

• Љубиње је једна од најмањих општина Републике Српске, житеља има тек нешто више од четири хиљаде • Цијело ово вријеме рата у граду није било ниједног инцидента • Привреда ради колико може, јер сви мушкарци су у Војсци Републике Српске. Иако је ситуација веома тешка, Љубињци кажу: Издржаћемо!

"Долазак јединица ондашње ЈНА из Црне Горе и Србије прије три године на простор источне Херцеговине, отварање ратних дејстава значило је увод у тешку и неизвјесну борбу за опстанак српског народа на овим просторима, чини ми се одлучујућу у историји. Захваљујући бројним политичким и војним погрешним одлукама тадашњег врха Југославије - намјерним или ненамјерним - у посебно тешком стању смо остали ми у Херцеговини. А те тешкоће смо опет осјетили посебно ми у Љубињу", прве су ријечи 33-годишњег ЂОРЂА БАТИНИЋА, предсједника Скупштине општине Љубиње, најмлађег предсједника једне општине у цијелој српској Херцеговини.

Тада су, наставља Батинић, километри и километри одбране према Љубињу остали празни. Читаво подручје општине остало је без струје: телефонске везе су биле у потпуном прекиду, а водоводом, којим је једино текла жива вода у овом крашком крају, више није стизала ни кап питке воде. На тренутак све је оглувило - и град се нашао у потпуној информативној блокади. Остављен и сам, у дну поља, у суром каменитом пејзажу.

Макадамским путевима, који су већини житеља били до тада непознати, Љубињци су се пробијали према Билећи и Требињу. Ипак, ту, на једва десетак километара од првих линија непријатеља, заустављена је пропаст у пакао.

Извршена је мобилизација, кажу, процентуално већа него и у једном граду у Херцеговини, а можда и у цијелој Републици Српској. За кратко вријеме консолидована је одбрана мјеста, линије одбране су прописно утврђене, а иза њих живот се полако почео враћати у нормалне токове.

МИР ЗА ПОНОС

Предсједник ове општине, која има око 4.300 становника, с поносом истиче:

"Цијело ово вријеме између граната, рата и примирја и бројних проблема у организацији живота - нисмо имали ниједног озбиљног инцидента у самом граду. То је оно што ме чини посебно срећним као функционера и као човјека приватно."

Ратни вихор у Љубиње донио је и око хиљаду избјеглица из долине Неретве, с подручја Дубровника и много мање из Сарајева. Социјални проблеми су се, као и другим општинама гомилали. Пријетила је глад. А онда је донесена одлука да се све расположиво обрадиво земљиште, око 200 хектара, подијели становништву на привремено кориштење. Покрчена су стара стабла вишања, а ни најстарији житељи овог краја, иначе надалеко познатог по дуговјеким људима, не памте када је панорама Љубињског поља имала тако пријатан изглед. Ниједан метар обрадивих површина није остао незасијан, непосађен. И стари и новопечени земљодјелци посветили су се узгоју житарица и дувана - популарног "високог херцеговца". Пркосили су небеском руљету, дугим жегама и сушама, јер ово је један, ако не и једини, крај у Републици Српској без ниједног извора живе воде.

Бијела жита су овог љета имала врло добар род, није изношено на тржиште - до посљедњег зрна завршило је у амбарима власника житишта. Близу 700 породица посветило се дуванарству.

Највећи страх дувањарима је донијела вијест о санкцијама СР Југославије према Републици Српској, а и обавјештење Југословенског фонда за дуван да ће прва А класа херцеговачког дувана на откупу бити плаћана 3 динара и 10 пара по килограму изазвало је љутњу и огорчење. Од три источнохерцеговачка откупљивача дувана, само је једно дионичарско друштво "Херцеговинапромет" потврдило да ће обавити откуп, али и "Херцеговинапромет" до сада није саопштила по којим цијенама.

Послије извјештаја с фронта, ово су сигурно вијести које се с највише пажње очекују у малом граду стијешњеном под брдом Радовиња.

ОД ЈУГА ДО ОЗРЕНА

Санкције СР Југославије донијеле су невоље и некадашњем носиоцу развоја току рата, усвојили неколико нових производа, а у току су и нека даља усвајања нових... Што се тиче сарадње са Војском Републике Српске, по мом мишљењу она је одлична од првог дана рата, а нема разлога да тако не буде и убудуће.

Већ дуже времена на фронту око Љубиња влада релативни мир. Линија фронта је с Хрватима. Уз тај податак званичници не пропуштају да спомену како су припадници војске и милиције у међувремену били на ратиштима од Озрена, преко Нишићке висоравни, Рогоја, Олова, Горажда, те уопште ратишта на сјеверу Херцеговине.

ХРАНА НА КАШИЧИЦУ

У затишју је, и овдје, ипак најчешће спомињана ријеч - санкције! Пријете озбиљно и Друштвеном предузећу "Перадарство", која тренутно располаже са јатом од 22.000 кока-носиља, премда је капацитет фарме готово петороструко већи. Храна коју "увозе", служи тек толико да јато потпуно не скапа од глади. А "Перадарство" је, како то истиче његов директор **Марко Тохољ**, једини произвођач хране током цијеле године, у српској Херцеговини.

- Осим нас нико у Српској Херцеговини не производи храну баш цијелу годину! - наглашава ову реченицу наш саговорник.

Санкције су омеле производњу и оптимистичке планове одгодиле за неко друго доба. К томе треба додати и прилично слаб пут којим се та храна допрема у Љубиње.

Јер Љубиње и Требиње сада повезује 22 километра макадамског пута и 18 километара асфалтног пута широког мало више од два и по метра! Широки, асфалтни пут кроз Попово поље због ратних дејстава и даље се не користи.

Уз Петровац, Љубиње има и најдужи водовод у Републици Српској. Вода се у овај град допрема из друге општине - из српске општине Столац, са врела ријеке Брегаве, удаљеног 17,5 километара. Изграђен прије двадесетак година, овај објекат све чешће "кашљуца" и тражи бриге о себи.

Из "Електро Љубиња" редовно упозоравају да дотрајава и њихова мрежа, али за сада снабдијевање струјом тече изнад очекивања. Откад је прије три године избио рат. Љубињци само у два наврата по шест дана нису имали струје. Сво остало вријеме електроуређаји раде нормално. Телефони су углавном радили нормално, а сада је у прекиду саобраћај са РС, ван српске Херцеговине.

Нажалост, љубињска фабрика конфекције "Љубињка" већ трећи пут је почела, па престала да ради. Њен директор **Милан Пупић** каже да је главни разлог увођења санкција СР Југославије према Републици Српској - па је 100 радница морало поново престати производњу. "Љубињка" је прије рата запошљавала 320 радника.

- Бојим се да би нам и без тих санкција било јако тешко у овим условима привређивања - објашњава Пупић - јер су нам тржишта, првенствено она у Посавини и бањолучкој регији, прилично удаљена.

А и горива на јединој бензинској станици у граду је све мање. Пословођа ове бензинске станице **Тодор Телебак** увјерава нас да ће дизела бити довољно за јесењу сјетву, али да је општа ситуација изузетно тешка. Литар дизела, који се продаје искључиво за марке, кошта двије марке и 70 пфенига. Повезујући ову тему са здравством, предсједник Скупштине општине Ђорђе Батинић додаје:

- Сви пацијенти којима је до сада требала помоћ Медицинског центра у Требињу правовремено су превезени и збринути. Нико није подлегао услијед недостатка медицинске његе или горива у нашем мјесту.

У цијелој овој причи о надмудривању с тешкоћама има још један историјски детаљ који се не смије пропустити. За Видовдан ове године Љубињци су штампали прву књигу једном свом земљаку који живи и ради у Љубињу - младом пјеснику Сергеју Ћуку. Збирка се зове "Горак осмех" - и само својим називом оправдава епизоде ове репортаже.

- У овим горким временима, ја сам доживио најсрећније тренутке - каже 27-годишњи пјесник, коме је ово прва књига и која је изашла баш захваљујући помоћи оних који воле и овај град и поезију.

- Ето, тако су ме моји земљаци смјестили у историју. Јер, откако се Љубиње, негдје од 15. вијека, спомиње под садашњим именом; то је први пут да је изашла нека књига човјеку који живи и ствара баш у самом Љубињу.

Је ли онда чудо што се на промоцији "Горког осмеха" појавило готово 500 Љубињаца. Је ли чудо што ће им та ноћ у граду под липама и кестеновима свједочити да се ипак много може кад се крене сложно и с љубављу... Бар у Љубињу!

- То је овдје једини начин да избијемо који динар. Јер сељаку, иако има пољопривредних производа, треба и динар. Ваља отићи у град, можда требаш у болницу у Требиње, мораш имати за карту, за сличне трошкове. Откуп је до сада увијек почињао почетком октобра, а ево сада откупљивачи дувана ћуте - каже **Спасоје Сорајић**, један од најугледнијих домаћина у селу Дубочица, два километра сјероисточно од Љубиња, селу које по традицији на откуп износи највише дувана.

Друга половина љета била је сушна. Као најугледнији и највећи дувањари у Херцеговини, Љубињци ће и ове јесени изнијети бар 30 вагона сировог дувана. Мали дио ће завршити и на црном тржишту, на сјеверу Херцеговине гдје шкија добро иде и плаћа се чак и по 12 динара по килограму, али шта са оним главним дијелом - непознаница је која доноси несаницу стотинама и стотинама домаћина, јер жути дуванов лист је судбоносна карта кад је ријеч о нормалном стандарду готово сваког становника овог источнохерцеговачког краја.

Љубињске општине Дионичарском друштву "Соко", чији нам директор **Ђорђе Ликић** напомиње да је ово и даље највеће предузеће у општини и да је радило све вријеме и поред непосредних ратних дејстава.

- Прије рата овдје је радило 400 радника, сада их је само 120 - и то су углавном жене и инвалиди, док на кључним мјестима гдје се траже специјалности раде и поједини војни обвезници. Својевремено фабрика је била гранатирана, оштећена, али смо се брзо опоравили - не прекидајући рад. Моментално се бавимо призводњом полиуретанских панела, комора, специјализованих киоска, точкова средње носивости , транспортних средстава и дијелова за ауто-индустрију. Благовремено смо обезбједили репроматеријале, па за сада немамо већих проблема. Али ако санкције овако продуже, или се пооштре, пријети нам потпуна блокада производње - каже Ђорђе Ликић. И додаје:

- То би нам теже пало и због чињенице да смо у свим овим незгодним условима, у

Драган КИСИН
Жарко ЈАЊИЋ

НАШ МЕНТАЛИТЕТ КРОЗ ВРИЈЕМЕ И ДОГАЂАЈЕ

КАМЕЛЕОНИ ЗАСЈЕНИЛИ

● У појединим слојевима народа живи префињени хришћанско-патријархални менталитет, охрабрен својеврсним духовним препородом ● Ексклузивни судар урбаног и руралног у упадљивој огољености даје живописну, како визуелну тако и културолошку слику града ● Данас не препознајемо довољно гдје се манифестује херојизам, често не знамо његове носиоце и чуваре, зато није чудно што камелеонски дух изграђен у педесетогодишњој комунистичкој владавини васкрсава у лику лажних хероја...

Живко МАЛЕШЕВИЋ

Данас, послије неколико година ужасних страдања, у нашем народу и просторима дошло је, како до физичког помијерања, тако и до стварања нових менталних склопова, судара, прожимања старог и новог погледа на свијет, націју, будућност...

Бивше социјалистичко друштво хтјело је идеолошком репресијом одозго уједначити и унификовати људски поглед на свијет и на тај начин вјештачки одржати „социјалистички" менталитет као гарант очувања власти. Разумије се да је то била само утопија.

СУДАР РУРАЛНОГ И УРБАНОГ

На развалинама једног пропалог система и уз ратни ужас у свакодневном животу показује се сва пепеза менталитета нашег народа: атавистички (подсвијесно вијековима потискивани) фини и дегенерисани патријархални, својеврсни сурогат руралног и урбаног, херојски и камелеонски, наметљиви скоројевићевски, снобовски и већ богзна који. Тај сплет менталитета на једном мјесту, у једном већем граду изгледа као монументална динамична фреска живота. Пулсира у сударању његових житеља као живописна свакодневна збиља. То прожимање, сударање и паралепизам живота је једино умјетницима од инспирације добро дошло, јер се једино може амортизовати и хуманизовати кроз психолошку драму кроз коју пролази наш народ данас.

Свједоци смо пробуђеног атавизма који у својој елементарној снази руши све пред собом, не препознаје (по својој природи) шта су цивилизацијске тековине наше културе. Под плаштом здравих народних снага тај менталитет, нажалост, постаје мода и углед млађој генерацији која је, успут речено, по својој психофизичкој конституцији, најпогоднији медијум за такав однос према свијету.

У појединим слојевима народа живи префињени хришћанско-патријархални менталитет охрабрен својеврсним духовним препородом, нама свима препознатљив кроз православно богољубље и човјекољубље. Он најтачније артикулише нашу самосвијест и нашу културу, али као и сваки прави цивилизацијски изданак у овом смутном времену угрожен је од своје паропашке, декоративне варијанте, тако да се тешко пробија као здрава, значајна снага нашег свакодневног живота.

Ексклузивни судар руралног и урбаног менталитета у упадљивој огољености даје живописну, како визуелну, тако и културолошку слику града, гдје се у урбаном простору појављује крајолик завичајног амбијента, начина живота и односа међу људима, а све је то „покривено" народном пјесмом. У судару, ипак, двије културе да ли ће се угрозити духовни миље урбаног живота или ће се „посељачити" град неизвјесно је. У сваком случају, град мора очувати душу или ће доживјети деградацију градова села тако карактеристичну за Балкан.

Херојство је дио нашег бића, а херојски менталитет српског народа се генетски генерише. Руку на срце, данас га не препознајемо довољно гдје се манифестује, често не знамо носиоце и чуваре херојизма. Зато није чудно што камелеонски дух изграђен у педесетогодишњој комунистичкој владавини васкрсава у лику лажних хероја, патриотских наздравичара и самохвалисавца. Они својом „епском" причом о херојству, својим агресивним наметањем свакодневници компромитују и гурају у запећак истинске хероје а херојство маргинализују.

ПОПЛАВА СКОРОЈЕВИЋА

Сваког патриоту радује што један од најхуманијих српских обичаја заживљује. То је задужбинарство. Сваким даном чујемо и гледамо како истински синови нашег народа, по угледу на славне претке, граде за народ болнице, школе, цркве, манастире, мостове... Такви гестови дјелују не само охрабрујуће, већ и емоционално на читав српски народ.

Но, чини се, да је поплава лифти, левантинаца, скоројевића, новопечених „капиталиста", финанцијских „магната" агресивних „произвођача" новца, преваранта најниже врсте, тако заживјела да просто не да дише обичном човјеку. Та братија се препознаје по скупим аутомобилима, ексклузивним пријемима и тоалетама, по „донаторству" војске, културних и других манифестација, с једне стране, а с друге, по бахатости, нарцисоидности, бескомпромитности у егоизму, одсуству духа, и племенитости, моћи на сваком мјесту и у хијерархији власти: управо тамо гдје обезбјеђују своју важност, а све у циљу властите промоције и увећања богатства. Ти „музачи" народнога блага су, по свом скоројевићевском менталитету умислили да су пречи и од државе и народних интереса.

Промијењен је, али можда довољно неизграђен, менталитет бивше средње класе (интелектуалне) која је под налетом ратног вихора и личне

ТРАГОМ ОДЛУКЕ БУНДЕС – БАНКЕ

На пријевој страни су новчанице које остају у оптицају, на десној оне које се замјењују

ШМИНКА ЗА

● Старе марке, популарно зване „шеширани" престају да буду платежно средство 30.6.1995. године ● Њемачка Централна банка одредиће рок до којег ће се ове новчанице мијењати за нове, а постоји трећи рок замјене уз услове које одреди банка ● Банке Републике Српске се припремају да се укључе у овај посао, али на старту су се сусрели са много проблема

Како се на брзину отарасити старих, а дочепати нових доће марака — питање је које мучи многе становнике Републике Српске. Њемачка Централна банка, која је основана 25. јула 1957. године са искључивим емисионим правима, обавијестила је јавност да ће своје новчанице издања од 1960. до 1980. године повући из оптицаја до 30. јуна 1995. године.

Ова вијест је код нас погрешно протумачена — схваћена је као да тог датума марки, популарно званој „шеширан", престаје важност. Паници нема мјеста, јер марке штампане између 1960. и 1980. године престају бити платежно средство, али оне ће се у банкама моћи мијењати за нове још дуги низ година. Друга фаза је замјена новчаница. Наиме, Њемачка Централна банка одређује рок до када се искључиво на шалтерима централне банке без икаквих процедура могу накнадно замијенити новчанице које нису званично средство плаћања. Постоји и трећи рок за ванредну замјену новчаница уз услове које одређује Централна банка.

За сада тако ствари стоје када су у питању „старе марке". Београдске банке, а поготову приватне мјењачнице, увелико замјењују старе за нове, али уз провизију, која се креће од 2,5 до 5 одсто. Ова висока провизија, како то кажу банкарци, оправдава се високим трошковима транспорта марака до Њемачке, јер се ради о малим количинама новчаница.

Како су се припремиле банке Републике Српске да свом становништву, и привреди омогуће што безболнију замјену?

— Сви до сада урађени послови јасно говоре да ће се пословне банке морати саме снаћи. Сигурно је једно - тај посао ће морати да одраде банке Републике Српске и треба учинити све да се грађани не отјерају са банкарских шалтера. Ми смо тренутно у договору са „Југобанком" Београд о заједничком послу — снимању стања на терену и сагледавању трошкова, како би се одредила што је могућа реалнија прови-

ХЕРОЈЕ

материјалне несигурности или на границама наше отаџбине или у болницама, школама, универзитету, културним установама, информативним и издавачким кућама, не жртвујући моралне и патриотске принципе, ускромљена и у тишини руковођена својом интелектуалном савјести, ради, срећна да преживи и дочека слободу. Она је у очима скоројевића најпогоднија да јој се ударе на морални и интелектуални интегритет, да јој се припише несналажљивост и наивност, да јој се њена изоштрена хуманост прозива као идеализам и будалаштине од којих нико нема користи.

КРИЗА РАЂА СИРОТИЊУ

Избјегдице и прогнаници, данас и овдје чине специфичну друштвену групу људи карактеристичну по својеврсној психолошкој кризи и носталгичности. Избјеглица, ма колико је са ове стране, гостопримљиво прихваћен, носи печат дошљака и неадаптиране особе на нови амбијент. Носталгија као свакодневно расположење ову групу људи оптерећује и не само њих, већ и средину у којој се креће. Извјесно расположење самилости и милосрђа очекују од средине што ова, бремените комплексом старосједилаца подсвјесно осјећа угроженост од превеликог дотицања „дошљака". Људи из различитих крајева, различитих менталитета, културног нивоа са колективним и личним судбинама, уједначавају се управо на равни избјегличког синдрома.

Сиромаштво је узело маха. То се најизоштреније показује у већем граду. Наше улице, фреквентна мјеста, кафане и трговине плави сиротиња коју је оплодила криза, а чини се да и не само то, већ и једна, нажалост, пробуђена оријентална црта, преживљавања на принципу љености, ситној превари и глуми о судбинском сиромаштву. Овај менталитет циља на наше традиционално разумијевање немаштине и осјетљивост на појединачне и колективне патње. Та црта нашег карактера сваким даном губи од изворности и преображава се у своју супротност, својеврсни цинцарски егоизам, тако да сиромаштво, ако не буде под социјалном контролом има плодно тло за своје неконтролисано ширење.

Једна весела, а често и трагикомична свакодневна слика нашег менталитета је ослобођена енергија говора и мишљења. На сваком мјесту и у свакој прилици, људи са много вербалне енергије „паметују" о рату, вођењу, политици, животу, али са таквим увјеравањем саговорника да је то како он мисли, шта предлаже и пророкује, најтачније, најпрактичније и најмудрије. Ова мултипликована вербална комуникација у свој својој „гапамцијској" димензији прелази у вербални тероризам. Пљуште ријечи са свих страна: неконтролисане, без значења, без смисла, преемоционалне, „ауторитативне", псовачке, увредљиве, ослобођене идеолошких окова, инфлаторне, али наше, као метафора индивидуализма, природне анархије и као потврда наше оригиналности и националне таштине.

Није ли вријеме да се о нашој свакодневници, животним тјескобама, социјалним и психолошким тегобама у ратној атмосфери и неизвјесности проговори с ентузијазмом научног мишљења. Можда ће се наћи путеви избављења и очишћења од свакојаких друштвених и индивидуалних траума, колективног изласка из тамног вилајета на позорницу слободе и хуманизма.

ШТА ХОЋЕ „ОСЛОБОЂЕЊЕ" И РАНКО ПРЕРАДОВИЋ?

СРАМНИ ПОСЛОВИ

Колумниста алтернативног „Ослобођења" из Бање Луке, новинар Ранко Прерадовић, пишући у „Ослобођењу" своју сталну рубрику са наднасловом „Бањолучка разгледница" никако у својим текстовима не заобилази „Глас српски". Према Прерадовићу, а ваљда и према уређивачкој концепцији „Ослобођења", за све што нам се у држави догађа или не догађа искључиви је кривац „Глас српски".

Не чуди нас друг Прерадовић. Знамо га одавно. О њему, ћемо касније. Но, нас чуди „Ослобођење", недјељник Републике Српске са којим, због извјесних неспоразума, „Глас српски" као дневне новине Републике Српске, ваља да се договори о међусобној сарадњи како је и ред у новинарској професији. „Глас српски" због тог џентлменског договора није хтио да у негативни контекст узима „Ослобођење". А прилика и разлога има...

Али, пошто је госп. Прерадовић превршио сваку разумну мјеру успјевши да се у текстовима служи, не само преварама и лажима, него и подвалама којима су иначе склони ситни дојављивачи и жбири, желимо да у један текст Ранка Прерадовића који објављујемо на увид нашим читаоцима, пошто, како би то Прерадовић рекао, на овим просторима, „Ослобођење" није баш „љубљено" па према томе ни листано, а камо ли читано...

Наиме, то се зна дијелом бивше БиХ, у вријеме усправљања српског бића овдје у Крајини али и у Сембенији, Херцеговини, Сарајеву, „Ослобођење" је било жестоки противник Српске демократске странке, и жестоко антисрпски оријентисано за разлику од бањолучког „Гласа". Свој обол свему томе из Бање Луке дао је и речени Прерадовић пишући антисрпске текстове на рачун својих онамошњих сарајевских налогодаваца. Прерадовић је од „Ослобођења" био плаћен као Србин, који је дојављивао, Кемалу Курспахићу и осталим из „Ослобођења" шта то овдје раде Срби и на томе послу остао до посљедњег дана, док није изгубио све везе са својом централом у Сарајеву.

А можда би и дуже да је могао...

Кад су, ево тек данас послије три године, углавном исти Срби из Сарајева, били против самих себе покренули поново „Ослобођење" као богу хвала коначно српску новину, Прерадовић је одмах постао њихов ревностан сарадник. И наставио по старом. Ваљда зна (или можда не) да то не би требало бити оно исто „Ослобођење". Или можда још увијек мисли да га тамо чека његов бивши бабо у лику Курспахића или Нијаза Дураковића.

Радећи свој срамни посао (Прерадовић није једини) некажњено овај друг показује сва бешчашћа наше сурове и тешке професије. На срећу постоје и други који су овај посао схватили као трагање за истином.

На крају једна реченица о „Ослобођењу" поново. Реченица као питање — Шта оваквим и овим текстовима хоће „Ослобођење"? Знамо шта хоће Прерадовић. То смо већ рекли.

Н.Г.

БАЊОЛУЧКА РАЗГЛЕДНИЦА:

МОЖЕ КАКО ХОБЕ, АЛИ ДОКЛЕ!

● Или, како се овдашњи дневник „Глас" поноса са имовином коју је стварало стотине радника „Ослобођења?

Ништа у Бањој Луци, у ово зло ратно вријеме није по логици ствари: све је, наиме, изопачено као и овај живот наш свагдашњи. Тутњава ноћна, што се у посљедње вријеме осјећа, или је од авиона НАТО-а, који пробијају „звучни зид" или од детонација „домаћих бомбардера"? А буде их, ових других, поготово.

Младост града оживјела је школе, факултете, ђачке и студентске домове, кафићи, знане алеје мира, сапе за плес и слични простори, међутим, немају ништа од те живости младости. Чудо, чак ни у биоскопима, а о позориштима да се и не говори, нема те омладине. Послије новоувођених двадесет сати град остаје без своје младости.

Ни градња некако није као што би се могло очекивати: и оно што се овдје гради, ради се испотаје, ваљда, да не би инспекцијске и оне општинске службе биле наглавачке. Па, ипак може се градити све и свашта: уз зграду Дома културе, односно — уз здање Банског двора — између зграде Народног позоришта РС, умјесто заговаране грађевине библиотеке, преко ноћи, никла је — кафана. Њих је овдје, као и другдје у нас, на сваком кораку и свакојаких.

Чак и киосци у граду, они у којима се новине и часописи продају драстично су подијељени: једни бившој продаји „Гласа српског" припадају, знаном „Глас-малвелу" (и они, чак, продају наше „Ослобођење") други, одмах поред њих, новој продаји новог „Гласа српског" су у власништву. То су они киосци који су негда „Ослобођењеви" били, па их Влада Републике Српске привремено „додијелила", своједобно „Гласу српском". А овај их пригрлио и „не одљепљује" се од њих, без обзира што је, ево, та иста Влада Републике Српске, новом одлуком „додјелила" новоствореном предузећу „Ослобођења". Боље рећи: вратила у власништво — властиту имовину! На тим киосцима, наравно, нема овог нашег „Ослобођења" у продаји бољег, логично, продаја „Политике" најнормалније дистрибуира.

Кућу кућом, ваљда, чине људи! Не зна се све који, има их свакојаких, али двије новинске куће Републике Српске, судећи по бањолучким догађајима, не могу „скупа". Чак је ових дана и Редакција листа „Глас српски", преселила у Маслешину улицу број 12, у просторије вјеровали или не, које је, као и оне киоске, овдје стварало и „себи прилагођавало" стотине запослених радника онамадног „Ослобођења". Те просторије су коштале те људе великог одрицања, сада их, ево, користе неки други радници који своје киоске и просторије, што су их они стварали, не могу „узети". Ни изблиза, наиме, јер „Глас-малвел" је, очито је, „јачи" и од Владе Републике Српске" а и од самог „Гласа српског" и општинских валоризатора и надгледника, (ако их има?!)

„Ослобођење", ако опстане, морало би поново да почети испочетка: тражиће себи опет, од овдашње општине просторије, па ће својим средствима да их уређује и дорађује, како би отворили дописништво и, евентуално пословни центар.

И ово је, дакле, једна у низу тих необичности у обичном свакодневном животу Бање Луке. Све бомба до бомбе, детонација до детонације чудо од чуда! А живот обичан, и трајање, и — кајање — можда убудуће!? Живот града је добио изопачења утолико чудноватија што је окружење теже: а оно је ратно и у таквом окружењу, опет, све је — ратно — чак и живот који бисмо, ето, нормалним мирнодопским да зовемо.

Р.ПРЕРАДОВИЋ

НОВУ МАРКУ

зија. Провизија не би смјела бити висока, она мора да покрије трошкове око овога посла — каже Анђелко Шобот, директор послова са становништвом у бањолучкој „Југобанци".

Провизија не би смјела бити висока, она само треба да покрије трошкове. Међутим, да није дошло до ових политичких поремећаја са СР Југославијом, да се није појавио штикунг, мирно би се могло у промет пустити адекватан износ динара. Тако би грађани имали сигурност, а држава би створила чврсту подлогу у девизним резервама — каже Миленко Врачар, директор „АГРОПРОМ БАНКЕ".

Врачар вјерује да ће се скидањем санкција према СР Југославији и РС и успоставе редовне контокорентне односе са иностраним банкама, достављање вишкова ефективног страног новца у иностранству, ради приписивања, девизном рачуну банке, вршиће се на уобичајени и економичнији начин. Тада ни провизија неће бити велика. Или је уопште неће бити. Мање банке овај посао вршиће преко сабирних центара највећих пословних банака или Нарродне банке Југославије.

И у Бањолучкој банци врше се припреме за замјену старих за нове марке, али и они се сусрећу са истим проблемима.

Ратко МАРИЋ

„Агропром банка" је нешто и конкретно урадила у послу замјене старих са новим маркама, али су се на првом кораку испријечиле непредвиђене сметње.

— На нашем банкарском тржишту новца нема довољно нових новчаница. Прилив марака из Њемачке је знатно смањен. Кад би било довољно ових новчаница без икаквих проблема би се овај посао могао привести крају. Провизија је неминовност. Она је за неке сада велика, али она само треба да покрије трошкове. Међутим, да није дошло до ових политичких поремећаја са СР Југославијом, да се није појавио штикунг, мирно би се могло у промет пустити адекватан износ динара. Тако би грађани имали сигурност, а држава би створила чврсту подлогу у девизним резервама — каже Миленко Врачар, директор „АГРОПРОМ БАНКЕ".

200 — НИ НОВА НИ СТАРА

Бундес-банка је 26. јуна ове године обавијестила Народну банку Југославије, које се све новчанице повлаче, а које остају у оптицају послије 30. јуна 1995. године. На том списку нема новчанице од 200 марака која је прво издање доживјела 1980. године. Она, једноставно није ни нова ни стара. Она је негдје у средини, али каснијим обавјештењима — она остаје и даље у промету.

СТУДЕНТИ ШУМАРСКОГ ФАКУЛТЕТА ИЗ БАЊЕ ЛУКЕ НА ПОШУМЉАВАЊУ

ШУМА ЗА ПОТОМСТВО

Студенти и професори заједно на пошумљавању

„Где год нађеш згодно место, ту дрво посади...", певао је **Змај Јова Јовановић.** Посљедњих година радило се баш супротно — „Гдје год нађеш згорно мјесто, ти дрво посијеци". Дрво се сијече гдје год се стигне: у парковима, шумама, алејама. Неке предјеле уопште више не можемо препознати, поготово шуме које су биле близу путева и градова. Остали су само пањеви и пустош.

Студенти прве године Шумарског факултета из Бање Луке, њих стотињак, ишли су са професорима на пошумљавање врбањских страна. На једном дијелу сјечена су дрва за породице погинулих бораца, а на другом — су младе саднице управо започињале свој нови живот.

— На локалитету врбањских страна у овим ратним годинама посјечено је више од 20 хектара изданачке шуме. Са око пет хиљада садница црног бора, одњегованих у највећем расаднику на подручју бивше Југославије „Пржина" у Грахову, момци и дјевојке са шумарског факултета покушаће вратити живот овим огољеним брдима — **каже Милиноје Иванковић,** директор Шумског газдинства Бања Лука.

У саставу Јавног предузећа „Српске шуме" постоје 42 газдинства и кад би свако, у оквиру својих могућности, послушало чика Јову Змаја и пошло за примјером бањалучких студената, резултати би били огромни. Једна индијанска пословица каже: Шуме смо добили само на привремено коришћење, а садимо их и чувамо за унуке. Крајње је вријеме да и ми почнемо мислити о својим потомцима.

● Док су на једној страни сјечена дрва за породице погинулих бораца, на мјесту гдје је раније била шума — започињале су нови живот младе саднице

Љиљана БОЖИЋ

Студенти шумарства на дјелу

Примјер: Ратко Чомић, декан Шумарског факултета

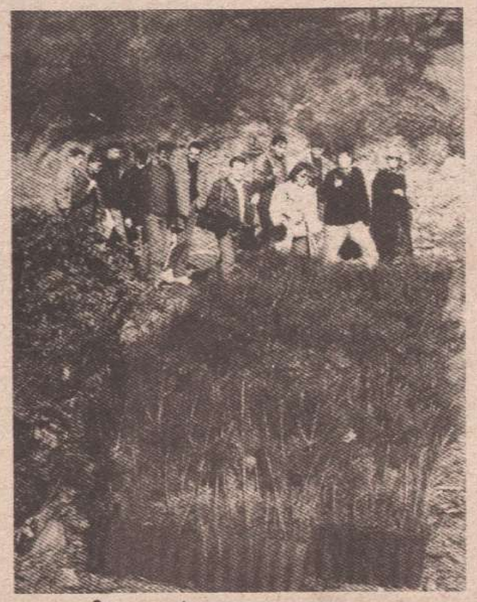

Саднице чекају студенте

Проф. др Нада Шуматић: теорија прије праксе

Кратке упуте прије почетка сађења

Садница из Грахова на бањалучким пленинама

ПУКОВНИК ЛАЗО БАБИЋ, КОМАНДАНТ 18. КОРПУСА СВК

НЕПРИЈАТЕЉ НАС НЕ МОЖЕ ИЗНЕНАДИТИ

● Сваки напад хрватске војске на простор западне Славоније, уједно би био напад на Републику Српску Крајину. То је сваком познато, а и хрватској страни, категоричан је пуковник Бабић

Гојко ШЕРБУЛА

Ових дана већ је било ријечи о безбједносно-политичком стању у западној Славонији. Демантоване су и информације Радио-Загреба о наводном договору о уступању западнославонских простора Хрватској. Те информације некритички и без икаквог ограђивања пренијела су и поједина српска и југословенска средства информисања, што је унијело немир међу становништвом западне Славоније.

Политички ставови руководства Републике Српске Крајине, укључујући и војни врх, а тако и СДС-а српских земаља су јасни: „западна Славонија није на продају!

ПРЕДУЗЕТЕ МЈЕРЕ ОДБРАНЕ

— Наше јединице увијек су приправне и успјешно се могу супротставити евентуалном нападу непријатеља, рекао нам је у разговору **пуковник Лазо Бабић,** командант 18. корпуса СВК, додавши:

— Сваки напад хрватске војске на простор западне Славоније, био би и напад на Републику Српску Крајину. То је познато свакоме, па и хрватској страни. Моји борци, дубоко су увјерени да је садашње руководство РСК са господином Мартићем на челу, нашим врховним командантом и са командантом СВК господином генералом Челекетићем на челу, спремно за предузимање свих мјера у случају напада на простор српске западне Славоније, укључујући и војничке мјере на другим просторима, уколико се прошијени да и хрватске снаге намјеравају да нападну.

Међутим, ми смо на западнославонском простору предузели све војне мјере, не само ради одбране простора, него и у циљу предузимања офанзивних дејстава, ради повратка српских подручја, која се сада налазе, да тако кажем, под привременом окупацијом хрватске војске.

● Каква је сарадња наше војске са снагама УН? Има ли ту каквих проблема?

— Ми смо са Унпрофором до сада имали јако добру сарадњу. Унпрофор је на овом подручју досад показао да је непристрасан, значи да рјешава све задатке из своје надлежности. У томе доста и успијева. Међутим, вама је познато да хрватске војска и хрватска власт, нису у потпуности на овоме подручју реализовали загребачки споразум. На мјестима гдје загребачки споразум није реализовала хрватска страна, ми смо преузели значајне војничке мјере да на тим мјестима не доживимо било какво изненађење, ријечи су пуковника Бабића.

ПРОБЛЕМ БУКОВЧАНСКЕ УЛИЦЕ

● У посљедње вријеме често се спомиње проблем Буковчанске улице. Тамо је било инцидената од стране Хрватске. О чему је, у ствари, овдје ријеч?

— У Буковчанској улици проблеми датирају много раније. Међутим, у јулу ове године блокадом Унпрофора, наводно од стране хрватског цивилног становништва и избјеглица, свакако под покровитељством хрватске власти и полиције, стање се погоршало. Хрватска полиција је на један стварно некоректан и невојнички начин спријечила Унпрофор да обавља своје редовне дјелатности. Још у седмом односно осмом мјесецу ове године, Хрвати су помјерили свој пункт у Буковчанској улици из правца Липика — око 250 метара, а почетком овог мјесеца — још стотину метара. Они су искористили и смјену снага Унпрофора на том мјесту, јер је до тада тај дио био под контролом аргентинског батаљона, који је предао дужност јорданском батаљону из састава Унпрофора. Искористили су то образлажући да на том простору има неколико хрватских кућа у које желе да смјесте своје избјеглице.

Ми знамо да је то њихова већ испробана стратегија „корак по корак", с циљем да заузму и контролишу тај дио Буковчанске улице. Нама је свима познато да у току ратних дејстава у 1991. години, а ја сам овдје из овом простору двије и по године и моја јединица је у току ратних дејстава била на простору Мачковца, никада хрватска војска није прешла ријеку Пакру. То је свима познато. Сад су они прешли са цивилима, али ту има и доста полиције и контролишу улаз Буковчанске улице од стране Липика, који је био под контролом Унпрофора. Тај дио је потпуно под нашом војном контролом. Међутим, још не предузимамо војне мјере јер у потпуности поштујемо загребачки споразум. Предузели смо све друге мјере.

Ја сам упутио протест команданту јорданског батаљона, команданту сектора Унпрофора и команданту снага Унпрофора у Загребу. Исто писмо достављено је и нашој Централној комисији у Книну и моме команданту. Надам се, у Унпрофору су ми тврдо обећали, да ће они тај проблем да разријеше, јер имају снага и средстава да то ријеше сами. Хрватска страна, а они су јако пукави, то ми знамо, тражи разговор између мене и њиховог команданта са представницима снага УН у циљу да садашње стање легализује. Нисам пристао ни на какав разговор. Једино кад се они повуку на мјесто гдје су били прије загребачког споразума, онда можемо разговарати о питањима везаним за Буковчанску улицу, одлучан је наш саговорник.

ИРАК РЕКАО ДА ЋЕ ПРИЗНАТИ КУВАЈТ

АНАЛИЗА ОБЕЋАЊА

УЈЕДЊЕЊЕ НАЦИЈЕ, 14. октобра — Кувајт још скептичан, али се нада да ће Ирак и званично признати ову земљу и њене границе. Кувајтски амбасадор у Уједињеним нацијама Мохамад Абдулхасан је у четвртак увече, реагујући на вијест о спремности Ирака да призна Кувајт, рекао да ће слиједити и званично признање његове земље од стране Багдада.

Неке чланице Савјета безбједности УН, међу којима Велика Британија и Француска, оцијениле су да би, уколико Ирак призна званично и безусловно Кувајт, то представљамо значајан корак напријед у односима Савјета са Багдадом јавља Ројтер.

Британски амбасадор у УН Дејвид Ханеј, предсједник Савјета безбједности у октобру, рекао је новинарима да Багдаду треба да буде јасно да се признање односи на границу Кувајта и Ирака коју је утврдила специјална комисија Уједињених нација.

Он је додао да признање не може бити само „пролазно помињање" писмо или нешто слично томе, него да мора бити потврђено од одговарајућих ирачких институција.

Француски амбасадор Жанј-Бернар Мериме је рекао да, уколико је ирачко обећање искрено, то представља нови значајан елемент. Он је, међутим, додао да влада у Паризу прво треба да детаљно простудира коминике из Багдаду.

Неименовани амерички функционер изјавио је Ројтеру да Сједињене Државе у саопштењу из Багдада не виде доказ да ће Ирак признати Кувајт на начин на који је својеврмено, кроз све легалне форме урадио када је ову земљу прогласио за своју 19 провинцију.

Ирак је у четвртак прихватио руски мировни план за рјешење кризе у Заливу и изразио спремност да призна суверенитет Кувајта и границе са том земљом које су одредиле Уједињене нације послије заливског рата 1991 године.

Ирак је тиме у ствари саопштио у заједничкој руско-ирачкој изјави објављеној на државној телевизији послије сусрета шефа руске дипломатије Андреја Козирјева са ирачким предсједником Садамом Хусеином.

САНКЦИЈЕ ОСТАЈУ

ВАШИНГТОН, 14. октобра — Сједињене Државе су у четвртак саопштиле да пристајање Багдада да призна Кувајт неће водити скором укидању санкција Уједињених нација против Ирака.

Један амерички функционер, који је желио да остане анониман, изјавио је Ројтеру да је признавање Кувајта само једна од више ствари које Багдад треба да уради како би санкције УН биле укинуте.

„У овом тренутку не видимо било какву могућност за попуштање санкција", изјавио је амерички функционер".

Он је, поводом изјештаја да је током посјете руског министра иностраних послова Багдаду Садам Хусеин пристао да призна Кувајт, рекао да је Ирак и раније давао разна обећања.

„Ирак до сада није предузео било какав корак у том правцу, а најновије акције доводе у питање озбиљност њихових миротворних намјера", рекао је функционер америчке администрације.

Он је додао да ће Сједињене Државе и даље инсистирати да Ирак испуни све захтјеве које је поставио Савјет безбједности по окончању рата у Заливу.

ВАШИНГТОН:

ДВА РАТА, ШТА ЈЕ ТО!

ВАШИНГТОН, 14. октобра (Танјуг) — Предсједник САД Бил Клинтон, са војним и политичким сарадницима, у четвртак увече поново је разматрао могућност да америчке трупе наставе да се убрзаним темпом пребацују у подручје Залива.

Сателитски снимци показали су, каже се речено Пентагону, да су дијелови ирачке Републиканске гарде обуставили повлачење.

„Не свиђа нам се оно што видимо на снимцима, он су очигледно јужније (према Кувајту) него што би смо ми жељели", изјавио је високи војни извор у Пентагону, кога у четвртак увече цитирају америчка средства информисања.

Исти извор напомиње да је цијели процес спорије пребацивања трупа поново подвргнут преиспитивању.

У Бијелој кући наводи се да се ситуација помно прати, али да још није ријеч о обнављању „кризног момента".

Раније, у току дана, Пентагон је наредио да 19.000 маринаца из једне базе у Калифорнији одгоди одлазак за Залив.

Секретар за одбрану Вилијам Пери, који се у четвртак састао у Џеди са саудијским краљем Фахдом, изјавио је да ће се пребацивање око 30.000 америчких војника наставити без обзира на то како се Ирак понашао.

Истовремено, Перијев замјеник Џон Дојч изразио је увјерење да је Америка у стању да води симултано два рата, одговарајући на унутрашње критике да су се САД војно ангажовале преко својих могућности. Дојч је дозволио да америчке оружане снаге не могу успјешно водити три обимнија рата истовремено, као што су, на примјер, Залив, бивша Босна и Сјеверна Кореја. Он је, појавивши се у Вашингтону пред репортерима, покушао да брани нову доктрину Пентагона, према којој америчке оружане снаге треба да буду толико бројне и тако опремљене да истовремено, у сваком тренутку, воде успјешно два рата.

Он је рекао да упркос крњењу војног буџета послије окончања хладног рата, америчке снаге остају на истом квалитативном нивоу, спремне да воде и добију регионалне ратове.

БУДИМПЕШТА И ВОЈВОЂАНСКИ МАЂАРИ

ПЧЕЛЕ МАТИЦУ НЕ СЛУШАЈУ

● Ференц Чубела спреман за дијалог, док Андраш Агоштон од бирача очекује одговор ко је легитимнији представник мађарског живља у Војводини

БУДИМПЕШТА, 14. октобра — Државни политички секретар у уреду предсједника мађарске владе Чаба Табаји, на двије одржане конференције за новинаре, резигнирано је рекао: „Не могу да кажем да сам оптимиста, нити ми желимо да на силу доведемо представника двије организације војвођанских Мађара за заједнички сто. Нешто је, ипак, учињено и вјерујем да ће блиска будућност показати колико су ови наши данашњи сусрети били успјешни".

ПОМАК НА ДВА ПОЉА

Помак је, како су новинари сазнали у Уреду за Мађаре ван граница земље, учињен на два поља. Најприје се изашло у сусрет захтјеву Демократске заједнице војвођанских Мађара (ДЗВМ) да се преиспита одлука да матична земља „превасходно преко „Иљеш фондације" послапа сународницима у Југославији и гдје је тај новац утрошен.

По оцјени Табаји, у мађарској влади задуженог за мањинска питања, обављено је 80 одсто посла, а коначну ријеч даће анкетни одбор, који би ускоро требало да се образује у парламенту.

Предсједник ДЗВМ Андраш Агоштон поздравио је овакав став званичне Будимпеште и унапријед обећао да ће Предсједништво ове организације прихватити извјештај анкетног одбора без икаквих ограда.

Преостала спорна питања била су најзеровратније тема разговора Агоштона са предсједником Сајетског савеза Мађара Шандором Чоријем, који је лидер ДЗВМ јавно оптужио да је с 500.000 форинти „поткупио поједине функционере ДЗВМ како би разбили ову интересну организацију". Јавност није обавијештена о појединостима разговора, али се претпоставља да је постигнута сагласност како да се могући скандали убудуће мимоиђу.

Још током одвојених сусрета Агоштона и предсједника Савеза војвођанских Мађара (СВМ) Ференца Чубеле са Табајдијем и предсједником Уреда за Мађаре ван граница Ласлом Лаборијем постигнут је договор, што је други најважнији резултат будимпештанских разговора, да материјална помоћ Мађарима у Срему, Банату и Бачкој и даље иде преко „Иљеш фондације", али да се она непосредно дијели одлукама „војвођанског поткураторијума".

Мађарска влада је одлучила да и даље пружа сву могућу помоћ Мађарима у окружењу, али да она мора да буде прегледна, видљива и провјерљива у сваком тренутку, дакле без закулисних радњи.

Све званичне организације мађарске мањине у Словачкој, Украјини, Румунији и Југославији имаће начелно једнак третман, а материјална и друга подршка зависиће од базе која иза њих стоји и конкретних програма које припрема ради очувања идентитета нације - објаснио је Табаји.

Табаји се с гостима из Темерина и Старе Моравице договорио да се формирају двије радне групе: једна би се бавила питањем школства на матерњем језику у Војводини, а друга дугорочном привредном сарадњом пограничних регија у времену послије санкција.

Поткураторијум и ове двије радне групе су, за сада, једина родирна тачка ДЗВМ и СВМ. Агоштон је остао при томе да наредни избори треба да покажу кога војвођански Мађари више подржавају.

У борби за њихове гласове прићи ће се дијелимичној измјени концепта тројне аутономије, а на основу најновијих научних достигућа у овој области и неких практичних рјешења, међу којима је пажње вриједна и палестинска аутономија у Израелу, додао је он.

ШТА ЈЕ ПРЕЋУТАНО

На једно новинарско питање Агоштон, међутим, није рецидирано потврдио да ли се ради о „кораку уназад" у односу на сарашњи концепт, али је чињеница да ниједном није споменуо територијалну аутономију. У сједишту тог новог концепта, по мишљењу лидера ДЗВМ, налазиће се право да војвођански Мађари сами бирају своје руководство, које ће само њима бити одговорно.

Тај мањински савјет биће овлашћен да, у складу с важећим законима и договором с надлежним српским властима, самостално доноси одлуке у области информисања, културе и образовања.

За све Мађаре у окружењу, укључујући и војвођанске, приоритетан задатак је да Мађарска што прије уђе у Европску унију и на регионалном нивоу се створе одговарајуће мањинске аутономије.

И СВМ се залаже за аутономију Мађара у Војводини, али на један начин -- рекао је Чубела, јер њено остварење није могуће мимо Устава Републике Србије и најбоље је да се сузи на тзв. локалне самоуправе, тамо гдје је мађарски живаљ у већини.

По његовим ријечима, СВМ неће самостално изаћи на изредне републичке или савезне изборе, јер се не сматра политичком организацијом. Приступиће, међутим, најављеном „Војвођанском изборном савезу", а уколико ДЗВМ не буде у њему, онда је додао је Чубела, послије неминовна.

О овоме, као и свему другом, СВМ је спреман да разговара, али добре воље с друге стране нема. Чубела је за то окривио најуже руководство ДЗВМ, што, како је рекао, само наноси штету војвођанским Мађарима.

Срђан ВАСИЋ

НОБЕЛОВА НАГРАДА ЗА МИР

ЈАСЕР И ШИМОН

Лидер ПЛО Јасер Арафат настанио се овог љета у аутономној Гази, али то је тек половина његовог старог сна о оснивању независне државе Палестине. У Газу га је довео мировни споразум с јеврејском државом, склопљен 13. септембра 1993. године у Вашингтону.

За историјске архиве остало је забиљежено његово руковање с израелским премијером Рабином, на травњаку испред Бијеле куће, у присуству "кума" мировног споразума, америчког предсједника Била Клинтона. Тиме је, симболично, прекинуто 46 година дуго непријатељство двојице ратних ривала, који су се, вођени политичким прагматизмом, одлучили да поглавље полувјековних сукоба покушају да замијене преговорима и договарањем.

Да би закорачио у воде мира, Арафат, током четврт вијека отјеловљење палестинске борбе за независну државу, морао је да се одрекне оног што је Запад без двоумљења називао тероризмом, а што су његова ПЛО и земље чију је подршку уживао, називали - ослободилачком борбом.

Први такав потез - јавно одрицање од тероризма и признавање Израелу права на постојање (што је у супротности са повељом ПЛО) - Арафат је повукао још 1988. године, али је он тада остао без ефекта.

Поновио га је у прасковорје мировног споразума с јеврејском државом, почетком септембра 1993. године, на шта је Израел узвратио признавањем ПЛО као легитимног представника палестинског народа.

До тог одлучујућег корака, који ће довести до стварања палестинске аутономије у Гази и граду Јерихону, с перспективом проширења на читаву Западну обалу, Арафат је прошао кроз многа искушења, вешто балансирајући између отвореног, оружаног сукобљавања с израелским непријатељем, и дипломатских акција.

Рођен 24. августа 1929. у Каиру, у умјерено имућној трговачкој породици, Арафат је, с дипломом свршеног студента грађевине Каирског универзитета, ступио у борбене редове Арапа против Јевреја, у рату за израелску независност 1948. године. Потом је отишао у Кувајт, гдје се успјешно бавио бизнисом, да би 1959. године, заједно с богатим палестинским истомишљеницима - емигрантима, у том емирату основао прву ћелију герилског покрета Фатах, који ће временом прерасти у највећу фракцију унутар Палестинске ослободилачке организације.

Најмање 50 пута био је, тврде људи из његовог окружења, мета атентата. Све покушаје ликвидације - и оне који су долазили са израелске, али и са стране радикалних палестинксих противника, успјешно је избјегао.

Преживио је тежак пораз 1982. године, када га је Израел, нападом на Либан, принудио да напусти тамошње сједиште и оде у изгнанство. И његово ново сједиште, у Тунису, бомбардовано је 1985. године. Погинуле су 73 особе, али је Арафат остао неповријеђен.

- У борби на три фронта - против радикалних струја у ПЛО, одбојним према мирењу са "ционистичким непријатељем", против неких арапских режима који су настојали да подреде ПЛО својим интересима и против Израела - Арафат је успјевао да се, послије многих пораза, усправи и настави да "гура" своју, односно палестинску ствар.

У једну од крупнијих грешака, приписује му се и сврставање уз Багдад у вријеме Заливског рата 1990-91. године. Та погрешна калкулација ускратиће му финансијску помоћ Саудијске Арабије и других богатих моћника међу земљама Залива, али неће омести његов пут ка помирењу са Израелом и стварању аутономије у Гази и Јерихону.

Као први арапски државник који је, послије бившег египатског предсједника Анвара ал Садата, директно преговарао с јеврејском државом, Арафат је, неоспорно, дао допринос садашњем мировном процесу на Блиском истоку. Послије њега, на сличан потез одлучио се и јордански краљ Хусеин. Али, Сирија и Либан још се супростављају сепаратном договарању с Израелом, потврђујући да је пут до трајног мира у региону једнако компликован, колико и дуг.

(Танјуг)

Израелски шеф дипломатије Шимон Перес ангажовао се у помирењу са Палестинцима раме уз раме са својим деценијским политичким ривалом, премијером Јицхаком Рабином.Та сарадња двојице љутих политичких противника за многе аналитичаре била је једнако изненађујућа као и тајни преговори са ПЛО, који су довели до потписивања историјске Декларације о палестинској аутономији у Гази и Јерихону, 13.с ептембра 1993. године у Вашингтону.

Шимон Перес (71) је искусан политичар који је био члан свих досадашњих израелских влада. За разлику од свог ривала на унутрашњој сцени, премијера Рабина, он није могао да се задјене надимком "сабра" резервисаним само за личности рођене на територији данашњег Израела. У јеврејску државу дошао је у 11. години, из Пољске, а политиком је почео да се бави у својим двадесетим годинама, прије него што је Израел постао независан 1948.године.

У политички живот увео га је оснивач израелске државе Бен Гурион, повјеривши му посао у министарству одбране. Од 1952. до1965. године, Перес је радио на усавршавању израелске одбра-не, прво као генерални директор ресорног министарства, а потом као замјеник министра одбране.

Током даље политичке каријере, заузимао је разне положаје у влади, укључујући посао шефа дипломатије и министра финансија.

Од 1984. до 1986. године био је премијер владе необичне коалиције између његове (и Рабинове) Лабуристичке партије и десничарског Ликуда. Током тог његовог мандата, Израел је повукао војнике из Либана (осим из такозване зоне безбједнисти на југу), нормализовао односе са Египтом и снизио стопу инфлације са 444.9 одсто годишње у 1984. на испод 20 одсто у 1986, години.

У садашњој фази мировног процеса, Перес се максимално ангажовао,доказујући се као врстан познавалац арапске политике, али и нарави.

Један од резултата тог ангажовања био је прошлогодишњи мировни споразум са ПЛО за чије склапање га је, заједно са лидером ПЛО Јасером Арафатом и израелским премијером Јицхаком Рабином Нобелов комитет данас крунисао наградом за мир.

Приликом тог историјског догађаја, 13. септембра, 1993. године у Вашингтону, двојица ривала-Перес и Рабин-подијелили су посао:Рабин је пружио руку Арафату, а Перес је ставио потпис на декларацију која је Палестинцима донијела аутономију у Гази и,за почетак, у граду Јерихону, на Западној обали.

ИЗЈАВЕ:

ПАЛЕСТИНЦИМА И ИЗРАЕЛЦИМА

АЛЕКСАНДРИЈА, 14. октобра - Лидер палестинске ослободилачке организације (ПЛО) Јасер Арафат изјавио је данас да Нобелова награда за мир коју је добио заједно са израелским премијером Јицхаком Рабином и шефом дипломатије Симоном Пересом намијењена цијелом палестинском народу.

"То је велика привилегија за мене и велика част", рекао је Арафат новинарима пошто му је норвешки амбасадор у Египту уручио писмо Гро Харлема Брутланда у коме га норвешки премијер обавјештава да је добио Нобелову награду, јављају агенције.

"Та награда није намијењена мени", додао је Арафат. "То је награда мом народу, који је много патио, нашим мученицима, заробљеницима, нашој дјеци".

Израелски премијер Јицхак Рабин је такође изјавио да Нобелова награда за мир, коју је добио заједно са Пересом и Арафатом, припада свим Израелцима.

"Та награда је намијењена цијелом народу, свим становницима државе Израел, породицама које су изгубиле најближе, инвалидима, као и хиљадама бораца у израелском рату", рекао је Рабин.

ОДЛУКА

ОСЛО, 14. октобра- Лидер ПЛО Јасер Арафат , израелски премијер Јицхак Рабин и министар иностраних послова Шимон Перес добитници су овогодишње Нобелове награде за мир, саопштио је данас Нобелов комитет у Ослу.

У образложењу награде каже се, поред осталог , да су Рабин и Перес, "суштински допринијели историјском процесу у којем мир и сарадња замјењују рат и мржњу".

У трци за овогодишњег Нобела за мир била су 132 кандидата, међу којима 35 организације.

Награда обухвата новчану премију од седам милиона шведских круна, (950.000 долара), златну медаљу и диплому, а добитницима ће бити уручена 10. децембра у Ослу.

ТАНЈУГ

ОСТАВКА

МАЊАК СВЕТАЦА

ОСЛО, 14. октобра-Члан Нобеловог комитета у Ослу, Каре Кристијансен, поднио је данас оставку у знак протеста због додјеле овогодишње Нобелове награде за мир лидеру ПЛО Јасеру Арафату, јављају агенције, позивајући се на изјаву предсједавајућег Комитета Франсиса Сејдрстеда.

Кристијансен је иступио из петочланог Нобеловог комитета зато што Арафата сматра терористом, због чега, према његовом мишљењу, награда није доспјела у праве руке. Он је најавио да ће у току дана одржати конференцију за новинаре и шире образложити свој став.

Уочи данашње одлуке о додјели нагаде за мир, директор Нобеловог института у Ослу, Гејр Лундестад, рекао је у изјави за норвешки радио да "политичари могу радити у прилог мира, а да, при том, не морају имати беспријекорну прошлост".

Он је, на тај начин, показало се неколико сати касније, на својеврстан начин покушао да одбрани одлуку коју неки сматрају контроверзном.

"Многи људи имају идеју да је додјела награде за мир нека врста проглашења светаца" рекао је Лундестад, додајући да, према његовом мишљењу , "међу досадашњим лауератима Нобелове награде за мир има веома мало светаца".

И пре Кристијансеновог чина, најава да ће овогодишња Нобелова награда за мир припасти Арафату, Рабину и Пересу покренула је бројне критике, нарочито с обзиром на чињеницу да је мировни процес на Блиском Истоку још далеко од циља.

Недавна отмица израелског војника Накшона Ваксмана од екстремне организације Хамас, и израелски одговор-затварање граница аутономне Газе и прекид преговора са ПЛО у Каиру- само су допринијели оцјенама да је овогодишња Нобелова награда за мир -контроверзна.

Комитет, међутим, није одступио од мишљења које је, као што то обично бива, процурило у јавност још прије данашњег формалног саопштења. Једини изузетак је што је на листу добитника награде уврстио и шефа дипломатије Переса, док су посљедње информације говориле да ће је подијелити само Арафат и Рабин.

У образложењу награде наводи се, поред осталог , да су Арафат, Рабин и Перес "суштински допринијели историјском процесу (на Блиском истоку) у којем мир и сарадња замјењују рат и мржњу." Такође се изражава нада да ће награда "послужити као охрабрење свим Израелцима и Палестинцима који покушавају да успоставе трајан мир у региону".

КОМЕНТАРИШЕМО: „СТАЗЕ И БОГАЗЕ“ СРПСКЕ КУЛТУРЕ

КО ТО ОСЛУШКУЈЕ СРБИЈУ?!

Пише: Нада ПУВАЧИЋ

Да је цариник на српско-српској граници детаљније прочитао приказ ликовног критичара Душана Ђокића о цртежу Зорана Марјановића, сигурно је да каталог уз његову изложбу не би стигао у Бању Луку. У првом дијелу приказа критичар оцјењује комплетан визуелни исказ метафором **„као на некаквој старој мапи, где су убележени сви главни и споредни путеви, богазе и пречице, тајни канали и лагуне...“** Ко би овом ревносном службенику могао објаснити да није ријеч о тајном документу који у културној амбалажи испуњава своју строгу шпијунску мисију. Цариник се задржао, прегледајући каталоге који су из Београда путовали у Бању Луку, само на његовом наслову: **„Ослушкивање Србије“**. Аутор каталога, Никола Галић (директор Умјетничке галерије у Бањој Луци, гдје је отворена изложба Марјановића и који је каталоге штампане у београдском „Гласу“ понио у Бању Луку) није могао одговорити на питање цариника - ко то ослушкује Србију“ свјестан да објашњење критичарског и умјетничког става опасно коинцидира са нашим политичким тренутком, те да би сваки дијалог на задату тему цариника довео у неслућену предност. Тек, каталози су ипак прешли границу и изложба цртежа Зорана Марјановића, академског сликара из Београда, отворена је 11. октобра у Галерији ликовних умјетности РС у Бањој Луци.

Само неколико октобарских дана раније судбину сличну „бањолучком“ каталогу, доживјела је и биста Иве Андрића. Из вајарске радионице Љупка Антуновића, до Трга палих бораца у Вишеграду гдје је свечано откривена 8. октобра путовала је тајним богазама и пречицама, баш оним које је Ђокић видио у Марјановићевом цртежу, строго контролисана и камуфлирана у царинским декларацијама. Упорна у накани да се врати, да не прекине „Вишеградску стазу“, заузела је старо мјесто, на којем је почетком рата, један разјарени Мурат срушио Андрићев споменик. С обје стране Дрине, овај вандализам осудила је српска културна јавност. На овогодишњу „Вишеградску стазу“, с оне стране Дрине, стигли су стари пријатељи, писци и београдски сликари не само због Андрића. Био је то и чин личне храбрости оних који, ревносније од царинског службеника, показују да се противе културној блокади Републике Српске, да још увијек владају својим принципом и до нас ће стићи тајним богазама и пречицом. Таквих је све мање. Ранији страх због путовања коридором, који је кочио умјетнике из Србије да пређу Дрину сада је добио и „државни“ легитимитет, а маштовито тумачење санкција које су Срби завели Србима, ослобађа их сваке гриже савјести. Изненадна дисциплина, којом се поштује „државни пропис“, сигурно је да ће отказати сва планирана гостовања српских умјетника на сценама у Републици Српској. Иде зима, путовања због појачаног ризика по свему судећи сачекаће топлије дане и топлији политички дијалог. Српска култура, с ове стране Дрине, чекаће оне који су и до сада доказивали да су Ћуприје на Дрини много шире од задатог стандарда и да се из ове чудне муком надојене земље, Андрићевим стазама може стићи и далеко и повисоко.

Они који нас познају, и који у нас вјерују, проћи ће малом Ћупријом. Тамо, с оне стране Дрине, много је и оних који о нама, ништа не знају, који на ово тло никада крочили нису, али све што радимо суде и процјењују изразитим комплексом становника српске метрополе.

Томе у прилог иде згодан дијалог који су прошлотос водила два аниматора за организацију културних дјелатности. Аниматор Банског двора позвао је свог колегу из Београда из угледне институције за организацију културних манифестација, да за Бањалучане уприличи концерт класичне музике неког од јачих српских пијаниста. Београдски колега био је вољан да пружи све информације, али је дијалог окончао питањем: **Имате ли ви у том вашем културном центру било какав пијанино?.“**

Уз све запрепашћење таквим питањем, бањалучки аниматор културе смогао је снаге да свог београдског колегу „информише“ да бањолучки Бански двор у власништву посједују велики концерти клавир „Стенвеј“ неколико „Петрофа“, да је у концертној сали бањолучкој, ономад, концертирао и Мењухин, и Ростропович, и Погорелић и Мађар, да су свјетски умјетници „јављали“ својима у свијету да су наступили у дворани која улази у елитне просторе акустике, да су Американци прелијетали Океан а Руси Карпате како би овдје у Банском двору, у књизи утисака писали о изузетној културној публици.

Београдски колега је заћутао. Да ли га је било стид што тако мало зна о Србима преко Дрине, што тако мало познаје „стазе и богазе“ које спајају српске земље?

Мук у слушалици можда је већ тада, с прошћа, био први својеврстан знак и прилог муку који нас дијели овог трена

КЕНЗАБУРО ОЕ ДОБИТНИК НОБЕЛОВЕ НАГРАДЕ ЗА КЊИЖЕВНОСТ

ЈАПАНСКИ САРТР

● Кензабуро Ое је припадник послијератне генерације јапанских књижевника, одлучних да раскину са свим стегама које карактеришу јапанско друштво

ТОКИО, 14. октобра (Танјуг) — Јапанска јавност је са одушевљењем примила вијест о додјели овогодишње Нобелове награде за књижевност јапанском романописцу **Кензабуро Оеу (59).**

Ое је други јапански писац у историји који је добио ово угледно признање. Прије њега, Нобелову награду за књижевност добио је 1968 године писац **Јасунари Кавабата.**

Кензабуро Ое је рођен 1935 године у јапанској области **Ехиме,** на острву **Шикоку,** и важи за једног од најугледнијих савремених јапанских писаца. Он је познат као један од најутицајнијих послијератних интелектуалаца, који је једно вријеме сматран за представника љевичара у јапанским интелектуалним круговима и можда је један од посљедњих књижевника за кога би се било ко у јапанском државном апаратуру заложио да добије ово угледно међународно признање.

Кензабуро Ое је био један од најугледнијих критичара јапанског везивања за Сједињене Државе и седамдесетих година је био један од организатора љевичарских демонстрација против обнављања јапанско-америчког споразума о сарадњи. У првим изјавама јапанским средствима информисања, Кензабуро Ое је у својој токијској кући вечерас рекао да награду прихвата као шансу да се у свијету још више сазна о књижевности Азије, за коју је рекао да је неправедно запостављена.

Кензабуро Ое је припадник послијератне генерације јапанских књижевника одлучних да раскину са свим стегама које карактеришу јапанско друштво. Припадник је такозваног ангажованог реализма, стила у коме је написао роман **„Шику“** за који је 1958 године добио јапанску најугледнију књижевну награду Акутагава. Написао је тридесетак књига, од којих су најпознатији романи **„Младост која је дошла сувише касно“, „Лична ствар“, „Седамнаест“** и **„Политичка младост“.** До сада ниједно дјело Кензабуроа Оеа није преведено на неки од југословенских језика, осим неких приповједака.

У својим дјелима, Ое највише говори о дјетињству на острву Шикоку и проблемима савременог човјека у отуђеном јапанском друштву. Његов стил се често упоређује са стилом француских класика, које је, као студент француске књижевности често узимао као узор. Странци су га због тога, а и због његове ангажованости, називали и „јапанским Сартром“.

ИЗДВАЈАМО

КРАЈИШКО ДЈЕЧЈЕ ПОЗОРИШТЕ ИЗ БАЊЕ ЛУКЕ ТРЕБАЛО ГОСТОВАТИ У ЛОНДОНУ

ПОЗИВ ЗАКАСНИО ПЕТ МЈЕСЕЦИ

БАЊА ЛУКА, 14. октобра - Бањолучко дјечје позориште је прије два дана добило позив за гостовање на три фестивала у Лондону. Проблем је у томе што су ови сусрети одржани још у мају и јулу ове године!

— Организатори **Ковент Гарден фестивала**, који се ове године одржава у част господина Панча, знали су за нашу представу **„Панч и Џуди“**, направљену у режији **Тодора Ристића**, тако да су нас позвали на вријеме да им се придружимо. Фестивал је одржан 8. маја. Осим тога, позвани смо да учествујемо и на **Падингтонском** (3. јули) и **Европском фестивалу забављача** (10. јули). Писма су због блокаде негдје „лежала“. У сваком случају, много значи што су позиви стигли у Републику Српску, а организаторима ћемо се захвалити и покушати у Лондон отићи наредне године - каже **Предраг Бјелошевић**, директор Крајишког дјечјег позоришта из Бање Луке.

Љ.Б.

COVENT GARDEN
MAY FAYRE
and Puppet Festival !
SUNDAY 8 MAY 1994
St Paul's Church Garden, Bedford St, WC2

УЧИМО СРПСКИ

МИЛИЦА - МИЛИЦИН ИЛИ МИЛИЧИН?

Да ли због ограничености простором или због превида, тек у претходном прилогу говорећи о поређењу придјева и грешкама у вези с тим пропустио сам да поменем неколико случајева са такође неправилним поређењем. То су четири придјева: добар, зао, велик и мален, чији се компаратив не граде од позитива, него од другог коријена: добар-**бољи** (не „добрији“), зао-**гори** (не „злији“), велик-**већи** и мален-**мањи.** Такав случај (суплетивизам) налазимо и код неких других ријечи: од личне замјенице **ја** генитив гласи **мене**, множина од **човјек** је **људи** и сл.

Зао-добар, велик-мален, свјетлост-тама, итд., као појмови супротног значења, називају се **антоними.** Како гласе антоними према дубина и дужина?... Да ли прићина или пличина, крћина или крчина?... Правилнијим се сматрају **пличина и крчина** (поред краткоћа).

Вокатив именице војник је војниче, а добар и храбар војник је војничина - Компаратив придјева јак је **јачи:** особина јаког је јачина - Од именица мајка и владика присвојни придјеви су мајчин и владичин - Дан посвећен светом Луки је Лучиндан - Велики зец је зечина, великв птица птичурина, а мала - птичица. Онај које вукао вучеи данас њему ће стално заповиједати вуци!

Наведени примјери, наравно, не представљају неки језички проблем, али показују како проблем суграсника Ч није само у односу према Ћ (измучен човјек - измучен шпрат, замлаћен - замлачен и сл.), него и у односу према Т (плитак - пличина), затим према К (јак - јачина) и према Ш (зец - зечеви), а све то усљед гласовних промјена у промјени и грађењу ријечи (палатализације, јотовања).

Предвиђајући ове чињенице, многи од именица које се завршавају на **-ица** (Милица, Љубица, Даница, Добрица, учитељица, другарица, пријатељица итд.) употребљавају погрешне присвојне придјеве. Скоро редовно чујемо: „Милицина“ сестра, „Љубицин а“ (к)ћерка, „учитељицина“ књига, „колегицина“ јакна.

Грешке ове врсте толико су честе у говору и толико иритирају да каткад не могу да отрпим па јавно реагујем на грешку. Али, да проблем буде већи, они који гријеше имају своје „аргументе“ - не прихватају савјет. Тако недавно једна рече да је „Милицина сестра“

- **Миличина** сестра! - исправих је

- Како, забога „Миличина“ та моја сестра се не зове „Милича“! — успротиви се она. То ме разбјесни па реаговах грубо:

- Каже се мјесец, а ти се ипак љубакаш с момцима по **мјесечини!** Примаш **мјесечну** плату, једеш **пшенични** хљеб - почех низати љепше примјере покушавајући да убијем онај преи груби. Чак сам се извинио због тога, али изговореној ријечи нема повратка. Она је заћутала, вјероватно више због увјерљивости него због увјерљивости мојих примјера. А сад ћу бити тактичнији у објашњењу.

Граматике кажу, а тако говоре сви са добрим језичким осјећањем, да од именица на **-ица** присвојни придјеви имају завршетак **-ичин:** Милица - **Миличин,** Љубица - **Љубичин,** Јелица - **Јеличин,** Добрица - **Добричин,** Марица - **Маричин,** пријатељица - **пријатељичин,** колегица - **колегичин,** другарица - **другаричин,** глумица - **глумичин,** учитељица - **учитељичин...** Потврђују то и презимена Даничић, Љубичић, Миличић.

Од овога се изузимају именице на **-чица** (и то је верификовано тек недавно, новим Правописом српског језика) да би се избјегао завршетак придјева - **чичин,** што заиста звучи ружно, какофонично. Зато је правилно само: Анчица-**Анчицин,** дјевојчица-**дјевојчицин,** кројачица-**кројачицин,** пјевачица-**пјевачицин,** продавачица - **продавачицин,** а поготово чичица-**чичицин,** да не би било „чичичин“!

Кад је о присвојним придјевима ријеч, није згорега подсјетити да је у српском језику обичније **дјечји** него дјечији, **вражји** него вражији, само је пасји (не „пасији“), али је боље **овчији, гушчији** ради избјегавања незгодне суграсничке групе вчі, шчі.

Ко иде у школу, а ово не зна, треба да добије не кецу, него - кечину!

Милорад Телебак

СЛИКА БЕЗ ОКВИРА

ФРАГМЕНТИ НЕПРОЛАЗНОГ

пише Љиљана Шево

Већ четири мјесеца трају радови на конструктивној санацији цркве манастира Гомионица. Дана 29. септембра започети су и радови на конзервацији старог куполног живописа у овом храму за који се у досадашњим истраживањима сматрало да потичу из средине 16. вијека, те да се, изузев у куполи не срећу на осталим површинама наоса, олтара и припрате овог средњовјековног здања. Сондажним испитивањима овом приликом дошло се до нових сазнања. У конхи (шкољци, полукалоти) олтарске апсиде, као и у олтарском луку и пандантифима, испод слоја сликарства из 19. вијека, који покрива све површине у наосу и олтару (изузев куполе), откривени су фрагменти старе фреске, прекривени са два слоја малтера - старијим, без декорације и млађим, који је поставио неуки сликар из прошлог стољећа. Првобитни живопис очито је на овим мјестима претрпио знатна оштећења, а у овом тренутку није могуће са сигурношћу установити да ли су оне посљедица конструктивних пуцања статички осјетљивих дјелова грађевине, њеног дуготрајног закишњавања (у неком непознатом периоду) или каквог бруталног насиља над овим светим сликама. Такође је тешко говорити о томе ко је и када прекрио неоштећене дијелове старих фресака малтером, немајући могућности, све до пред крај 19. вијека, да цркву поново живопише.

Конзерваторски принципи не дозвољавају да се, без обимнијег и дуготрајнијег стручног третмана, откривају комплетне старе фреске-цјелине, како се не би угрозила њихова постојаност и стабилна везаност за зидну подлогу, али и како би се сачувало млађе сликарство, без обзира на његове мање ликовне квалитете. У овом тренутку оку посматрача и истраживача доступна су мала поља у сонде омеђене средњовјековне слике. Доњи дио Богородичног лица уврх конхе, лик малог Христа на њеним прсима, шака њене руке молитвено подигнуте у ставу Оранс, до појаса откривена фигура арханђела Гаврила обученог у зелену царску далматику на јужном дијелу епископске школке, оштећени допојасни лик Богородице са малим Христом у ниши протезиса, украс сокла, лијева половина Мандилиона, нерукотворног Христовог лика на убрусу и десни крај његове такође нерукотворене слике на Ћерамиди, смјештени источно, односно западно уврх поткуполних лукова, складно исписане сигнатуре јеванђелиста Јована и Матеја уврх југоисточног и југозападног пандантифа, јако оштећен фрагмент на јужној половини српастог поља над апсидом саопштавају нам само дио приче о старим гомионичким фрескама. Ови фрагменти недвосмислено припадају руци истог сликара, који је гомионичку куполу украсио добро очуваним ликовима Сведржитеља, Вишње литургије и пророка. Они казују да је њихов аутор суверено владао строгим правилима распореда живописа унутар православног храма, те можемо да претпоставимо да сјеверни дио конхе, уколико није сасвим оштећен, краси лик арханђела Михаила, да се на сјеверној половини поља чело апсиде налазио, или још увијек ту стоји под млађим слојевима, арханђео који богородици саопштава Благу вијест, да су потрбушје олтарског лука красиле фигуре пророка. Да ли је у тјемену лука међу старозавјетним ликовима био медаљон са ликом Христа Емануила, или сегмент неба са Руком божијом, или диск са зрацима, или какво друго иконографско рјешење; да ли су јеванђелисти сликани са њиховим крилатим симболима; да ли су за чела сјеверног и јужног поткуполног лука изабрани ликови арханђела, херувима, антропоморфне представе Сунца и Мјесеца, сегменти неба или неке профилактичке формуле; да ли је мали Христ на Богородичним грудима у олтару постављен у срцолики медаљон или у лађицу, дајући тако можда богоматери епитет Животоносног хљеба? Да ли ћемо даљим откривањем ових површина добити одговоре на тако многобројна питања? Да ли ће нам избор иконографских појединости, њихова евентуална поетска или литургијска садржина, или нека специфичност исписаних сигнатура и текстова снажније освијетлити личност сликареву, његово умјетничко порријекло, конкретније временски одредити вријеме настанка фресака? Хоће ли нам читљивија постати прича о прошлости Гомионице, прича о нашој прошлости? У ове, сондама омеђене фрагменте, заронће наша знатижеља и имагинација, способност стапања са духом прохујалог времена, са надахнућем старог сликара, са непролазним и, ето ипак, тешко уништивим - стваралаштвом.

БАЊА ЛУКА: ОСНИВАЧКА СКУПШТИНА ДРУШТВА ПЕДАГОГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПОСПЈЕШИТИ РАЗВОЈ ШКОЛСТВА

• Друштво педагога РС је струковна, ванстраначка и научна асоцијација педагога и свих других стручних радника из ове области, са сједиштем у Бањој Луци

БАЊА ЛУКА, 14. октобра - Оснивачка скупштина Друштва педагога Републике Српске одржана је данас у Културном центру Бански двор.

Скупштину је отворио члан Иницијативног одбора за оснивање Друштва педагога РС **проф. Мирко Бањац:**

- Од самих почетака развоја школства па до данашњих дана педагози су били они који су унапређивали развој школских институција у цјелини. Вријеме у ком се налазимо историјски је тренутак за развој васпитања и образовања у Републици Српској и увјерен сам да наши педагози имају снаге и воље да се суоче са свим проблемима који прате развој школства код нас - истакао је проф. Бањац.

•

Након што су **Златко Келечевић**, помоћник министра за науку, образовање и културу РС и **мр Чедо Волаш**, предсједник Савеза синдиката РС, поздравили присутне, предсједник Иницијативног одбора проф. др Светозар Милијевић предложио је одмах затим једногласно усвојени дневни ред. Његова прва тачка била је разматрање и усвајање статута и програма друштва. Према усвојеном Статуту, Друштво педагога РС је струковна, ванстраначка и научна асоцијација педагога и свих других стручних радника ове области, са сједиштем у Бањој Луци. Основни задаци друштва су организација рада педагога и других стручних радника, подстицање развоја школства, организација стручних семинара и научних скупова, издавање публикација и слично. Основни облик територијалног организовања су подружнице, које обухватају једну или више општина. Управљачки органи Друштва су Скупштина, Управни и Надзорни одбор, те Суд части.

Усвојени програм рада, између осталог, предвиђа издавање **"Просвјетног листа"** и часописа **"Наша школа"**, које треба да почне фебруара идуће године.

За предсједника друштва изабран је проф. др Светозар Милијевић, за замјеника проф. Мирко Бањац, док је дужност секретара припала проф. Петру Ђаковићу.

М. КИНДЛ

ЗАБИЉЕЖЕНО НА ИЗБОРУ МИС РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ '94.

ВИТЕЗОВИ С РУЖОМ

БАЊА ЛУКА, 14. октобра - Највећа атракција пратећег музичког дијела програма за избор МИС Републике Српске '94., одржаном прије два дана у Спортској дворани "Борик", било је учешће бањолучког бенда "Витешки плес".

Музички квартет у саставу Миро, Синиша, Тица и Цаки у паузама између два изборна круга својим наступом напросто је "запалио" публику.

То вече смо сви заједно пјевали њихове већ готово поп-химне "Руже", "Какве сузе теби требају" и "Сјећање". Тај мали дио репертоара са првог албума музичких витезова бањолучке рок-сцене био је истинско освјежење и емоционална катарза за све присутне. А како и не би када се зна да су они уз чије смо се пјесме у сриједу увече тако добро забавили својевремено били чланови угашених, али никад незаборављених бањолучких рок-састава "Радио" и "Басданс", који су некада правили прави "дар мар" на свим јавним свиркама у нашем граду, али и на топ-листама ондашње Југославије.

М.К.

"Витешки плес" истинска атракција пратећег програма избора МИС Републике Српске '94.

ПОКЛОНИ

Народно позориште Републике Српске поклонило је Тањи Мишлицки, мис Републике Српске, двије карте за премијеру представе "Грк Зорба", такође и годишњу претплату за све представе у Народном позоришту Републике Српске.

Као ексклузиван поклон најљепша дјевојака добила је и једногодишње школовање на Академији за савремени плес, глуму и манекенство у Народном позоришту у Новом Саду.

- Жеља нам је била да овим наградама културног карактера обрадујемо без сумње најљепшу дјевојку у нашој републици - каже Виктор Оренди, кореограф представе "Грк Зорба".

С.Б.Ш.

НОВЕ КЊИГЕ

ПАТРИОТСКА ФУГА

(МИЛАН ПАЂАН: "ШИРОКО КОЛО", "НАУЧНА КЊИГА", БЕОГРАД 1994)

И у својој новој књизи пјесама **Широко коло** Милан Пађан је остао на поетичкој и мотивско-тематској црти својих ранијих књига **(Ипак постојиш, Велика игра и Вучји зов).** Додуше, у Широком колу изразитије је него до сада фокусирана национална патриотска фуга овога времена а банијског, односно крајинског поднебља (Двије сузе у оку Крајине, Петриња, повратак; Ближњи свој; Писмена; Мајка Тројеручица; Искорак; Глина; Говор руку; Купа). Третман патриотског набоја на пјеснички начин у равни је традиционалног пјева и већ достигнутог (искушаног) у новијој српској поезији. Матрицу **"погорелачке поезије"** (Рајко Петров Ного) вриједно је "глачао" и Милан Пађан у **Широком колу,** не мареći (не радећи) превише на **расапу** (растакању) њених оквира (окова), што може истовремено да буде и врлина и мана. Зависи са каквог се становишта посматра, са каквим се предубјеђењима ишчитава поезија овога времена и координатног поља.

Као и сваки етнички **Погорелац,** и Милан Пађен је ишао за својим временом, ослушкујући његово напукло звоно и биљежећи његове загрцнуте гласове. Осупнут овом какофоничном музиком, Милан Пађан је покадшто губио дах и ритам, али не губећи никад из вида своју првотну, устаљену поетичку линију. Зато се може казати да је наш пјесник књигом пјесама "Широко коло" утврдио свој поетички статус, утврдио своју стартну црту. Тешко је говорити о некаквом помаку, иновацији или искораку, јер Милан Пађан је у нареченој књизи махом радио на старом градилишту, либећи се помицања његових граница. Ипак, у књизи стихова која је предметом наше пажње има пјесама које наговјешћују "помјерање" пјесничке "камере" и фокусацију мотивско-тематског поља из другог угла. И не само то. Руковет ових пјесама најављује и нова пјесничка средства, што је и логично, а што сведочи о лаганом, тиханом зрењу нашег пјесника. Говоре о томе пјесме **Широко коло** (по којој је и названа књига), **Васкрсни ход, Неразјашњен сан, Писмена, Ноћ и дан** и још неке друге.

Нарочито је интересантна пјесма **Широко коло,** која напросто врви од дисонантних асоцијација, дисонантних у смислу што је пјесник фолклорне и митске конотације као изворишне - крунисао неким препознатљивим ововременским конотацијама, али које су се складно "утопиле" у општи асоцијативни низ, у глобалну конотативну спиралу. **Широко коло** јесте и црна или свијетла (зависи од читаоца) **метафора** времена у коме пјесник живи, и зато се он пјеснички либи широког кола "из кога се чује и лавеж и пјесма" истовремено.

"Послушајмо" пјесму која ће нам сама најбоље дочарати оно што смо тек покушали наслутити у овим несигурним писменима. **Кад пођеш у коло/ коло играти/ говорила ми очева тетка, моја баба кад сам се замомчио / хватај се до људи / којима коса остаје у ваздуху / кад поскакују / они су и пси и људи;/Не чуди ме зато данас / што се из широког кола / чује лавеж / чује и пјесма.**

Анђелко АНУШИЋ

БЕОГРАД: УМРО СТАНКО КОРАЋ

БАШТИНИК СРПСКЕ КУЛТУРЕ

БЕОГРАД, 14. октобра (Искра) - **Послије дуге и тешке болести у Београду је јуче у 65. години умро Станко Кораћ, баштиник културе крајишких Срба, дугогодишњи руководилац СКД "Просвјета" у Загребу, приређивач, уређивач и писац бројних књига, врсан историчар књижевности.**

Кораћ је рођен 28. августа 1929. године у Чемерници код Вргинмоста на Кордуну, у Карловцу је 1950. године завршио средњу школу, у Загребу 1956. факултет, гдје је 1961. докторирао на филозофском факултету. Живио је и радио у Загребу све до 1991. године, кад је, као и многи Срби морао отићи, а он је изабрао Београд, гдје је проживио посљедњих неколико година.

ФУДБАЛ

БОРАЦ УГОШЊУЈЕ ТРЕЋЕПЛАСИРАНОГ ЈАВОРА

ЈАВОР МОРА ПАСТИ

● Бањолучани пред серијом тешких испита, јер након недјељног дуела са Јавором у Бач стижу водећи Бадњевац, па нишки Железничар ● Мариновић „прескаче" Јавор

БАЊА ЛУКА — За бањопучког другопигаша наилази серија тешких окршаја али и правих испита. Већ у недјељу Борац се састаје са трећепласираним Јавором седам дана касније (други круг првог дијела првенства) очекује лидера Бадњевца, потом након гостовања у Приштини на ноге му долази такође из групе водећих" нишки Железничар.

— Тачно је да нам предстоје „прави" мечеви, али у овом тренутку само звокупљени само Јавором. О осталим ћемо размишљати када за то дође вријеме — истиче Јосип Пепи тренер Борца.

О недјељном ривалу,кормилар Крајишника каже:

— Само чињеница да се Ивањчани налазе у врху табеле, да су један од најозбиљнијих кандидата за прелазак у виши ранг такмичења, најбоље говори какав нас меч очекује. Али, баш против мајстора желимо да покажемо своје вриједности.

Тренер Борца вјерује у изабранике

— Имамо тим за врх табеле — наставља Пепи. **Ништа од нас нису бољи ни Бадњевац, ни Јавор, ни Железничар. То ћемо показати у дуелима с њима. Прав ће то осјетити Јавор.**

Зоран Новаковић против новосарских „канаринаца" пружио је сјајну партију, најбољу откако носи дрес Борца. Постигао је два гола, али и доказао да се не њега може у сваком тренутку рачунати.

— Сад треба да покажемо колико вриједимо. Руку на срце, вриједимо много више него што то показују резултати. Свака част Јавору, али бодови остају у Бачу — тврди Новаковић.

Бранко Ковачевић везиста Борца кратко додаје:

— Јавор мора пасти.

Тренер Борца Јосип Пепи неће моћи да рачуна на услуге стандардног првотимца **Винка Маринића.** Има два жута картона а уз то је повријеђен па

ОПТИМИСТА: Бранко КОВАЧЕВИЋ (Борац)

ће се одмарати у овом мечу. Уместо њега ускаче **Старчевић.**

Борац: Гајић, Савић, Драгишић, Старчевић, Билбија, Ивић, Тркић, Љубојевић, Новковић, Ковачевић, Јандрић.

Утакмица Борац — Јавор, игра се у недјељу. Почетак је у 11 часова.

Ж.Т.

ЛИГА ПОДРУЧНИХ САВЕЗА БАЊА ЛУКА И ПРИЈЕДОР

СЛОГА ГОСТ БОРЦА

БАЊА ЛУКА — Захуктава се првенство у лигама подручних фудбалских савеза Бања Лука и Приједор. Данас и сутра на распореду су у бањопучкој групи мечеви трећег, а у приједорској другог кола.

Дерби кола бањопучке групе игра се на Градском стадиону гдје се састају другопигаш Борац и трнска Слога. У минула два кола ове двије екипе остариле су исто топико побједа и засјеле су на врху табеле. Овај сусрет игра се у **суботу** на **Градском стадиону** са почетком **у 14.30 часова.**

Поред овог меча играју још: ЧЕЛИНАЦ: **Челинац 94 - Змијање**, КОТОР-ВАРОШ: **Младост - Прогрес**, ГЛАМОЧ: **Шатор - Напријед**, JAJUE: **Електробосна - БСК**, БАЊА ЛУКА: **Крила Крајине - Омладинац.**

Сви ови сусрети на програму су у суботу са почетком у 14.30 часова.

У градишкој групи двије утакмице играју се у суботу, двије у недјељу, док је дуел између Саве и Козаре одгођен, јер се Градишчанин налазе на припремама у Кикинди. **Минерал** из Теслића у Приједору дочекује „домаћина" **Љубића**, јер због ратних дејстава не може играти на свом терену, док **подграђанска Слога** угошћује **српској Слогу.** Ови сусрети играју се у суботу, а данас-сутра (недјеља) састају се: ЖЕРАВИЦА: **Јединство - Братство**, БАЈИНЦИ: **Младост-Пријевча.**

Утакмице почињу у 14.30 часова.

У групи Приједор у недјељу са почетком у 14.30 часова састају се: КОЗАРСКА ДУБИЦА: **Борац - Козара** (ДО), ГРАХОВО: **Грахово - Кључ**, ДРВАР: **Борац - Рудар-Приједор.**

Ж.Т.

ПРВА ФУДБАЛСКА ЛИГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ГРУПА „ЗАПАД" И „ИСТОК"

ПЕТРИЊЦИ У БЕНКОВЦУ

КНИН — У суботу и недјељу (15. и 16. октобра) играју се утакмице Прве фудбалске лиге РСК. Парови 9. кола у групи „Запад":

Глина: БАНИЈА - БУКОВИЦА (Кистање), Кореница: ПАРТИЗАН - ЈЕДИНСТВО (Испам, Грчки), Шеовица: БЕГОВАЧА - МЛАДОСТ (Костајница), Окучани: ПСУЋ - ЈЕДИНСТВО (Двор на Уни), Бенковац: ВЕЛЕБИТ - МЛАДОСТ (Топуско), Доњи Лапац: ЈЕДИНСТВО - Вргинмост, Книн: ДИНАРА - ПЕТРОВА ГОРА (Војнић) - (игра се у недјељу)

Парови 9. кола у групи „Исток":

У суботу играју:

Вуковар: ВУТЕКС - ВУКОВАР, Борово Село: СЛОГА - ДАРДА, Кнежево: БЕЉЕ - БОРАЦ (Кнежеви Виногради) - сусрети су на програму у суботу док се у недјељу састају: Бели Манастир: ШПАРТА - СИНЂЕЛИЋ (Трпиња), Мирковци: ХАЈДУК МИРКО - РАЗВИТАК (Илок), Бобота: БОРАЦ - БОРОВО (Борово Насеље), Угљеш: 4. ЈУЛ-БРАТСТВО (Јагодњак), Илок: НЕГОСЛАВЦИ - ЈАДРАН (Бели Манастир).

Почетак у 14.30 часова.

КУП РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

(НЕ)ДОВОЉНА ПРЕДНОСТ

АРТИЉЕРАЦ — ЉУБИЋ 1:0 (1:0)

Стријелац Јањић у 27. минути из једанаестерца, судија: Слободан Живковић (Бања Лука) - 8, гледалаца: 200, жути картони: Радан (Љубић), Нишић (Артљерац).

АРТИЉЕРАЦ - Попић 7, Бараћ 6, Савић 6, Нишић 7, Јањић 7, Грујић 6, Грануљић 6, Шопак 7 (Марић-), Кљајић 6, Чикић 7, (Суботић 6), Обрадовић 7.

ЉУБИЋ — Жеребин 7, Рајић 6, Продановић 6, М. Ђураш 6, Д. Благојевић 7, С Ђураш 6, Ђукић 6, (Вукојевић 6), Радан 6, Поповић 7, С. Благојевић 6 (Шушак 6), Вукомановић 6.

ИГРАЧ УТАКМИЦЕ: Ранко ОБРАДОВИЋ (Артиљерац) - 7.

БАЊА ЛУКА — У првом званичном наступу фудбалери Артиљерца оставили су повољан утисак. На игралишту Омладинца у Бујаку, изабраници тренера **Мицева и Караклића** заслужено су побиједили знамените Приједорчане. Имали су домаћи теренску иницијативу, чешће и организованије су нападали, стварали повољније прилике, а много среће гости су имали и у финишу првог полувремена, када је шут Обрадовића зауставила пречка. Тек у завршници сусрета играчи тренера **Сегића** донекле су консолидовали редове, али то није утицало на промјену резултата.

Једини погодак постигао је искусни **Предраг Јањић** из једанаестерца у 27. минути, након што је капитен Љубића, Вукомановић играо руком у свом шеснаестерцу.

Гости сматрају да их је арбитар оштетио у 84. минути, када је у шеснаестерцу Артиљерца оборен Поповић. Дјелилац правде је сматрао да ова спорна ситуација није за најстрожу казну.

Бране РАДУЛОВИЋ

ШМАЊА ДВА ПУТА

ГОРИЦА — ЛАКТАШИ 2:1 (0:0)

СТРИЈЕЛЦИ: Шмања у 60. и 81. минути за Горицу, а Иљацу 52. минути за Лакташе, судија: Мирко Радованац (Јајце) — 8, гледалаца: 1.500.

ГОРИЦА: Летић 7, М. Јандрић 8, Абут 7, Бубњевић С. 8, Палалић 9, Шопак 7, Гвозденац 7, Ракита 9, Шмања 7, В. Бубњевић 7, Д. Јандрић 9.

ЛАКТАШИ: Влајић 7, Радић 7, Комар 7, Раша 8, Петковић 8, Матошевић 7, Стојчевић 8, Тепавчевић 8, Радовановић 8, Иљац 8, Добријевић 8.

ИГРАЧ УТАКМИЦЕ: Палалић (Горица)

ШИПОВО — У сриједу је на стадиону Горице у Шипову пред 1.500 гледалаца одиграна фудбалска утакмица у оквиру Фудбалског купа Републике Српске између Горице и Лакташа. У фер утакмици заслужено је побиједила екипа домаћина, а гости из Лакташа и поред пораза оставили добар утисак.

С. РАЂЕН

КОМЕ ПРВА ПОБЈЕДА?

ЛИГА ПОСАВСКО-ОЗРЕНСКОГ РЕГИОНА

ДОБОЈ — Данас (субота) играју се утакмице трећег кола фудбалске лиге Посавско-озренског региона. Водећи на табели добојска Слога и Озрен из Петрова очекује и по трећу побједу а први успјех прижељкују фудбалери Жељезничара и Полета.

— Веома цијенимо екипу Полета — каже Ратко Марковић, шеф стручног штаба Жељезничара из Добоја. **Уосталом Бројани су били полуфиналисти Купа Републике Српске, па иако нису стартовали како се то од њих очекивало, веома су квалитетан састав. Међутим, ми ћемо учинити све да тријумфујемо и освојимо прве бодове.**

Остали парови трећег кола: **Раднички** (Бродско Поље) — **Слога** (Добој), **Слога** (Велика Сочаница) — **Озренски соколови** (Бобаљић), **Озрен** (Петрово) — **Текстилац** (Дервента) и **Модрича — Борац** (Шамац).

С. ПУХАЛО

НА РЕДУ ПОСЉЕДЊЕ КОЛО ЛИГЕ СЕМБЕРИЈЕ — МАЈЕВИЦА — БИРАЧ

ШЛАГЕР У ДВОРОВИМА

МИЛИЋИ — У недјељу 16. октобра на програму је претпосљедње десето коло подручне фудбалске лиге Семберија - Мајевица - Бирач. Састају се: ДВОРОВИ: Пролетер - Пантери, ВЕЛИКА ОБАРСКА: Младост - Јединство, БРЕЗОВО ПОЉЕ: Лединци - Рудар, ШЕКОВИЋИ: ОФК Шековићи - Боксит.

У Шековићима поред сениора утакмице ће одиграти јуниорске и пионирске екипе у оквиру њиховог такмичења у Подручној лиги. Ово такмичење одвија се у три групе. У првој групи такмиче се клубови: Шековићи (Ш), Шековићи Братство (Б) Братунац и Боксит (М) Милићи друга група: Пантери и Лединци (Бијељина), Младост (Велика Обарска) и Пролетер (Дворови), трећа група: Јединство (Брчко), Мајевица (Лопаре) и Рудар (Угљевик).

Након завршетка такмичења по групама побједник лиге у јуниорској и пионирској конкуренцији добиће се по турнирском принципу, а мјесто и вријеме одигравања утакмица накнадно ће утврдити комесар такмичења.

Ш. ШАРЕНАЦ

КОЗАРА ИДЕ ДАЉЕ

ОМАРСКА — КОЗАРА 1:3 (1:1)

Стријелци: Касаловић у 45. минуту за Омарску, а Вујичић у 18. Петковић у 72. и Пецаљ у 84. минуту за Козару, судија: Кос (Козарска Дубица) — 8, гледалаца: 100: Играч утакмице: Петковић (Козара).

ОМАРСКА: Јоргић 6, Кесеровић 7, М. Росић 7, Г. Росић 6, Милетић 6, И. Росић 5, Анђић 6, Делић 6, Касаловић 6, Зрнић 6, Јаковљевић 6.

КОЗАРА: Топић 9, Бановић 7, Врањеш 9, Мацура 7, Петковић 8, Зрнић 6, Пецаљ 7, Милошевић 7, Згоњанин 8, Вујичић 9, Грахо вац 7.

ОМАРСКА — Након убједљиве побједе Козаре из Доњих Орловаца у првог сусрета у Приједору 5:2. Омарчани су и у реваншу на свом терену поново поражени од боље екипе Козаре. Иако је тим домаћина био ослабљен без готово пола првотимаца, који се налазе на ратиштима Републике Српске, успио је да пружи снажан отпор гостима, али је ипак доживио и други пораз. Ни Орловчани нису били у свом стандардном саставу, али су много искуснији фудбалери технички изуранији и физички спремнији.

Фудбалери из Доњих Орловаца ушли су у овај меч без оптерећења, јер су убједљиви побједници из првог сусрета. Истина Омаршчани су играли нападачки, имали бројне шансе за гол, али без добре завршнице. Међутим, гости су били много опаснији у контранападу. Тако је Вујичић већ у 15. минуту сјајним поготком давео Козару у вођство. Пред сам крај првог полувремена Казаловић 100 — ударцем вара голмана Попића. 1:1.

У наставку игре видјели смо добре акције фудбалера Козаре и голове Петковића у 72. и Пацапа у 24. минуту.

Л. РАДОВИЋ

САВА ПОПЛАВИЛА БАЈИНЦЕ

МЛАДОСТ - САВА 3:4 (2:1)

СТРИЈЕЛЦИ: Јеринић, Томић и Шарић за Младост, а Радак 3 и Ловић за Саву; судија: Марић (Србац) 8; игралиште: Мала греда; гледалаца: 200; жути картони: Савић и Микић (Младост), Баврлић и Стијаковић (Сава).

МЛАДОСТ: Липовац 6, Савић 5, Пеција 5, Микић 7, Лајић 8, Босанчић 6 (Митраковић 5), Попић 5, Јеринић 6, Ракић 5, Лепир 6, Томић 6 (Шарић 7).

САВА: Кукавица 7, Баврлић 6, Шверка 6, Цвијић 8, Стијаковић 8, Малеш 7, П. Шверка 7, Ловић 8, Радак 9, Буква 7, Павић 7.

ИГРАЧ УТАКМИЦЕ: Момчило РАДАК (Сава).

БАЈИНЦИ — Да прошлонедјељни успјех у првенственом сусрету на гостовању у Козинцима није био случајан, фудбалери Саве из Градишке потврдили су и на Куп-утакмици с фаворизованом екипом Младости у Бајинцима. Након првог полувремена у коме су Бајинчани стекли предност и наговјештавали сигурну побједу, гости су у наставку утакмице веома добром игром, нарочито ветерана Радака и врлородоброг Ловића преокренули резултат у свој корист и на крају славили заслужену побједу. Тим Младости дјеловао је као раштимани оркестар, док су гости у нападу били убојити, а у одбрани с изванредним Цвијићем и Стијаковићем непролазни. Домаћини су у слабу игру испољили и неефикасност нарочито млади Попић, искусни Јеринић и Шарић. Овом побједом Сава је стекла значајну предност пред сусрет у Градишци.

С. КЕСЕР

ПРИЈАТЕЉСКА УТАКМИЦА

„ТЕХНИКО" НАРЕДИО ПРЕКИД

ОФК КИКИНДА — КОЗАРА 3:4 (1:2) прекид у 85. минути

СТРИЈЕЛЦИ: Пекез у 30. (из једанаестерца), Јарић у 65. и Бакић у 75. за ОФК Кикинду, а Благојевић у 24. 26. и 84. и Домазет у 58. минути за Козару, судија: Перић (Кикинда) — стадион: ЖАК-а, гледалаца: 100.

ОФК КИКИНДА: Пирић, Угрешић, Крстајић, Пашић, Лисица, Мудринић, Кресоја, Пекез, Лакић, Бекић, Миленовић, још су играли: Жилић, Цвијан, Јарић, Милићевић.

КОЗАРА: Скакић, Вељић, Чутаљ, С. Чолић, Рача, Думовић, В. Чолић, Рајковић, Ђурић, Благојевић, Љубојевић, још су играли: Врањеш, Станојевић.

КИКИНДА — Пријатељско одмјеравање снага Кикинђана и Козаре из Градишке побједника Купа Републике Српске неславно је окончано неколико минута прије краја. Послије једног погибељног старта над Цвијаном у терену је упетио „технико" Кикинђана **Миланко Чанак** и замолио судију **Перића** да означи крај прије краја.

КОШАРКА

КОШАРКАШИ БОРАЦ-НЕКТАРА У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ ДОЧЕКУЈУ МОРНАРА ИЗ БАРА

ДА НЕ БУДЕ БУРЕ!

● У табору Борац-Нектара изнад свега жеље побједу, која је тешко остварива, али не и - недостижна ● У састав се враћа недовољно опорављени Зоран Кукић

БАЊА ЛУКА — Вечерас (субота) кошаркаши Борац — Нектара у Бачкој Паланци дочекују екипу Морнара - Воли из Бара, искусног и дугогодишњег преволигаша. Бањолучани су на муци: како остварити топико жељену побједу, зауставити опасног и, далеко боље припремљеног противника.

Горан Мајсторовић, један од искуснијих кошаркаша Борца — Нектара пред полазак на пут каже:

— Тешко је описати колику жељу имамо да у свој салдо упишемо прву побједу. Она би била велики стимуланс за даљи рад, поготово младим играчима, а истовремено подстрек нашим крајишким симпатизерима, публици у Бачкој Паланци, спонзорима... На младићима је велико бреме одговорности. Преко ноћи су из најнижих рангова такмичења стигли до прволигашког друштва. Да је бар Зоран Кукић био у саставу, знатно боље би прошли на старту првенства. Ипак, оптимизам нас не напушта. Спремни смо да се са противником ухватимо укоштац. Побједа нам је основни циљ.

Тренери Симовић и Мичић, иако у Бачку Паланку воде 12 играча, нису сигурни ко ће све бити спреман за борбу. **Зоран Кукић** је тек почео са лакшим тренинзима, биће у саставу, стиснуће зубе, али је питање колики ће имати учинак на утакмици. Слично је и са **Гораном Мајсторовићем**, још недовољно опорављеним, али ће он спремнији дочекати борбу са Морнарем. И поред свих проблема кошаркаши Борац-Нектара очекују мирно море, без буре, а тада би се лакше упловило у луку, до побједе.

Е Г

ОПТИМИЗАМ: Горан МАЈСТОРОВИЋ, протимац Борац-Нектара

„МАЛЕНЕ" ЗА ПРОТИВНИКА ИМАЈУ НЕПОРАЖЕНОГ „ВУЈИЋА" ИЗ ВАЉЕВА

ОПРЕЗНО СА ВАЉЕВЧАНКАМА

● Некадашњи Студент изненадно успјешним стартом и заједно са Бечејем, Ваљевчанке дијеле прво мјесто, без пораза ● „Малене" опрезне, али оптимистички расположене

БАЊА ЛУКА — Кошаркашице Младог Крајишника послије два огирана кола и исто толико (очекиваних) пораза у Сремској Митровици дочекују екипу Вујића из Ваљева, љубитељима кошарке познатији као бивши Студент.

Пред старт првенства Бањолучанке су планирале два, бода у сусрету са Ваљевчанкама. Међутим, Вујић је сада забринуо састав „Малених". Наиме, преволигаш из Ваљева је, уз неприкосновени Бечеј, на чепу табеле без пораза.

- Наш суботњи противник је изненадно све познавоце женске кошарке побједом у минулом колу против фаворизоване екипе Хемофарма из Вршца. Ваљевчанке су на тај начин показале да са њима нема шале. Упозорење за нас стигло је на вријеме - истиче **Сандa Вуковић**, капитен Младог Крајишника.

- Наш је циљ, шта би друго било, побједа. Знамо да се то неће лако остварити, али нас оптимизам не напушта — додаје **Сандa Вуковић**.

Експедиција Младог Крајишника у Сремску Митровицу креће на дан одигравања утакмице. Екипа је у комплетном саставу, нема повријеђених и све од реда су орне за борбу. Надају се да ће се гостовање у „Пинкију" овога пута посрећити.

Утакмица између Младог Крајишника и „Вујића" игра се данас (субота) од 16 часова, као „увертира" великог концерта југословенске естрадне звијезде Цеце Величковић.

Е Г

РУКОМЕТ

ПРВА РУКОМЕТНА ЛИГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ — ЗАПАДНА ГРУПА

РЕДОВНИ И ЗАОСТАЛИ СУСРЕТИ

● Поред редовних сусрета четвртог кола одиграће се и неколико заосталих утакмица из претходног кола

БАЊА ЛУКА — Четврто коло Прве рукометне лиге у обје конкуренције на распореду је у суботу и недјељу 15. и 16. октобра - Поред редовних сусрета 4. кола биће одиграно и неколико заосталих сусрета.

У мушкој конкуренцији састају се: **ПРИЈЕДОР: Борац (Дрвар) — РК Приједор (субота 17 часова), БАЊЕ ЛУКЕ: Термомонтажа - РК Јајце (14.30).** Сусрет у Козарској Дубици између Партизана и Петриње одигран је у петак. Због гостовања Борац-Крајса у СР Југославији екипа Младости Вијатранса - ће умјесто сусрета са Ivro-другопигашем одиграти заостали утакмицу 3. кола с Јајцем у суботу са почетком у 19 часова на паркету Спортске дворане „Борик". Дуел између книнског Жељезничара и Средњошколца из Новог Града је из објективних разлога одложен.

У женској „А" групи снаге ће одмјерити РК **Бања Лука** и **„Иво Андрић"** (субота 12 часова), те **Младост Крајина Копаоник 1** и **РК Брод (17).** Млади састав Младости Крајина Копаоника 2 игра прво заостали утакмицу 1. кола с екипом Брода у суботу с почетком у 10 часова, те у недјељу с саставом Трикса (11). Обје ове утакмице играју се у спортској дворани „Борик".

У „Б" групи на распореду су сусрети: **ДРВАР: Борац - Средњошкола (субота 14 часова), КНИН: Жељезничар — Центар (17.30) те ПРИЈЕДОР: „Мира" — Петриња (15).**

Д.Г.

СЉЕДЕЋЕГ ВИКЕНДА НА ПРОГРАМУ СУСРЕТИ ПРВА ДВА КОЛА РУКОМЕТНОГ ШАМПИОНАТА У ГРУПИ „ИСТОК"

ДЕРБИ НА ИЛИЦИ

БИЈЕЉИНА МИЛИЋИ — Наредног викенда стартује рукометни шампионат у групи „исток". Осам преволигаша: **РК Бијељина, Игман с Илиџе, РК Хајићи, РК Дервента, Слога из Добоја, РК Вогошћа, РК Брод и РК Илијаш**, бориће се за првенствене бодове. Највеће шансе да уђу у плеј-оф рукометни стручњаци дају екипама Бијељине и Игмана.

У суботу, 15. октобра на програму је 1. коло у којем се састају: ИЛИЦА: Игман - Слога, ХАЈИЋИ: Хајићи — Бијељина, ДЕРВЕНТА: Дервента — Вогошћа и у БРОДУ: Брод - Илијаш.

За недјељу, 16. октобра планирани су сусрети 2. кола у којима ће снаге одмјерити: ИЛИЦА: Игман — Бијељина, ХАЈИЋИ: Хајићи - Слога, ДЕРВЕНТА: Дервента — Илијаш и БРОД: Брод - Вогошћа.

Д Г

РУКОМЕТ

ПОЧИЊУ РУКОМЕТНА ЛИГАШКА НАДМЕТАЊА У СР ЈУГОСЛАВИЈИ

БОРАЦ И БОКСИТ НА ЈУГО—СЦЕНИ

● Бањолучани стартују у недјељу сусретом у Земуну против Мемпекс Универзитета, а Милићанке гостују у Горњем Милановцу гдје су им домаћини рукометашице из Чачка

Сљедећег викенда стартују лигашка надметања у СР Југославији. У конкуренцији југословенских другопигаша наступиће и двије екипе из Републике Српске: рукометаши **Борац-Крајса** и рукометашице **Боксита** из Милића. Трећи клуб који је требало да се укључи у Савезне лиге, РК Приједор, је поопао пријаву, али Приједорчани још увијек нису одлучили да ли да се укључе или да одустану од такмичења у другопигашкој конкуренцији.

Бањолучки Борац-Крајс је остао у Другој лиги „центар" и већ у недјељу 16. октобра гостује у Земуну гдје се у Спортској дворани „Пинки" састаје са домаћим **Мемпекс-Универзитетом**. Бањолучани у ново првенство улазе са старим снагама, боље речено младом генерацијом које је за годину дана искусија. Љубитељи рукомета у Републици Српској се надају да ће Борац-Крајс успјети да изабере бољи пласман од прошлогодишњег (4) и дана тај начин обезбиједи улазак у друштво најбољих.

Рукометашице **Боксита** из Милића у сриједу, 19. октобра играју сусрет 1. кола у Горњем Милановцу против чачанског **Литопапира**. Шампионке Републике Српске улазе у наредни шампионат с великим амбицијама: желе да се нађу међу екипама које ће обезбиједити улазак у Прву савезну лигу. Нема сумње да Боксит има јак састав велике могућности. Но, остаје да се види да ли ће рукометашице **Слободанка Перковића** то и урадити.

Д Г

САНКЦИЈЕ УКИНУТЕ, ПРОБЛЕМИ ОСТАЛИ

НЕЋЕ БИТИ ЛАКО...

САРАЈЕВО — Предсједник Међународног олимпијског комитета (МОК) **Хуан Антонио Самаран** изјавио је данас у шпанском граду Сан Сугату да је МОК укинуо санкције према СР Југославији, али да ће бити проблема кад је ријеч о повратку југословенских спортиста на међународна такмичења.

Самаран је прецизирао да ће свака међународна спортска федерација самостално разматрати како да спортисте из Србије и Црне Горе укључи у међународна такмичења, додајући да „то неће бити лако".

- Велики број такмичења већ је у току и то је главна препрека за укључивање југословенских спортиста на међународну сцену! — рекао је Самаран.

КРАЈИШКО КОШАРКАШКО ПРВЕНСТВО

КОШАРКАШИЦЕ НА СЦЕНИ

БАЊА ЛУКА — Предстојећи викенд у крајишком кошаркашком првенству биће у знаку - кошаркашица. Наиме, у суботу ће се у Санском Мосту одржати турнир прве групе, уз учешће домаће Сане, те Јајца и дрварског Борца. Уједно то је трећи завршни турнир, када ће бити познат коначан редослијед екипа. Утакмице се играју у Спортској дворани од 10 часова.

У недјељу, у Приједору на окупу ће се наћи учесници друге такмичарске групе и одиграти други по реду турнир. Посебну пажњу привлачи сусрет између Козарапетропа и Орлова, екипа које се боре за прво мјесто на табели. Дјевојке из Прњавора, трећи учесник у групи настојаће да оставе што повољнији утисак.

Утакмице се играју у недјељу у СД „Младост" од 10 часова"

Е Г

СТОНИ ТЕНИС

ДРУГА САВЕЗНА ЛИГА

ПРВА ЛИГА - НАДОХВАТ РУКЕ

БАЊА ЛУКА — Овог викенда у Гучи ће се одржати први турнир Друге савезне лиге. Нашу државу представљаће чланице СТК Борац-Еко: Горанка Гајоња, Ивана Ђармати, Ивана Мркић и Тамара Ковачевић.

Као што је познато оне не бране боје свог клуба. У Републици Српској немају праву конкуренцију, па су у СР Југославији регистроване под именом Младост (Земун).

У јаком друштву Бањолучанке су главни фаворити за освајање првог мјеста и стицање шансе за улазак у Прву лигу.

Ј.Д.

ШАХ

БАЛКАНИЈАДА У ВАРНИ

ТЕШКО С АЛБАНЦИМА

ВАРНА — Југословенска репрезентација је на шаховској Балканијади у Варни за противнике имала селекцију Албаније, па се очекивала убједљива побједа.

Мада је у укупном скору остварен резултат 10.5:3.5, „плави" нису задовољили.

Наше узданице - велемајстори **Милан Драшко, Милош Павловић и Мирјана Марић** - потпуно су разочарале. Прве двојица претрпјели су неочекиване поразе, док је Марићева остварила само пола поена.

За разлику од њих, омладинци су поново били сигурни: убједљиво су тријумфовали са 3:1, а омладинке чак са 2:0 и побољшале пласман на табели.

Резултати трећег кола, мушкарци: Грчка - Турска 4:2 (Котроницас-Ардуман 1:0, Скембрис - Хан реми, Гривас - Соулу 1:0, Миколавдис - Ерроган 0:1, Моутоусис - Гуркан 1:0, Калесис - А. Илек реми). **Бугарска - Румунија 4:2** (Трпалов - Јонеску 0:1, Спасов - Думитраке 1:0, Делчев - Негулеску 1:0, Копев - Бадев реми, Димитров - Козијану реми, Ерменков - Арделеану 1:0). **Албанија - Југославија 2:4** (Здрима - Драшко 1:0, Сеитај - Миладиновић 0:1, Карканаке - Илиничић 0:1, Манце - Костић 0:1, Тирани - Павловић 1:0, Гурукуки - Лазић 0:1).

Стање на табели: Бугарска 11.5, Грчка 10.5, Југославија 10, Румунија 9, Албанија 7, Турска 6 поена. Сутра је на програму слободан дан а у четвртом колу састају се: Румунија - Југославија, Турска - Бугарска, Албанија - Грчка.

жене: Грчка - Турска 2:0 (Ботсари - Н. Илек 1:0, Макропулу - Онеј 1:0). **Бугарска - Румунија 1,5:0,5** (Бојска - Пептан 1:0, Стефанова - Опарасу реми). **Албанија - Југославија** 0.5:15 (Мила - М. Марић реми, Бана - Максимовић 0:1).

Стање на табели: Бугарска 5.5, Грчка 4.5, Румунија 3, Југославија 2.5, Албанија 1.5 и Турска 1 поен. **омладинци:** Грчка - Турска 3.5:0.5 (Тзоумпас - Караденис 1:0, Баникас - Окулар 1:0, Воулгис - Хазнедароглу 1:0, Халкијас - Тугпути реми). **Бугарска - Румунија 2:2** (Геогријев - Мусад реми, Чаталбашев - Суханек реми, Петров - Думитреску 1:0, Димов - А. Ваја 0:1). **Албанија - Југославија 1:3** (Дервиши - Ковачевић реми, Берини - Милановић реми, Б. Карканакис - Стојановић 0:1, Таре - Иванишевић 0:1).

Стање на табели: Југославија 9, Румунија 8, Бугарска 6, Грчка 5.5, Албанија 4.5 и Турска 3 поена. **омладинке:** Грчка - Турска 2:0 (Папропулу - Сан 1:0, Хазиникола - Авинал 1:0). **Бугарска - Румунија 2:** (Велчева - С. Ваја 1:0, Алексијева - Сасу 1:0). **Албанија - Југославија 0:2** (Е. Шабани - Бенђерић 0:1, А. Шабани В. Тодоровић 0:1).

Стање на табели: Бугарска 5, Југославија и Грчка 3.5, Румунија 3, Албанија и Турска 1.5 поен.

Очекивало се да ће Југословени против Албанаца остварити убједљиву побједу. Што тако није било, највећи кривци су велемајстори **Милан Драшко и Милош Павловић**, истовремено и највећа разочарења у досадашњем току турнира. Павловић је претрпио трећи узастопни пораз против потпуно непознатог Пиранија у изгубљеној позицији зато што му је папа заставица на часовнику.

Слично се догодило и Милану Драшку на челној плочи против Зидрама, који има чак близу 300 рејтинг-поена мање од нашег велемајстора. Драшко је немилице трошио вријеме, запао у велики временски тјеснац и пад заставице на часовнику прекратио му је муке у већ изгубљеној позицији.

На тај начин наши сениори су пропустили „прву меч-лопту", прилику да се два кола прије краја изврше на чепу табеле. Истина, још има изгледа, али су Бугари стекли велику предност од 1.5 поена и велико је питање хоће ли Југословени успјети да то до краја надокнаде.

НОАМ ЧОМСКИ:

"ШТА ТО (У СТВАРИ) ХОЋЕ АМЕРИКА?" (15)

СВЕТСКИ НАЈАМНИ УБИЦА

•За контролу неразвијеног света, сила је увек крајње средство. Међународни монетарни фонд, кад га је могуће применити, много је економичнији инструмент од маринаца и ЦИА. Али, "челична песница" се мора држати спремна, ако се за њом укаже потреба

Један од разлога овакве разлике између Источне Европе и Латинске Америке је неупоредиво виши ниво државног насиља у Латинској Америци, у постстаљинистичком периоду. Други разлог је економске природе.

Према извештајима америчке обавештајне службе, Совјетски Савез је седамдесетих година земљама Источне Европе дао око осамдесет милијарди долара. Ситуација је у Латинској Америци била сасвим другачија. Између 1982. и 1987. године, око 150 милијарди долара је однесено из Латинске Америке у западни свет. Њујорк тајмс наводи процене да се "тајне трансакције" (новац од дрога, незаконити профити, итд.) можда крећу негде и око 700 милијарди долара. Последице овога су посебно тешке у Средњој Америци, али је исто свуда у Латинској Америци - све је веће сиромаштво, неухрањеност, смртност новорођенчади, еколошко уништавање, државно насиље и пад животног стандарда на нивоу од пре неколико деценија.

КАТАСТРОФА У АФРИЦИ

Ситуација у Африци је још гора. Катастрофа коју је проузроковао капитализам је била посебно великих размера осамдесетих година - био је то "окрутни кошмар" западних сила, прецизирао је председник Организације за афричко јединство. Светска здравствена организација процењује да једанаест милиона деце умре сваке године у "земљама у развоју", у нечујном геноциду који би се могао одмах зауставити кад би се средства, којим се богати шачица људи, усредсредила на задовољење људских потреба!

У светској економији, прављеној према интересима међународних корпорација, финансијских институција као и сектора који им служе, многи постају сувишна бића. Они ће бити скроз одбачени ако се институционализованим структурама власти и моћи народ не супротстави и одупре.

Зато САД увек покушавају да избегну преговоре. Супротно оном што силна пропаганда проповеда, ми смо годинама водили такву политику у Југоисточној Азији, на Блиском истоку и у Средњој Америци.

Стога је и природно што је Бушова администрација силу сматрала најважнијим политичким инструментом, дражим и од преговора и од санкција (у заливској кризи). Али пошто Американци више немају пара да намећу "ред и стабилност" у неразвијеном свету, они се ослањају на остале да плате услуге - неопходне услуге, опште је мишљење, пошто неко мора да осигура да неразвијени одају дужно поштовање својим газдама. Профит од заливске нафте помаже, али и Јапан и немачка континентална Европа морају да плате свој део, док Америка преузима „улогу плаћеника", следећи савет међународне пословне штампе.

Финансијски уредник конзервативног Чикаго трибјуна кристално јасно изражава такве идеје. Ми морамо бити "вољни плаћеници", чије добре услуге плаћају наши конкуренти; морамо користити нашу "монополистичку позицију" на "тржишту безбедности" да бисмо одржали "власт над светским економским системом". Ми треба да држимо светски заштитни рекет, саветује он, продајући "заштиту" другим богатим земљама које ће нам плаћати "ратне премије".

У Чикагу се тај језик разуме: ако ти неко смета, ти се обратиш мафији да му поломи кости. А ако касниш с плаћањем премије, угрожаваш и своје здравље.

Сигурно, за контролу неразвијеног света, сила је увек крајње средство. Међународни монетарни фонд, кад га је могуће применити, много је економичнији инструмент од маринаца и ЦИА. Али, "челична песница" се мора држати спремна, ако се за њом укаже потреба.

Наша улога светског најамног убице проузрокује патњу и код куће. Све успешне индустријске земље се ослањају на државу да она заштити и помогне јаким домаћим предузећима, да усмерава средства према потребама инвеститора, итд. - то је један од разлога и зашто су успешне. Од 1950. године Америка је водила такву политку углавном преко Пентагона (укључујући НАСУ и Одељење енергије, које производи нуклеарно оружје).

Највећим делом овог века Америка је била најдоминантнија економска сила - економски рат је претворила у моћно оружје, користећи дијапазон метода, од незаконитог ембарга до наметања правила Међународног монетарног фонда (за слабе). Али у последњих двадесетак година, у односу на Јапан и немачку Европу, америчка моћ слаби (делом захваљујући погубном економском руковођењу Реганове администрације, која је приредила фешту најбогатијим, а рачун поднела највећем делу становништва и будућим генерацијама). Међутим, у исто време, америчка војна сила је постала далеко супериорнија од осталих.

Све док је Совјетски Савез био на светској сцени, сила коју је Америка могла да употреби је имала границе, посебно у удаљенијим крајевима, где нисмо имали велику предност у конвенционалном наоружању. Пошто је СССР помагао владе и политичке покрете које су САД покушавале да униште, постојала је опасност да би америчка интервенција у некој неразвијеној земљи могла довести до нуклеарног рата. Пошто је совјетска препрека уклоњена, Америка може много слободније да врши насиље широм целог света, што су амерички политички аналитичари у последњих неколико година констатовали с великим задовољством.

НАЈЈАЧА КАРТА

У било ком сукобу, сваки учесник покушава да издејствује да се битка води оружјем које му пружа највише изгледа за победу. Ако желиш да стекнеш преимућство, играш своју најјачу карту. Најјача америчка карта је сила, стога, ако можемо да установимо принцип да ће се светом владати силом, победа је наша. Ако се, с друге стране, сукоби решавају мирним путем, од тога имамо мање користи, пошто су наши противници на том пољу једнако добри или бољи од нас.

Дипломатија је за нас посебно неугодна могућност, изузев ако се не води под претњом оружјем. Народ у неразвијеним земљама даје веома малу подршку политици коју воде САД. Ове не иненађује, пошто се ми трудимо да им наметнемо систем којим ћемо им судити и израбљивати их. Дипломатски споразум, макар у некој мери, мора да задовољи и другу страну у преговорима, и то постаје проблем кад ваши ставови нису баш популарни.

(Наставља се)

ДОМИНО УКРШТЕНИЦА

Ова укрштеница рјешава се тако што "плочице" са црним пољима и словима преносите из горњег у доњи дио дијаграма, али тако да на крају добијете исправне укрштене ријечи. У пољима означеним стрелицама добићете називе градова са слика.

Жељко Петровић

◇	А	К	Р	И	◇	◇	П	А	Е	Л	А	С	А	Т	Е	Ж	И
О	Л	Т	А	Т	О	В	И	Л	Т	О	Р	А	◇	П	Н	А	◇
С	У	Р	Д	О	Б	И	Н	А	А	К	А	М	О	◇	О	Ј	◇
Л	О	◇	И	В	О	Н	А	Р	К	Е	Р	◇	П	Ч	А	Т	Е
А	◇	А	◇	А	Н	О	◇	М	О	М	А	О	Р	А	Г	О	Р
Л	И	Р	С	Л	О	Г	М	◇	Н	И	К	Б	А	Р	А	С	Л
С	Б	Е	О	Д	Н	Р	О	М	О	Р	И						
П	А	Л	А	Р	А	С	К	А	М	И	◇						
А	Њ	Е	◇	А	Р	И	◇	Д	◇	Б	Р						
Ј	◇	Б	О	К	О	М	И	Л	Т	◇	У						
А	Т	О	К	А	Н	А	К	Т	Р	О	Н						
В	О	◇	А	◇	И	Л	И	◇	О	В	И						

				В					Њ		
Г											
						Д					
				Г						Л	
						Ј					

АУТОР: ЖЕЉКО ПЕТРОВИЋ	НАШ ГЛЕСНИК СА СЛИКЕ	ИЗВЈЕШТАЧИ СА РАТИШТА	ПОСТАТИ НЕМОЋАН	СМАЊЕНЕ	ТУРКЕ	ОЛИВЕР ТВИСТ	КИКИНДА	ПАРА / РАЗРЕД	↓	ПОСТАВЉАЧ ПАРКЕТА / МУШКО ИМЕ	ВИТЕШКА ИГРА
ВИСОКИ ПЛЕМИЋ											
ЛИЗНУТИ								РЕЛИГИЈСКИ (СКР.) СНИМАК			
НАЗИВ ЗА СТАНОВНИКА НЕКОГ МЈЕСТА						СВИ (ЗАСТ.)	НАГЛИ ПОРАСТ / КУЋИ				
ЗЕМЉА КОЈОМ УПРАВЉА КЊЕЗ (МН.)										АМПЕР ◆ ПРКОСАН	
МУШКО ИМЕ, СИМО, СИМА					САЊАТИ / ВРСТА СТРЕВА						УНУТРА (ЛАТ.)
СРЕЗОВИ, КОТАРИ (ФРАНЦ.)											
ПРОИЗВОД ОД ШЕЋЕРНЕ РЕПЕ						ФИЉМСКО ПЛАТНО / ОСТРВО У ЈАДРАНУ					
ИНДИЈСКА НОВИНСКА АГЕНЦИЈА				ГАЈАНА ЖИТЕЉКА МАКЕДОНИЈЕ					ИСТА СЛОВА / 2. И 1. СЛОВО		
ДИЈЕЛИ ИХ „Љ"			РИЈЕЧНИ ПРЕЛАЗ / РЕЋИ					ЛУКА У ЦРНОЈ ГОРИ / РИЗМА			
НАТЈЕЦАЊЕ У БРЗИНИ, УТРКА					ГЛ. ГРАД АЛБАНЦИЈЕ МАКЕД. / МУШКО ИМЕ						
ОДИСЕЈЕВО ОСТРВО						ОСТРВЉЕ УКАРИБСКОМ МОРУ (МАЛИ И ВЕЛИКИ)					
ИТАЛИЈАНСКИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ											
ЧИТАЛТЕ „ГЛАС СРПСКИ"	МУШКО ИМЕ / ШКОЈА										
ВИТКОСТ											
ПОЛУПРЕЧНИК		БОГ СУНЦА ПЕРУАНСКИХ ИНКА / ТАНТАЛ									
КОЊ			БЛАГО (ПЕСН.) / ЛИТАР								
ВАЛОВИ											

Борово - Балпром

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УНУТРАШЊУ И ВАЊСКУ ТРГОВИНУ

"ОБУЋА ГЛАВУ ЧУВА"
... тврде: ОБУЋА
"БОРОВО - БАЛПРОМ"
ЧУВА И ГЛАВУ И НОВАЦ.
ПРОВЈЕРИТЕ!

Борово-Балпром д.о.о.,
78000 Бања Лука, Ул. Веселина Маслеше 23
Тел.: (078) 11-991,12-383,
12-365, Факс: (078) 11-995

МАРКЕТИНГ

ЗАЈЕДНИЧКИ ДО ПОСЛОВНОГ УСПЈЕХА

"ГЛАС СРПСКИ"

МАРКЕТИНГ

Intertrans
Бања Лука
Младена Стојановића број 7,
Тел. 078/49-917, 49-951
Телефакс: 078/49-964 Телекс: 45-380

ДОО "КРАЈИНАПЕТРОЛ"
Бања Лука, Ивана Франје Јукића број 2
ТЕЛЕФОНИ: централа: 078/12-910
комерцијала: 12-822, 12-914

ПЕРИЧИЋИ
БАЊА ЛУКА

ЕП ЕНЕРГОПЕТРОЛ
Д.О.О. БАЊА ЛУКА
ТЕЛЕФОНИ
централа: 078/12-960
директор: 12-972
комерцијала: 12-968
складиште: 31-147
факс: 12-994

Аутошкола
"ЦЕНТАР"
БАЊА ЛУКА
Петра Прерадовића 13
078/44-200 31-143

МОДНА РЕВИЈА - У СУСРЕТ ПОТРОШАЧИМА

Бања Лука се први пут спомиње почетком 1494. године и од оснивања је предњачила пред другим градовима уже и шире регије. Тако је 1873. године дочекала први воз, прва посједовала исправу у којој се истиче назив града (Доња и Горња Бања Лука), прва је увела у угоститељску понуду хотеле и преноћишта, прва је започела производњу неких врста сира, прва је организовала мале производне погоне и продавнице и, напокон, прва је 5. децембра 1978. године организовала понуду робе на једном мјесту на највећем продајном простору на Балкану. Ријеч је о Робној кући „БОСКА", која је за кратко вријеме стекла мјесто у цјелокупној трговачкој понуди бившег југо-простора и велики углед код потрошача, а као одговоран пословни партнер, у Бању Луку је све више привлачила произвођаче конфекције, техничке робе, опреме. Другим ријечима, РК „БОСКА" постала је неодвојиви мотив бањолучких резгледница и жеља многих потрошача изван овог подручја да се прошетају етажама овог изузетног грађевинског здања. Повод за данашњу посјету овој великој и савременој „продавници", у којој се може пронаћи такорећи све, „од игле да локомотиве", јесте промоција одјеће и обуће готово свих произвођача с подручја српских земаља, која ће бити одржана у бањолучкој дворани „БОРИК" 20. октобра (четвртак) 18 часова.

СИТУАЦИЈА СЕ ПОБОЉШАВА

- Прошла је година била једна од најтежих у пословању овог колектива од његовог оснивања, да би, уласком Републике Српске у заједнички монетарни систем са СР Југославијом почетком ове године биле олакшане могућности за ажурније и квалитетније дјеловање. Тиме су отворена врата успјешније сарадње са свим произвођачима робе коју прометујемо и бољој понуди за потрошаче, који не заобилазе Робну кућу „БОСКА". Тренутно у асортиману нудимо готово педесет одсто робе у односу на мирнодопско вријеме, што довољно јасно говори о крупним корацима у циљу квалитетније и потпуније понуде. Посебно ваља истаћи да РК „БОСКА" у овом времену робу обезбјеђује директно од произвођача, чиме су створене могућности да цјелокупан асортиман нудимо знатно ЈЕФТИНИЈЕ од осталих, а то је у овој беспарици један од значајнијих потеза у сусрет потрошачима коментарише актуелни тренутак „БОСКЕ" Петар ВИШИЋ, директор Сектора за комерцијалне послове.

Недавно је одржана Скупштина дионичарског друштва, изабран је нови Управни одбор и усвојени основни пословни циљеви чија је реализација у току и те ће активности бити пренесене и у наредну годину. Тиме се жели постићи потпуни ефекат маркетиншког односа према оба сектора са којима „Боска" мора оржавати пословне односе-са произвођачима због неопходне робе и с потрошачима, због којих заправо и дјелује, као капацитет од посебног државног интереса, овдје су одлучили да сва производња из српских земаља западно од Дрине мора да буде заступљена у асортиману, што се показало оправданим јер се тиме најдиректније укључила у оживљавање производних привредних ресурса и помоћ у одбрани српских простора. Захваљујући таквом приступу и ниским цијенама, посљедњи је мјесец промет „Боске" удвостручен и свакодневно биљежи узлазну линију, а тај је тренд настављен и у текућем мјесецу.

СВИ ЗА СВЕ—МОДНА РЕВИЈА „БОСКА 94"

Иако „Боска" располаже са 15.700 м² корисног продајног простора и огромним могућностима промоције своје понуде, пришло се организовању посебне промотивне акције - модне ревије, о чему Мирјана НОВАКОВИЋ, директор сектора за развој, каже:

- Овај потез „БОСКЕ" поздрављен је од свих произвођача с подручја Републике Српске, Републике Српске Крајине и СР Југославије јер је неопходно јавности и потрошачима показати могућност и стање у области одјеће и обуће. Пријавило се више од 40 произвођача, који ће Бањолучанима, и не само њима, приказати најновије колекције за сезону „ЈЕСЕН—ЗИМА 94/95", чиме се РК „БОСКА" укључује у цјеловитију борбу за квалитетнији живот и ствара могућности да потрошачи на једном мјесту, без обзира на климатске прилике изаберу тражену робу.

И не смо то. У сутерену РК „БОСКА" комплетна је угоститељска понуда, а на појединим етажама и допунски асортимани за изненађење. Надамо се да вас неће изненадити ако на посљедњој етажи архитекта-савјетник покуша „бити при руци" у избору намјештаја, а модни савјетник понуди неки други модел. Дакако, сервиси раде ради евентуалних исправки или прекрајања. Овог пута, 20 октобра четвртак 18 часова, РОБНА КУЋА „БОСКА" РАДИ У СПОРТСКОЈ ДВОРАНИ „БОРИК", НА ПОКАЗНОЈ МАНИФЕСТАЦИЈИ „ЈЕСЕН—ЗИМА 94/95". ПРОВЈЕРИТЕ ЗАШТО!

Драган КИСИН

МТП на велико и мало
"БОСКА" ДД
Бања Лука

централа 38-770
комерцијала 44-040
факс 35-977

УЧЕСНИЦИ РЕВИЈЕ

1. ДП "СВИЛА" ИНДУСТРИЈА СВИЛЕНИХ ТКАНИНА ЧЕЛИНАЦ
2. „САНА" МОДНА КОНФЕКЦИЈА НОВИ ГРАД
3. ДП „ВЕЗИОНИЦА" ЗВОРНИК
4. „ТРИКО" ШИПОВО
5. „БОРАЦ" ТВОРНИЦА КОНФЕКЦИЈЕ ПРИЈЕДОР
6. „ТРИКО" ИНДУСТРИЈА ТРИКОТАЖЕ И КОНФЕКЦИЈЕ ГРАДИШКА
7. „БОРАЦ" ТВОРНИЦА КОНФЕКЦИЈЕ ЛУШЦИ—ПАЛАНКА
8. „ШИТ" ШАМАЧКА ИНДУСТРИЈА ТЕКСТИЛА ШАМАЦ
9. „КНЕЖОПОЉКА" КОЗАРСКА ДУБИЦА
10. „КНИЊАНКА" КОНФЕКЦИЈА КНИН
11. „ЛИЧАНКА" СРБ
12. „НОВИТЕТ" ПЕТРОВАЦ
13. „БОСНА" ТВОРНИЦА ОБУЋЕ БАЊА ЛУКА
14. ДД МС „ИЗБОР" БРЧКО
15. „КУРЈАК" БИЈЕЉИНСКА КОНФЕКЦИЈА БИЈЕЉИНА
16. „МЛАДОСТ" МРКОЊИЋ—ГРАД
17. ДП „СЛАТЕКС" СЛАТИНА
18. ДД „ЈАСНА" ТВОРНИЦА ДЈЕЧИЈЕ КОНФЕКЦИЈЕ РОГАТИЦА
19. „ТАМАРИС" ЧЕЛИНАЦ
20. „ИНТЕРПЛЕТ" ТЕКСТИЛНИ КОМБИНАТ БРЧКО
21. „ПИОНИР" КОНФЕКЦИЈА ОДЈЕВНОГ ТЕКСТИЛА ПРЊАВОР
22. ДП „ПРОЛЕКС" КОТОР—ВАРОШ
23. ДП ТВОРНИЦА ОБУЋЕ „СЛОГА" ПРЊАВОР
24. ДД ФАБРИКА ОБУЋЕ ТЕСЛИЋ
25. ТКГ „ЈАДРАНКА" БАЊА ЛУКА
26. ДП ТВОРНИЦА КОЖЕ И ОБУЋЕ „ПИКО" ПРЊАВОР
27. ПАМУЧНИ КОМБИНАТ „ЈУМКО" ВРАЊЕ
28. САЛОН „ВЕРА" БАЊА ЛУКА
29. „САФАРИ КОМЕРЦ" БАЊА ЛУКА
30. „МИЛТЕКС" БАЊА ЛУКА
31. „ВУТЕКС" ВУКОВАР
32. „НАШ ДОМ" БАЊА ЛУКА
33. „ЛЕПА РАДИЋ" КОНФЕКЦИЈА КРУПА НА УНИ
34. „КНЕТЕКС" КНЕЖЕВО
35. „ЗЕНИТ" БИЈЕЉИНА
36. „УНА" ТВОРНИЦА ОБУЋЕ КОСТАЈНИЦА
37. „ПОУЋЕ" ТРИКОТАЖА КОСТАЈНИЦА
38. „ВРЕЛО" ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОИЗ.ТРИКОТАЖЕ ЧАЈНИЧЕ
39. „ЛОВНИЦА" КОНФЕКЦИЈА ШЕКОВИЋИ
40. „БОСНА" ТВОРНИЦА ЧАРАПА БРОД
41. „МЕЂУГОРЈЕ" ТРИКОТАЖА ГЛАМОЧ
42. „ВЈЕКОСЛАВ БАКУЛИЋ" МОДРИЧА

Дана 16.10.1994. навршава се тужна година дана од погибије нашег драгог супруга оца брата борца Републике Српске

МИРКА (СТЕВАНА) ТРИКИЋА

Вријеме које пролази не доноси утјеху него само бол и тугу. Вјечно ћемо те носити у својим срцима. Ожалошћени: супруга дјеца браћа и сестре са породицама 029348

Тужно сјећање на радног колегу

ВИНКА КОЧИЋА

19.10.1993 - 19.10.1994
Колектив ДП „Вепрехрана"

Тужно сјећање на драгог

МИЛАНА ПРЕДИЋА

Тетка Бојо, тетак Славко сестра Горана са дјецом
0029452

Тужно сјећање на драгог сина брата и ујака

РАДОМИРА РОМИЋА

(19.1.1962 - 16.10.1994)
Навршава се друга година од погибије драгог сина, брата и ујака. У нашим срцима ти увјек живиш, јер вољени никад не умиру. Твоји најмилији
(0029430)

Дана 15.10.1994 године навршавају се двије тужне године од смрти наше драге мајке и баке

СЛАВКЕ (Милана) СТАНОЈЕВИЋ

Драга наша мајко и бако, бол за тобом је неиздржив. Живјећеш вјечно у нашем срцу као највећа успомена, љубав и туга.
Захвална њена дјеца Невенка и Вера зет Радомир и унук Синиша
(028578)

Дана 16.10.1994 навршавају се три године од преране смрти нашег драгог сина и брата

НЕЂЕ РАДОЊИЋА

Твој племенити лик остаће вјечно у нашим срцима. Тог дана у 12 часова посјетићемо његову вјечну кућу. - Породица Радоњић
0029449

Тужно сјећање на нашу вољену

ЗОРУ ДАДУ ПОПОВИЋ

Остаћеш заувијек вољена и незаборављена.
Твоји: Илија, Мирко, Зора, ВАЊА и ЗВЕЗДАНА

Тужно сјећање на драгог

НЕЂУ РАДОЊИЋА

Са зебњом те испратих у стихију рата, а био си пун живота и среће. Сад са болом почекујем твоје годишњице и са синовима дијелим успомене. Твоји синови Ранко, Давор и супруга Анка
0029449

Тужно сјећање на драгог пријатеља

НЕЂУ РАДОЊИЋА

Од Весне и Поћана
029449

Тужно сјећање на радног колегу

НЕЂУ РАДОЊИЋА

„Боринци промет"
0029449

Драгом сваку

ЗЛАЈИ

Мало је људи" који су били племенити као ти.
Свастика Ранка са породицом
0029451

Прошла је тужна година од трагичне смрти наше драге мајке и супруге

ЗОРЕ ПОПОВИЋ

17.10.1993
- 17.10.1994
У суботу у 11 часова изаћи ћемо на њен гроб положити цвијеће и залити сузама.
Драга мајко сваки дан ми је теже и теже без Тебе.
С љубављу и тугом у срцу супруг Перо син САША и кћерка САНЕЛА

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 тужних и болних дана од смрти наше драге мајке свекрве баке и прабаке

СТОЈЕ ВУЛИН

У недјељу 16.10.1994 године у 11 часова посјетићемо њезину вјечну кућу на гробљу у Борику и положити цвијеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже да се још једанпут порсјетимо на њезин честити и драги лик чисту и поштену душу, на њезино велико и племенито срце.
С љубављу и поштовањем ожалошћена дјеца: синови Грујо и Илија, кћерка Драгослава, снаха, унучад и праунучад
0029413

Тужно и болно сјећање на моју драгу маму

СТОЈУ ВУЛИН

Драга моја мајко болна су јутра и тужно сутра. Без тебе дани су тешки суморни хладни без тебе ноћи ми дуге препуне туге без тебе. Пуста је кућа а празна душа без тебе.
С тугом у срцу твоја кћерка Драгослава
0029413

Посљедњи поздрав радном колеги

БРАНИ ЦВИЈЕТИЋУ

Од другова из МДД Хотел „Босна"
0029447

Посљедњи поздрав драгом

БРАНИ ЦВИЈЕТИЋУ

Од Бошка и Милене Панца
0029433

Посљедњи поздрав драгом

БРАНИ

Од порбдице Чепркало
0029450

Дана 18.10.1994 године навршава се четрдесет дана од смрти нашег драгог

ЗОРАНА (ПЕТРА) КУЧУКА

Дана 16.10.1994 године у 10.30 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу Ребровац.
Ожалошћени: супруга Недељка син Драган, кћерка Драгана снаха Мирослава зет Радослав, унучад: Драган, Горан, Зоран и Јована и остала родбина и пријатељи
0029406

Тужно сјећање на драгог

ЗОРАНА (ПЕТРА) КУЧУКА

Од брата Љубана са породицом
0029406

Дана 15.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од сахране нашег драгог сина брата дјевера и стрица

МИЛАДИНА ДРАГОЈЕВИЋА

Дана 16.10.1994 године у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу у Чокорима.
Ожалошћена породица
0029445

Тужно сјећање на драгог супруга и оца

ЗОРАНА ГОЛЕМОВИЋА

18.10.1991 - 18.10.1994
Супруга Луција кћерка Драгана и син Александар
0029438-39

Тужно сјећање на вољеног супруга

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

Вријеме пролази а бол је вјечна.
Твоје кћери: Александра, Маријана и Данијела
029428

Тужно сјећање на брата

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

С тугом и болом брат Недељко, снаха Бранка
029428

Тужно сјећање на вољеног супруга

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

6.9.94-16.10.94
Тешко је схватити да те више нема.
Твоја супруга Стојанка
0029428

Тужно сјећање на стрица

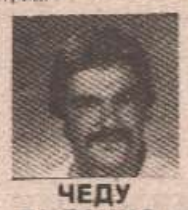

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

Твоји Бранислав
0029428

Тужно сјећање на драгог стрица

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

Твоја Далиборка
0029428

Тужно сјећање на кума

ЧЕДУ ВИДАЧКОВИЋА

Од кума Мише и куме Вере са дјецом Крупљанин
0029428

Дана 16.10.1994 године навршавају се двије године од смрти нашег драгог супруга оца и дједа

БОГДАНА ВУЧИЋА

Супруга Драгиња са дјецом
0029301

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од смрти драгог

ПАНТЕЛИЈЕ Вељке ПОПОВИЋА

борца Војске Републике Српске
Тог дана у 10 часова посјетићемо његову вјечну кућу положити цвијеће на гробљу у Довиљима. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћени: мајка Савка отац Вељко супруга Миља кћери Слађана и Сања те остала родбина и пријатељи
028669

Субота 14 дана туге и бола за нашим драгим сином и братом

ДАНИЈЕЛОМ БОЈАНИЋЕМ

Драги мој брате купио сам ти руже од своје прве стипендије желијући смо да буде другачије.
Твоја сестра Данијела
029442

Тужно сјећање на драгог

БРАНИСЛАВА ЊУРЧИЈУ

16.10.1991
- 16.10.1994
Дана 16.10.1994 у 11 часова посјетићемо његов гроб и положити цвијеће.
Породица Ђурчија
0029425

Тужно сјећање на радног колегу

БРАНИСЛАВА ЊУРЧИЈУ

16.10.1991
- 16.10.1994
Радне колеге Бањалучке банке Девизна ликвидатура
0029422

Тужно сјећање на драгог кума

БРАНИСЛАВА ЊУРЧИЈУ

Од кума Моме и Неше са породицама

Тужно сјећање на вољену мајку

МАРИЈУ ГАЛИЋ

Дана 15.10.1994 године навршава се тужних 6 мјесеци од смрти вољене мајке. Ожалошћена породица: супруг Гојко дјеца Ранко, Недељка, Нада, Раденка снаха зетови и унучад
0029434

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од смрти драгог

ВОЈНА БАШИЋ, рођена ПОПИЋ

из Сребрене
Успомену на њен племенити лик чувају с љубављу и поштовањем супруг Мило син Жељко сестра Анђелка и брат Недељко с породицама и породице Милошевић Бранка и Фекете
0028848

Навршава се тужних четрдесет дана од погибије нашег драгог

БОГДАНА ЏАЈИЋА

Вријеме неумитно пролази а бол и туга вјечно остају у нашим срцима.
Тугујуће супруга Винка син Бранимир и кћерка Бранка
0029421

Дана 18.10.1994 године навршава се 10 година од смрти наше драге мајке свекрве баке и прабаке

ДМИТРЕ ТУНИЋ

У недјељу 16.10.1994 године у 11 часова посјетићемо њен гроб и положити цвијеће.
Захвални синови, кћери снахе зетови унучад и праунучад
0029341

Дана 16.10.1994 године навршава се 6 болних мјесеци откако смо се растали од нашег драгог брата и сина

МИЛОРАДА МАРКАНА МАРКОВИЋА

Сестре Горана и Бранислава нећакиња Ирена и зет Славко
0029329

IN MEMORIAM

МИЛИЦА ТАБАКОВИЋ

17.10.1984
- 17.10.1994
Вјечно ћеш живјети у нашим срцима
Твоји Лазо Дара Вера Драган
(028697)

Тужно сјећање на драгог брата

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

Сестра Споменка и сестрићи Дубравка и Кристина
0029446

Дана 15.10.1994 године навршавају се 4 тужна мјесеца од смрти нашег драгог оца и 7 дана од смрти драге мајке

МИЛАН И АЊА ТРКУЉА

Дана 16.10.1994 године у 11 часова посјетићемо њихову вјечну кућу и положити цвијеће на гробљу у Ребровац те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћени син Мирослав снаха Радмила унучад Тања и Милан
0029441

Тужно сјећање на драге родитеље

МИЛАНА и АЊУ ТРКУЉА

Вријеме пролази а туга и бол су вјечни.
Кћерка Веселка зет Фрањо унучад Драган и Драгана
029441

МАЛИ ОГЛАСИ

Продаја

Куће-земљишта

- „Сезам" за вас купује, продаје изнајмљује станове куће, локале 078/42-157, 078/50-994. (ш 028844)
- Продајемо и мијењамо ваше викендице и куће у Далмацији. 078/44-477. (ш 028678)

Аутомобили

- Продајем камион „застава 635" АД, регистрован 1978, телефон 078/756-237. (ш 028855)
- Продајем камион мерцедес 11-13, 1977 година, телефон 079/22-720. (ш 029323)

Станови-понуда

- Издајем стан, Љубљанска 13, Бушак 3, телефон 078/54-886. (ш 029430)
- Издајем празан двособан стан с телефоном и гаражом Колубарска 12. (ш 029432)

Разно

- Продајем парцелу са два гробна мјеста на православном гробљу у Борику, телефон 078/45-989. (ш 029403)
- Алфа камин пећницу, столарију, пећ за централно жељезо стаклену вуну, телефон 078/40-523. (ш 029418)
- Продајем сипорекс, телефон 078/44-964. (ш 029413)
- Хитно потребна канцеларија са телефоном, телефон 078/11-992. (ш 29435)
- Продајем нову пећ за централно гријање у Бањој Луци, 42.000 калорија, телефон 070/35-225. (ш 029444)

МЕРМЕР
ЧЕЛИНАЦ Д.Д.

ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ:

ТЕРАЦО ЗРНО бијело, црно и црвено
ТЕРАЦО ПЛОЧЕ брушене од сивог и бијелог цемента, обојене, разних дезена и димензија: 25x25x2,5; 40x40x3,8 цм
КУЛИР ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента са зрнима бијеле, црне и црвене боје, гранулираним ријечним облутком димензија 40x40x3,8 цм,
БЕТОНСКЕ ПЛОЧЕ од сивог и бијелог цемента, натур и обојене од кречњачког или еруптивног агрегата димензија 40x40x3,8 цм
ПЛЕМФАС-1 прскана фасада "ХИРОФА"
ПЛЕМФАС-2 зарибана фасада "СЕП"
МЕРИКОЛ љепило за керамику, хераклит и сл.
ФУГИМЕР маса за испуњавање фуга
МЕРИГЛЕТ маса за глетовање зидова
КАМЕНО БРАШНО гранулација 0-0,1 мм као пуниво и за калцификацију земљишта
Паковано сиво и бијело цемента
Насипни материјал, услуге превоза и минирања

ПРОДАЈА У КРУГУ ПРЕДУЗЕЋА ПО ФАБРИЧКИМ ЦИЈЕНАМА

Централа (078) 851-010 Директор 851-199
Факс 851-256 Комерцијала 851-266

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 најтужнијих и најболнијих дана од смрти нашег драгог сина супруга, оца брата и ујака

МИЛАНА (ВОЈКЕ) ПРЕДИЋА

Тога дана у 10 сати посјетићемо његову прерано вјечну кућу, окитити је цвијећем и залити сузама.
Уједно, овом приликом желимо да се захвалимо свима онима који су нам у нашим најтежим тренуцима покушали ублажити бол својим присуством и ријечима саучешћа за нашег вољеног Милана.
Непостоје ријечи којима би се могла исказати бол његових најмилијих: оца Војке мајке Анђелије, супруге Јадранке, сина Јована сестре, сестрића и сестрични, те свих оних који су га стварно познавали: породице кумова, пријатеља његових ратних другова и комшија

(0029419)

Тужно сјећање на вољеног мужа и тату

МИЛАНА ПРЕДИЋА

С тугом и болом твоја супруга Јаца и твој син Јован

(0029419)

Тужно сјећање на вољеног брата

МИЛАНА ПРЕДИЋА

Од сестре Бране зета Славка Душице и Милице

(0029419)

Тужно сјећање на вољеног брата

МИЛАНА ПРЕДИЋА

Од сестре Дане, зета Милоша и Далибора

(0029419)

Тужно сјећање на вољеног комшију

МИЛАНА ПРЕДИЋА

Од породице Слијепчевић

(0029419)

Тужно сјећање на вољеног брата

МИЛАНА ПРЕДИЋА

Од стрица Бранка стрине Лепе, сестре Слађане, брата Златка, снахе Милке са дјецом

(029419)

Тужно сјећање на драгог

МИЋУ ПРЕДИЋА

братић Драган Марковић и Божана са дјецом

Дана 16.10.1994 године навршава се тужна и болна година од како нас је заувијек напустио наш вољени син брат, дјевер и стрико

НИКОЛА СОЛОМУН

Тога дана у 11 сати посјетићемо његову вјечну кућу и положити цвијеће на Српско-православном гробљу „Свети Пантелија" у Борику, те позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже
Ожалошћена породица: мајка Драгица отац Мићо и браћа са породицама

(0029416)

Тужно сјећање на драгог стрица

НИНУ

Твој племенити лик и доброту вјечно ћемо памтити
Твоје синовке: Драгана, Мирјана, Маја и Соња

(029416)

Болно сјећање

НИКОЛА СОЛОМУН НИНА

Вријеме које је прошло и које ће проћи не може те вратити. Али зато из наших мисли и нашег срца нико те не може избрисати.
Твој брат Драган, снаха Стојанка, синовке Драгана и Мирјана

(0029416)

Тужно сјећање на вољеног брата

НИКОЛУ СОЛОМУНА

Нека је вјечна слава и хвала Николи Соломуну, непрежаљеном брату, вољеном стрицу и поштованом дјеверу.
Брат Здравко, синовке Маја и Соња, и снаха Зинка

(029416)

Тужно сјећање на вољеног сина

НИКОЛУ СОЛОМУНА

Вријеме пролази а туга и бол су вјечно у нашим срцима.
Неутјешна мајка Драгиња и отац Мићо

Дана 16.10.1994 године навршавају се три дуге и болне године откада није са нама наш вољени отац син и супруг

ЗЛАТКО ЗЛАЈА СТОЈКОВИЋ

Тога дана у 11 сати посјетићемо његову вјечну кућу.
Отац Милорад мајка Сафета син Дарко и супруга Вера

(0029415)

Тужно сјећање на нашег драгог

ЗЛАТКА

његови чика Љубо, стрина Богдана, сестра Цана са дјецом Дудом и Даном

(029415)

Тужно сјећање на нашег вољеног

ЗЛАЈУ

Вјечно ћеш остати у нашим срцима
Миленко Соња и дјеца

(029415)

Тужно сјећање на нашег вољеног

ЗЛАЈУ

пашанац Горан свастика Зора и Стефани

(0029415)

Тужно сјећање на драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С поштовањем и љубављу ујак Богдо и ујна Мара

29414

Тужно сјећање на драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С поштовањем и љубављу ујак Владо и ујна Ана

029414

Тужно сјећање на драгог сина

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

С поштовањем и болом мајка Анка

029446

У недјељу, 16.10.1994 године навршаваају се двије године од када нас је наша најдража и једина

ВЕРА МАЈСТОРОВИЋ

заувијек напустила од када твој осмијех, твоја љубав и доброта нису са нама. Отишла си у вијету своје младости као анђео љепоте. Твој лик и љубав у нама заборав никад неће прекинути, а бол за тобом вјечно ће у нашим срцима остати.
Истог дана у 11 сати ћемо посјетити њену вјечну кућу и положити цвијеће.
Заувијек ожалошћена мајка Мира сестра Ана Гого и Сеад

(0029335)

Тужно сјећање на нашу драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

Ни вријеме које нас раздваја никада неће избрисати сјећање на тебе.
Вјечно ћеш живјети у нашим срцима
Твоја тетка Љубица и тетак Душан

(0029336)

Тужно и болно сјећање на вољену нашу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

Твоји Ујко, Слободан са породицом

(0029357)

Тужно сјећање на нашу драгу и вољену

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С тугом и болом тетка Севка са породицом

(0029337)

Тужно сјећање на драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С тугом и љубављу сестра Гога с породицом

029414

Тужно сјећање на драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С тугом и љубављу сестра Љиља с породицом

0029414

Тужно сјећање на драгу

ВЕРУ МАЈСТОРОВИЋ

С тугом и љубављу сестра Славица с породицом

0029414

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 тужних дана од како нас је заувијек напустио наш драги тата

ВЕЉКО (КРСТАНА) КОВАЧЕВИЋ

Драги тата твој племенити и ведри лик ће вјечно остати у нама, јер они који се воле не умиру.
Тога дана, драги тата доћи ћемо на твој гроб и залити га сузама
Вјечно ожалошћена твоја кћерка Велинка зет Мирко унук Ненад и прија Јованка

(0029412)

16.10.1994 год. навршава се 40 дана од смрти нашег драгог дједа

ВЕЉКА (КРСТАНА) КОВАЧЕВИЋА

Драги дједе вјечно ћеш остати у нашим срцима
Твоји унуук Предраг унука Илинка те праунучад Јелена и Саво

(029412)

Дана 16.10.1994 године навршава се 40 дана откако смо те изгубили наш драги дједе

ВЕЉКО

Никад те нећемо заборавити.
Твој унук Небојша унука Маринка, те праунук Марко

(029412)

Дана 16.10.1994. године навршава се 40 тужних дана откако није са нама наш драги дјед

ВЕЉКО (КРСТАНА) КОВАЧЕВИЋ

Драги мој дједе још увијек не могу да схватим да нам се нећеш вратити. Тамо гдје си отишао нико се није вратио. Твоје племенито срце насмијано и ведро лице ће вјечно живјети у мени.
Твоја унука Далибора (028412)

Дана 14.10.1994 године навршиће се 40 тужних дана од када нас је заувијек напустио наш драги син, супруг отац брат и ујак

СПОМЕНКО КОЊЕВИЋ

Обавјештавамо сву родбину пријатеље, комшије и све остале да ћемо у недјељу, 16.10.1994 године у 11 сати посјетити његов гроб положити цвијеће и залити сузама на гробљу у Гламочаници
Вјечно ожалошћена мајка Анка супруга Мара кћерке Тамара и Биљана сестра Споменка сестрић Дубравко и сестрична Кристина

(0029427)

Тужно сјећање на драгог зета

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

Породица Марјановић

(0029427)

Тужно сјећање на драгог братића

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

Од тетке Цице тетка Миле брата Мирослава и снахе Сање

(0029427)

Тужно сјећање на драгог брата

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

Од сестре Јадранке и зета Боривоја

(029427)

Тужно сјећање на драгог братића

СПОМЕНКА КОЊЕВИЋА

Од стрица Љубе стрине Кате сестара Љиљане и Горадне

(0029427)

Болно сјећање на мог јединог и вољеног сина

БОШКА БОБУ ТОШИЋА

Прође сине три године откако те Бобо вољени нисам видјела ни пољубила. Три године неизмјерне туге и бола за тобом — жељо моја једина јер ми те рано узеше.
Имао си само 29 година — младости моја
Нема ријечи да исказем своју бол за тобом
Дана 16.10.1994 године навршаваају се три године од смрти мог вољеног сина
Позивам све колеге пријатеље комшије и његове саборце да тог дана у 11.00 часова посјетимо његову вјечну кућу. До гроба неутјешна мајка Нада

(0029424)

Вољени наш

БОБО

Вољели смо те и вољећемо те највише на свијету
Твоја тета Лепа чико Вера Зока и Опи

(029424)

Тужно сјећање на јединог сестрића

БОШКА БОБУ ТОШИЋА

Био си и остаћеш наш понос
Породица Томаш

(0029423)

Дана 16.10.1994 године навршаваају се три године од смрти драгог наш пријатеља

БОШКА БОЛЕТА ТОШИЋА

Увијек ће те се радо сјећати твоји пријатељи Жељо и Зарка

(028696)

Тужно сјећање на вољеног друга

БОЛЕТА

Од НЕНИЈА

(0029417)

Тужно сјећање на наше драге

МИОДРАГА (5.6.94 - 15.10.94) и

ТАНУ (15.10.92 — 15.10.94)

СТОЈАНОВИЋ

С тугом и болом ожалошћена породица Стојановић

(0029349)

Посљедњи поздрав драгом брату и шуријаку

РАДОМИРУ БЛАГОЈЕВИЋУ

Од сестре Госпане и зета Станислава.
Брате, ти течеш струјиш нашим венама. До јуче смо те гледали живог и здравог, очи у очи, а сад затвараш своја окца да и крријеш поглед од нас брате. Ко да нам покаже и ко да нас убиједи да те нема?!
Не нико не може. Ја још чујем твој глас и осјећам твоју руку на свом рамену. Није могуће да те нема.
Воле те и љубе твоја сестра и зет

(0029431)

Посљедњи поздрав ујаку

РАДОМИРУ

Од сестричне Славке и сестрића Славише
Ујаче, иако те нема међу нама ти си нашим срцима.
Гдје ћеш остати заувијек
Ти си за нас непоновљив непрежаљив. Волимо те и љубимо увијек ће тако и бити.

(0029431)

Посљедњи поздрав комшији

РАДОМИРУ

Од Велимира Даринке и Вељке

(0029437)

Дана 16. октобра 1994 године навршаваају се три тужне године од смрти мог вољеног сина

МАРИЈА СЕНЕКА

С тугом и болом мајка и сестра

(0029420)

Тужно сјећање на

МАРИЈА

С поштовањем Сњежана и Буцо

(0029426)

Дана 16.10.1994 године навршаваају се двије тужне године од смрти наше драге мајке свекрве баке и прабаке

ЗОРКЕ ПЕРОВИЋ

Ожалошћена породица Перовић

(0029350)

ПОСЉЕДЊЕ ВИЈЕСТИ

ТУЂМАН НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА НОВИНАРЕ

ИЗ БЕОГРАДА „ИНИЦИЈАТИВЕ ИЗНЕНАЂУЈУЋИХ РАЗМЈЕРА"

САРАЈЕВО, 14. октобра (СРНА) — Предсједник Хрватске Фрањо Туђман изјавио је на данашњој конференцији за новинаре у Загребу да ће процес реинтеграције Републике Српске Крајине у хрватски државотворни простор започети већ крајем ове године.

Постепени процес реинтеграције, према његовим ријечима, започеће отварањем саобраћајница и нафтовода, договором о нормализацији водоснабдијевања Задра и враћањем избјеглица на своја огњишта.

Туђман је нагласио да су оквири за реинтеграцију РСК прецизно формулисани у хрватском уставу „који каже да Срби у Хрватској могу имати локалну аутономију у оним подручјима у којима су прије рата били већина, а то су два котара — глински и кнински".

Према његовим ријечима, никаква федерација нити конфедерација између Хрватске и РСК не долази у обзир.

„Хрватска је спремна да политичким путем разријеши све спорове са Книном и то сам данас рекао специјалном изасланику УН Јасушију Акашију и главнокомандујућем УНПРОФОР-у за бившу Југославију Бертрану де Лапрелу. **Али, ако то не уроди плодом, ми ћемо свој државотворни простор реинтегрирати силом", упозорио је Туђман.**

Он је оцијенио да је Милошевићева национална политика доживјела спом и наговијестио да из Београда стижу **„неке назнаке о политичким иницијативама готово изненађујућих размјера"**, али је о томе, како је напоменуо, још рано говорити.

Коментаришући хрватско-муслиманске односе у бившој Босни и Херцеговини, Туђман је констатовао да је **веома мало или скоро ништа учињено на обликовању кантоналних и општинских власти унутар федерације.**

„Ја не знам докле се тамо дошло нити је то мој проблем, али морам напоменути да са хрватске стране стижу замјерке на понашање муслиманских власти. Све скупа, то су проблеми које треба да рјешава влада хрватско-муслиманске федерације" закључио је Туђман.

ЗА ПОРОДИЦЕ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА

БЕСПЛАТНА СТРУЈА

БИЈЕЉИНА, 14. октобра (СРНА) — Извршни одбор Скупштине општине Бијељина донио је одлуку да се породицама погинулих бораца и инвалида рата омогући бесплатна потрошња електричне енергије.

Извршни одбор донио је и закључак да се код надлежних органа покрене ревизија стамбеног фонда на простору бијељинске општине, како би се изузимањем стамбених јединица од бесправно усељених лица и изузимањем вишка стамбеног простора што боље ријешио проблем сміештаја породица погинулих бораца.

Раније покренута акција снабдијевања огрјевом породицама погинулих бораца и инвалида на подручју Бијељине успјешно се приводи крају.

САОПШТЕЊЕ ОСНОВНОГ СУДА

ЂОГО НИЈЕ УМРО НАСИЛНО

ЗВОРНИК, 14. октобра (СРНА) — Према резултатима истраге налазима и мишљењима патолога др Зорана Станковића и др Љубомира Цуркића, смрт Ристе Ђоге, главног и одговорног уредника Српске телевизије, наступила је као посљедица утопљења, а трагова насиља није било, каже се у данашњем саопштењу за јавност Основног суда у Зворнику.

У саопштењу које је потписао предсједник Суда истражни судија Васо Ерић наглашава се да су правосудни органи одмах по нестанку Ристе Ђоге, 10. септембра ове године са терасе зворничког хотела „Видиковац" заједно са припадницима Министарства унутрашњих послова Републике Српске, предузели све потребне радње како би се утврдила истина о овом случају.

Поред тога, када је Ђогино тијело пронађено 13. септембра у води зворничког језера, у непосредној близини овог хотела, одмах су извршене све истражне радње како би се утврдиле околности у вези са смрћу уредника Српске телевизије, каже се у тексту.

„Сви налази патолога др Станковића и др Цуркића подударају се са изведеним доказима који елиминишу било какве претпоставке о насилној смрти Ристе Ђоге", констатује се на крају саопштења Основног суда у Зворнику.

УСКОРО У ЊУЈОРКУ

ДЕЛЕГАЦИЈА НАТО О БОСНИ

БРИСЕЛ, 14. октобра (Танјуг) — Делегација НАТО која ће се ових дана обрести у Њујорку ради разговора у УН о новој стратегији за бившу Босну, предводиће помоћник генералног секретара НАТО за планирање и политику одбране Антони Крег потврђено је у сједишту ове војне алијансе у Бриселу.

Још се не зна ко ће у Њујорку бити Крегов саговорник, али очекује се да ће то бити високи званичник, из Одјељења Уједињених нација за операције очувања мира. Значајна је новост, како се у Бриселу упорно тврди, да ће у разговорима учествовати и Виталиј Чуркин, будући амбасадор Русије у Белгији, уједно задужен за одржавање веза са НАТО.

Мада се настоји да се остави утисак како су будући саговорници сагласни о новој стратегији НАТО у Босни, све је више доказа да међу партнерима постоје значајне разлике.

Оне су, како тврде дипломатски извори у Бриселу, потврђене и писмом Бутроса Галија, у коме се изражавају резерве према плановима да се српски положаји у Босни подвргну оштрим ваздушним нападима, а нарочито према захтјеву да се то чини без претходне најаве.

ПАЛЕ — РЕГРУТИ

ИСПРАЋЕНА ТРЕЋА КЛАСА

САРАЈЕВО, 14. октобра (СРНА) - Са Пала је данас у 12 часова свечано испраћена трећа овогодишња класа регрута са подручја сарајевско-романијске регије на војну обуку у специјализоване центре широм Републике Српске.

Према подацима Министарства за одбрану РС, одзив за регутацију је стопостотан. У овој класи налазе се војно способни младићи, рођени 1975. и 1976. године који су завршили средњу школу.

СЛОБОДАН МИЛОШЕВИЋ:

ХВАЛА КРАЉЕВЧАНИМА

КРАЉЕВО, 14. октобра (Танјуг) — Предсједник Србије Слободан Милошевић упутио је поруку Краљевчанима, у којој захваљује на додјељивању високог признања - Повеље против насиља и рата - за мир у свијету, и изражава жаљење што због изузетних обавеза није данас у могућности да је лично прими.

У краткој поруци, коју је на комеморацији у Спомен-парку у Краљеву прочитао предсједник Скупштине општине Краљево Мирослав Карапанџић, предсједник Милошевић обећао је да ће ускоро посјетити тај град, пошто ће бити и прилика да му се уручи традиционално признање.

ВРИЈЕМЕ

БАЊА ЛУКА, 14. октобра - Снажан европски антициклон и даље у нашој земљи условљава сунчано, суво и стабилно вријеме. Температуре у 13 часова: Петрова Гора 12, Глинтвичка језера 14, Приједор, Соколац, Пале, Козарска Дубица и Удбина 15, Градишка, Теслић, Добој, Кључ и Глина 16, Бања Лука, Деревента, Пакрац и Скучани 17, Дрвар 20, Книн 21, те најтоплији Бенковац, 22 степена.

Наредна ноћ и јутро биће магловити, уз мјестимично слаб мраз. У току викенда очекујемо и даље суво, сунчано и стабилно вријеме, уз мјестимичну маглу и мраз. Минималне јутарње температуре кретаће се од 0 до 7, а максималне од 18 до 22, у Далмацији и Херцеговини до 24 степена.

МЕТАЛ ДП
БАЊА ЛУКА
-Управа-
Централа: 12-833
Ген дир.: 11-717
-Комерцијални сектор-
Централа: 32-366
Пом. ген. дир. за комерц. послове: 42-148

Субота, 15. октобар

СРПСКА РАДИО—ТЕЛЕВИЗИЈА — ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА
СТУДИО БАЊА ЛУКА НА СРЕДЊЕМ ТАЛАСУ 1071 и 1386 КХз, те мрежи УКТ-ПРЕДАЈНИКА И УДРУЖЕНЕ РАДИО—СТАНИЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
5.00 Вијести (СА). 5.05 Јутарњи програм. 6.00 Вијести (СА). 6.05 Јутарњи програм из сарајевског студија. 7.00 ЈУТАРЊЕ НОВОСТИ (СА). 7.20 Покидане везе. 8.00 Вијести. 8.05 Музички магазин. 9.00 Вијести. 9.05 Емисија за село. 10.05 Документи - магазинска емисија. 1.00 Вијести. 11.05 Дјечија емисија. 12.00 ПОДНЕВНЕ НОВОСТИ. 12.30 Музички предах. 13.00 Вијести.
Од 13.05 до 16.00 Суботом о свему.
14.00 Вијести. 15.00 Вијести. 16.00 ДНЕВНИК. 16.30 Музички предах. 17.00 Вијести. 17.05 Одабрали смо за вас. 18.00 Вијести (СА). 18.05 Музика - ЕКО - музика и огласи и обавјештења (БЛ). 19.00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК. 19.30 Интермецо. 20.00 ВЕЧЕ УЗ РАДИО. 21.00 Вијести. 22.00 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ. 22.30 Староградска сједница - музичка емисија. 23.00 Вијести. 23.05 Музика за лаку ноћ. 00.00 ПРЕГЛЕД ДАНА. Од 00.10 до 05.00 Ноћни програм.

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
• Програм емитује Студио Бања Лука и Студио Сарајево
11.00 - Дневник - реприза. 12.00 - Отворени програм. 15.00 - Отворени програм. 19.15 - ЕПП (БЛ). 19.30 - Дневник РТС. 20.10 - ЕПП (БЛ). 20.15 - Интермецо. 20.20 - ЕПП (Са). 20.30 - Дневник СТВ. 21.15 - Спортски мозаик. 21.50 - ФИЛМ. 23.15 - Вијести на енглеском језику. 23.30 - ПОП-РОК-АУТ. 00.30 - Одјава програма.

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ—ФРЕКВЕНЦИЈИ 95,3 МХз
17.00 Најава програма. 18.15 ЛИРИКА НОЋИ. 18.35 ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК. 20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК. 00.00 Одјава Другог програма.

СТУДИО „А"
• Програм емитује на УКТ-фреквенцији 102 МХз
5.55 - Поток и птице. 6.00 - Вјесник дана - Гордана. 8.00 - Јутро у Бањој Луци. 10.00 - Градска збивања - Сања. 14.00 - Звучна промаја - Ромаја. 16.00 - Поподневни концерт. 17.00 - Утап програм. 18.00 - Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан. 20.00 - Ритам сиртаки - Перо и Маки. 00.00 - Нева кока, Маша кока и чупави Зока.

РАДИО—ТЕЛЕВИЗИЈА РСК
СРПСКИ РАДИО—КНИН
• Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз
9.00 - Најава програма. 9.05 - Музика за добро јутро. 9.30 - Јутарњи програм. 11.00 - Вијести. 11.05 - Народна музика. 11.30 - Вијести. 11.35 - Рекламни пано. 12.00 - Вијести. 12.15 - Тематска емисија са гостом у студију. 14.00 - Вијести. 14.30 - Шири преглед вијести СРК. 15.00 - Укључење у „Дневне новости дана". 15.30 - Рекламни пано. 16.00 - Дневник СРК-централна информативна емисија. 16.30 - Аргумент више. 18.00 - Народна музика. 19.00 - Вечерњи дневник. 20.00 - Жеље и поздрави. 21.00 - Хроника дана. 21.30 - За бранилоце Крајине. 22.00 - Одјава програма.

СТУДИО КНИН
18.00 — Најава програма. 18.02 — Вијести. 18.10 — Музика. 19.00 — Дневник Студија (БЛ). 19.30 — Дневник ТВ Београд: 20.15 — Музика. 20.20 — Дневник ТВ Книн. 21.00 - Суботом увече. 22.15 — Вијести и одјава програма.

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД
Први програм
7.20 — Музички спотови. 7.30 — Јутарњи програм. 9.55 — Најава програма. 10.00 — Образовни триптих. 11.30 — 24 часа у свијету. 12.00 — Србија данас. 13.30 — Маркетин-експрес. 15.00 — Вијести. 15.05 — Рокен-ролзавијек. 15.30 — Кућни биоскоп: „Механички пијанино" 17.309 — Дневник 1. 18.00 - ТВ-спорт. 18.05 — Чаше воде са извора. 19.00 — Цртани филм. 19.10 — Лаку ноћ, дјецо. 19.27 — Најава програма. 19.30 — Дневник 2. 2.20 — ТВ—спорт. 20.30 — Лото. 20.25 — Смртоносна брава. 22.00 — Бијело дугме - након свих ових година. 22.35 — Дневник 3. 23.35 — ТВ-спорт. 23.50 — Вестгејт, серијски филм. 00.35 — Вијести. 00.40 — Одјава програма.

„СИМ" РАДИО—БИЈЕЉИНА
• Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца
7.00 - Добро јутро. 7.50 — Бензин - информатор. 8.00 - Вијести (сваки сат петоминутне вијести). 8.10 „Срна јавља". 9.10 — Недјеља СИМ радија" — седмични дневник. 10.10 — СИМ—ЕКО. 11.10 — Забавни мозаик. 12.00 - Поподневне вијести. 12.30 — Интервју дана. 13.10 — „Женске приче". 14.10 — СИМ—ЕКО. 14.30 — Староградски бисери. 15.00 - Новости дана. 15.40 — Мини-концерт. 16.00 - Преглед догађаја дана-централна информативна емисија. 16.30 — Радио-репортажа. 17.10 — Актуелности. 18.10 — Покидане везе. 19.00 - Вечерњи дневник. 19.40 — Музика за растанак. 19.55 — Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО-ПРЊАВОР
• Програм емитује на УКТ-фреквенцијама: 98,3 и 102,3 МХз и на средњим таласима 1341 КХз
13.00 — 17.00 — Суботњи ревијални програм СРП. 17.00 - 19.00 — „Суботом заједно" заједнички програм радио-станица Брод, Деревента, Добој, Градишка, Озрен, Шамац, Србац, Прњавор, Челинац, Котор-Варош и Теслић.

СРПСКИ РАДИО-ТЕСЛИЋ
• Програм емитује на ултракратким таласима 69.3 МХз и средњим таласима 657 КХз
8.00 - Најава и почетак емитовања програма. 8.05 — Реприза борачке емисије" За српску земљу и слободу". 9.00 - Гусларске пјесме. 9.55 — Реемитовање вијести сваке два часа. 10.05 — Политичка емисија „Сигнал Т" - седмична догађаја. 11.55 — Вијести. 12.10 — Музички интермецо. 13.00 — „Календар православних обичаја и вјеровања". 14.00 — Реемитовање „Новости дана". 14.05 — Старе стопе усорско православље. 15.00 — Омладински програм „ОРИОН". 20.00 Одјава програма.

Недјеља, 16. октобар

СРПСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА — ПРВИ ПРОГРАМ РАДИЈА, СТУДИО БАЊА ЛУКА НА СРЕДЊЕМ ТАЛАСУ 1071 и 1386 КХз, те мрежи УКТ-ПРЕДАЈНИКА И УДРУЖЕНЕ РАДИО-СТАНИЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
5.00 Вијести (СА). 5.05 Јутарњи програм. 6.00 Вијести (СА). 6.05 Почетак програма из бањалучког студија. 6.20 Сервисне информације. 7.00 ЈУТАРЊЕ НОВОСТИ. 7.20 Сервисне информације и огласи и обавјештења. 8.00 Вијести. 8.05 УПОЗНАЈМО СВЕТУ ПРАВОСЛАВНУ ВЈЕРУ. 9.00 Вијести. 9.05 ВОЈНИЧКА ЕМИСИЈА. 10.00 Вијести. 11.00 Вијести. 11.05 из Народне лире. 12.00 ПОДНЕВНА ХРОНИКА (БЛ). 12.20 Концерт недјељом. 14.00 Вијести. 15.00 Вијести. 16.00 ДНЕВНИК (БЛ). 17.00 Вијести. 18.00 Вијести. 18.05 Музика — ЕКО — музика и огласи и обавјештења. 19.00 ВЕЧЕРЊИ ДНЕВНИК (СА). 19.30 Музички интермецо. 20.00 Вечерњи вођени програм. 21.00 Вијести. 22.00 ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ (СА). 22.20 Музичка емисија. 23.00 Вијести. 23.03 Музика за лаку ноћ. 00.00 ПРЕГЛЕД ДАНА. Од 00.10 до 05.00 Ноћни програм.

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
• Програм емитују Студио Бања Лука и Студио Сарајево
11.00 — Дневник — реприза. 12.00 — Отворени програм. 19.15 — ЕПП (БЛ). 19.30 — Дневник РТС. 20.10 — ЕПП (БЛ). 20.15 — Интермецо (Са). 20.20 — ЕПП (Са). 20.30 — Дневник СТВ. 21.15 — На бранику отаџбине. 22.15 — ФИЛМ. 23.45 — Вијести. 00.00 — Одјава програма.

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈИ 95,3 МХз
17.00 Најава Другог програма. 18.15 ЛИРИКА НОЋИ. 18.35 ДЈЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК. 20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК. 00.00 Одјава Другог програма.

СТУДИО „А"
• Програм емитује на УКТ-фреквенцији 102 МХз
5.55 — Поток и птице. 6.00 — Вјесник дана — Гордана. 8.00 — Јутро у Бањој Луци. 10.00 — Градска збивања — Сања. 14.00 — Звучна промаја — Ромаја. 16.00 — Поподневни концерт. 17.00 — Утап програм. 18.00 — Музички уредник Скенди и водитељ Горан туку техно-болан. 20.00 — Ритам сиртаки — Перо и Маки. 00.00 — Нева кока, Маша кока и чупави Зока.

РАДИО — ТЕЛЕВИЗИЈА РСК
СРПСКИ РАДИО — КНИН
• Програм емитује за ултракраткоталасно подручје 90.2, 95.1 и 104.5 МХз и средњеталасно подручје 972 КХз
9.00 — Најава програма. 9.05 — Музика за добро јутро. 9.30 — Јутарњи програм. 11.00 — Вијести. 11.05 — Народна музика. 11.30 — Вијести. 11.35 — Рекламни пано. 12.00 — Вијести. 12.15 — Тематска емисија са гостом у студију. 14.00 — Вијести. 14.30 — Шири преглед вијести СРК. 15.00 — Укључење у „Дневне новости дана". 15.30 — Рекламни пано. 16.00 — Дневник СРК — централна информативна емисија. 16.3 — Аргумент више. 18.00 — Народна музика 19.00 — Вечерњи дневник. 20.00 Жеље и поздрави. 21.00 — Хроника дана. 21.30 — За бранилоце Крајине. 22.00 — Одјава програма.

СТУДИО КНИН
18.00 - Најава програма. 18.02 - Вијести. 18.10 - Музичка недјеља. 18.45 - Буквар православља. 19.00 - Дневник Студија БЛ. 19.30 - Дневник ТВ Бг. 20.30 - Дневник ТВ Книн. 21.00 - Недјеља на длану. 22.15 - Вијести и одјава програма.

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД
7.20 - Музички спотови. 7.30 - Јутарњи програм. 9.55 - Најава програма. 10.00 - На слово на слово, програм за дјецу. 11.30 Клементина, цртана серија. 12.00 - Вијести. 13.00 - Едвард и његове кћери, серијски филм. 17.00 - Опсада Марионе, играни филм. 19.05 - Нови лото. 19.10 - Лаку ноћ, дјецо. 19.27 - Најава програма. 19.30 - Дневник 2. 20.20 - Лото-хит. 20.25 - Полицајац са Петловог брда серијски филм. 21.25 - „Ипак се окреће", актуелности. 22.45 - Дневник. 23.20 - Вестгејт, серијски филм. 00.15 - вијести. 00.20 - Одјава програма.

„СИМ" РАДИ — БИЈЕЉИНА
• Програм емитује на ултракратким таласима 89.5, 98.9 МХз и на средњим таласима 1197 килохерца
7.00 - Добро јутро. 7.50 - Бензин - информатор. 8.00 - Вијести (сваки сат петоминутне вијести). 8.10 - „Срна јавља". 9.10 - Фолк-топ. 9.30 - Емисија за село. 10.30 - СИМ—ЕКО. 11.10 - „Недјељом" - копаж-програм. 12.30 - Интервју дана. 13.10 - „Зозон" - забавна емисија за мпаре. 14.10 - СИМ—ЕКО. 14.30 - Уз недјељни ручак-музички блок. 15.00 - Новости дана. 15.40 - Мини-концерт. 16.00 - Преглед догађаја дана. 16.30 - Репортажа. 17.10 - Недјељно поподне. 18.10 - Покидане везе. 19.00 - Вечерњи дневник. 19.40 - Музика за растанак. 19.55 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО—ГРАДИШКА
• Програм емитује на УКТ 98.8 МХз и средњем таласу 1485 КХз
5.55 - Најава јутарњег програма. 6.00 - Дневник. 6.00-9.00 - Недјељни јутарњи програм. 7.00 - Вијести. 8.15 - Радио-календар. 8.55 - Вијести (сваки сат петоминутне Вијести). 9.00 - Маркетинг (сваких 60 минута). 9.05 - На бранику крајине и отаџбине. 11.05 - За ваш недјељни ормор. 11.30 - Огласи и обавјештења. 12.00 - Вијести. 12.10 - Недјељом узрадио. 18.00 - Одјава програма.

СРПСКИ РАДИО—ПРЊАВОР
• Програм емитује на ултракратким таласима 98.3 и 102,3 КХз и средњим таласима 1341 КХз
9.00 - Најава програма. 9.02 - Маркетинг. 10.00 - „Из историје српског народа". 10.30 - Жеље и поздрави, наставак. 12.00 - Емисија за село. 13.00 - Жеље и поздрави, трећи дио. 14.00 - Раткова војска, емисија за припаднике ВРС. 14.45 - Са прве линије фронта, извјештаји са ратишта. 14.58 - Одјава дневног програма. 19.00 -00.30 - Ноћни викенд-програм.